

DYTËSHORI I SADDAMIT

Rrëfim i njeriut që 19 vjet ishte dytëshor i Saddamit

MIHAIL RAMADAN

Në emër të All-llahut, Bëmirësit të Përgjithshëm, Mëshiruesit!

HYRJE

Që nga fillimi i botës e gjer më sot ka pasur lloj-lloj sistemesh shoqërore dhe pushtete të ndryshme, ku të gjitha këto, në një farë mënyre, tregojnë që shoqëria e ka pranuar këtë apo atë lloj sistemi. Studimet e shumëta në këtë lëmi sinjalizojnë se në të kaluarën e vjetër ka pasur rite të ngjashme me këto bashkëkohore përmes të cilave zgjedhej lloj i qeverisë dhe qeveritarët.

Platoni bëri hapat e para për mënyrën e ndërtimit të shtetit, që më vonë e quajti: "SHTETI I PLATONIT", se qeveritari duhet të jetë filozof.

Pas Platonit erdhi Farabiu i cili në "QYTET-SHTETIN IDEAL" i vëndoi më se dymbëdhjetë cilësi që duhet t'i ketë ai që do të qeverisë me këtë shtet.

Pastaj pasojnë shumë mendime, shumica e të cilave sillen rreth mënyrës së zgjedhjes së llojit të qeverisjes, se kush duhet të qeverisë dhe cilët janë cilësitë që duhet t'i posedojë qeveritari.

Tani në botën bashkëkohore që shkon drejt mileniumit të tretë ka lloj-lloj sistemesh shoqërore, shumica e të cilave funksionojnë në mënyrë demokratike që i kanë përvetësuar shumë popuj e kombe, dhe demokracia u bë shpatë në fytyrë të sundimtarëve zullumqarë.

Edhe vetë populli irakian është njëri nga popujt e kësaj bote. Është një shtet e shoqëri e njohur me historinë e saj antike, që ka qenë dhe vazhdon të jetë një ndër ato që me duart e veta ka bartë Kandilin e dritës (nurit) dhe udhëzimit (hidajetit) të popujt e tjerë, mirëpo ky popull është sprovuar me shumë periudha padrejtësie.

Por, periudha e padrejtësisë, që po e përjeton tani nën qeverinë e zullumqarit mendjelehtë Saddam, është periudha më e përvuajtur e këtij populli.

Saddami nuk posedon asnjë cilësi të qeveritarit që janë paraparë dikur apo sot. Ai në pushtet ka ardhur me anë të forcës së armës që u imponohet shoqërive të reja dhe të vjetra.

Paramendo, vëllai im lexues, vuajtjet e një populli që jetoj nën hijen e një regjimi që si mënyrë jete i beson vetëm forcës, në kohën kur popujt e tjerë të botës jetojnë në liri e demokraci, po edhe sikur kjo liri e demokraci të jetë e pjesërishme në disa sisteme, prapsepapë ekziston.

Ndërkaq në Irak tërësisht është e zhdukur, dhe njeriu irakian lirisë dhe demokracisë ua di vetëm emrin e nuk e ka shijuar atë që nga grushtshteti tradhtar që e bënë ba'thistët më 1963 e gjer më sot. Saddami e gjykoj këtë popull me vënien e hallkës në qafë, në mënyrë që të mos mund të kërkojë as emrin liri, të cilës ia ka harruar emrin.

Po, dëshirë e Saddamit ishte që me anë të forcës ta zhveshë popullin e Irakut nga aspekti njerëzor e moral që kanë lëshuar rrënjë mbi këtë popull, kur dihet mirëfilli që njeriu irakian ka qenë shembëlltyrë e trimërisë, e mosdurimit ndaj padrejtësisë dhe e botkuptimeve të larta.

Vërtet është nënçmim për këtë botë që një njeri sikur Saddami të vijë në krye të një populli siç është populli i Irakut. Si mundet një person që nuk posedon as shkallën më të ulët të kulturës të qeverisë me një popull, për të cilin më së paku që mund të thuhet se njihet si popull i kulturuar: pra si mundet që injoranca të jetë mbi diturinë, si mund të pranohet terri më tepër se drita. Kur dhe ku ka ndodhur një gjë e tillë? Kur ka

ndodhur që luanin ta sundojnë qent, madje kur ka ngjarë që shqiponja t'i frikësohet laraskës! Pse të ndodh kjo... pse?

Saddami këtyre pyetjeve do t'u përgjigjej: "Çdo gjë tjetër pos forcës dhe vetëm forcës, e pakuptimtë është".

Para grushtshtetit mashtrues të vitit 1963, të mirat mund t'i shihje në çdo pëllëmbë të tokës së dy lumenjve (Tigrit dhe Eufratit - Irakut).

Po t'u hedhim një shikim librave të gjeografisë, do të shohim se lugina e dy lumenjve mund të krahasohet vetëm me luginën e lumit Nil. Kur Herotosi e vizitoi atë, në historinë e tij shkroi se gjethi i elbit në këtë vend ishte sa veshi i luanit. Drunjt e hurmave që, përfshijnë mesin dhe jugun e Irakut, ndërkaq hurmat e Irakut, për nga çmimi krahasohen me xehet e shtrenjta.

Bagdadi është ai vend për të cilin kanë shkruar letrarë e poetë që shkrimet e tyre ia kushtonin Tigrit të mirësisë dhe dashurisë. Pra në Irak letërsia u flente në shipt irakianëve. Në vetë Bagdadin dhe në qytetet e tjera të Irakut mbrëmjet letrare ishin në kulm. Letërsia arabe nuk ka përjetuar ndonjë zhvillim siç ka përjetuar në Irak.

Iraku është burim i çdo arti dhe letërsie: burim i çdo të mire, është mbjellës dhe burim i parimeve të larta dhe është shembull i mirë për gjithçka.

E gjithë kjo që u tha ka qenë para grushtshtetit mashtrues - para përmbysjes së vitit 1963. Tani, le të shikojmë si u bë Iraku pas grushtshtetit. Tani pamja e Irakut u ndryshua krejtësisht, ashtu që s'kishte më as poezi as poetë, as letërsi e as ndonjë libër tjetër, të mirat u humbën, u humbën peshqit e peshkatarët e lumit Tigër. Peshkatarëve u ndalua gjuajtja e peshqve në lumë sepse pallatet e kryetarit dhe banesat e banorëve të rinj që kishin ardhur nga fshatrat, shikonin në drejtim të këtij lumi.

Sa herë që dikush shihej duke u larë në lumë apo duke lundruar me barkë, siç e kishin traditë bagdadasit, vritej pa i tërhequr paraprakisht vërejtjen.

Toka mbeti e papunuar, në përjashtim të një pak bujqësie që do të mund t'i mbulonte nevojat e vendit. Hurmat nuk jepnin fryte, edhe nëse jepnin, nuk i pëlqente askush.

Mbase Iraku është vendi i vetëm i naftës bijt e të cilit nuk i kanë gëzuar dobitë e kësaj xeje të çmuar. Diamant, ari, vetura mercedesë e kadillakë posedonin vetëm banorët e rinj dhe disa vetë nga suita.

Irakiani, robërohej o në ndonjë luftë të Saddamit o në autobus apo në rreshtin e gjatë të njerëzve duke pritur shpërndarjen e vezëve dhe të disa artikujve tjerë ushqimor që rrallë gjendeshin nëpër tregje. Kjo u bë me qëllim që qytetari i Irakut të qëndrojë larg nga politika dhe larg kërkesave për të drejta. Nëse ndonjë qytetar fitonte ndonjë të drejtë, këtë e fitonte vetëm nëpër burgje.

Në Irak mund të shohish vetëm derdhje gjaku, koka të prera njerëzish dhe trupa të masakruar. Ndonjë ideolog përfundonte me varje nëpër drunjt e hurmave, madje dietari varej për fyti me bezin e çallmës së vet islame, ndonjë qytetarit të rëndomtë i pritëshin, nëpër burgje, gjymtyrët e trupit. Kjo ndodhte me pretext se ndoshta ky apo ai mund t'i takonte ndonjë partie që ishte opozitë e sistemit.

Civilizimi i vjetër nuk dukej më, ndërkaq ai islam u shkatërrua. Çdo gjë pësoi ndryshim, bile edhe disa tradita e zakone.

Në Irak mbeti vetëm përndjekja dhe frika nga një fat i panjohur që i pret bijt e Irakut.

U shpraz Iraku nga rezervat ideologjike dhe materiale dhe gjithçka vdiq. Të gjithë këtë e bëri regjimi irakian, si rezultat i grushtshtetit mashtrues të partisë el-Ba'th që ia solli popullit irakian.

Saddami e përvetësoi regjimin e ri dhe u bë lider i vetëm, komandant i violencës, hero i çlirimit popullor, ideolog gjenial dhe... dhe...

Lexuesi lirisht mund ta quaj pushtetin-Saddam apo Saddamin-pushtet, sepse ai në pushtet ishte gjithçka dhe gjithë pushteti ishte vetë ai.

Në qeveri, filluar prej ministrit e gjer te nëpunësi më i vogël, të gjithë ishin të dalur nga xhepi i Saddamit madje edhe ushtria irakiane me gjithë gjeneralët e saj ishin një degë e sundimit të Saddamit. Gjithçka ishte e tij, madje edhe toka irakiane edhe njerëzit.

Ky libër është një shëtitje brenda regjimit të Saddamit dhe një dëshmitar i të gjitha llojeve të vuajtjeve të Irakut.

Të dhënat e këtij libri i kam bazuar në atë që kam parë dhe kam përjetuar dhe në të dhëna të sigurta historike.

Që të shkruaja për një periudhë të caktuar të Irakut patjetër më duhej të lexoja historinë e vjetër dhe të renë.

Në këtë libër që e ke në duart tua, lexues i dashur, nuk them se i kam shkruar të gjitha ato që kam dashur t'i shkruaj, sepse ka gjëra që dihen por nuk thuhën. Nëse populli im çlirohet vetë dhe çliron vendin nga këto pislleqe unë do të dal përpara popullit për të dhënë llogarinë dhe për të ndriçuar të vërtetën.

Mihail Ramadan
SHBA

PJESA E PARË

DETAJE MBI TAKIMIN ME SADDAMIN

- PROBLEMI I DYTËSHORIT**
- DETAJE NGA TAKIMI ME SADDAMIN**
- KUSH ËSHTË SADDAM TIKRITI**

Atëherë kur më thirri Saddami që ta vizitoj, nuk ma mori mendja se ky takim do të marrë kaq kohë e mund, kur më vendosën mua dhe bashkëshortin e motrës sime, Ekremin, në një dhomë brenda pallatit republikan në të cilin qëndruam katër ditë me radhë duke pritur takimin me Saddamin. Ishte kjo një dhomë shumë e gjerë dhe me mobilje të atilla që kurrë nuk i kisha parë më parë. Shërbetorët na ofronin ushqime e veshëmbathje gjithfarëshe. Në ditën e pestë arriti një veturë speciale që të na marrë mua dhe Ekremin. Erdhën tre oficerë që të më shoqërojnë duke shëtitur nëpër vendet sekrete të pallatit, të cilët Saddami i kishte dërguar për këtë qëllim, ndërsa unë, në atë kohë, nuk e njihja asnjërin prej tyre. Ora ishte njëmbëdhjetë. Së shpejti nisëm drejt veturës mercedes e cila ishte duke na pritur neve. Hipëm të gjithë në të dhe ajo u nis në drejtim të vendit ku banonte Saddami. Ecte me një shpejtësi shumë të madhe dhe u ndal përpara ndërtesës së Shërbimit Informativ që ishte në kompleksin e pallatit privat të Saddamit.

Të tre oficerët zbritën nga vetura dhe na i hapën dyert e saj, e pastaj na përcollën në një sallë të madhe ku na dorëzuan te një grup tjetër oficerësh dhe u larguan. Këta na futën në një dhomë anësore ku na lanë të presim. Qëndruam një çerek ore duke pritur dhe gjatë tërë kësaj kohe askush nuk fliste, nuk pinte duhan dhe nuk ofshante ... Pastaj na erdhi një oficer me gradë më të lartë se të tjerët. Ishte një burrë i gjatë me fytyrë të gjerë e trishtuese, shikimet e të cilit të bënin të trembesh në çdo moment. Mu afrua dhe më pyeti: "Ti, pra, je Mihail Ramadani që i përngjanë zotëri kryetarit?" Iu përgjigja: "Po, unë jam ai". Madje, i njëjti oficer shtoi: "Zotëri krye-tari ka kërkuar të takohet me ju, por ju nuk do të mundeni në këtë çast të takoheni me të para se t'i kryeni disa procedura të cilat i bëhen çdo vizitori". Pra, ai që viziton Saddamin duhet t'i kalojë disa etapa, siç janë:

- Kontrollimi rutinor prej majës së kokës gjer te thembra, nga frika se mos po bartë ndonjë lloj arme apo thike.

- Zhveshja e të gjitha teshave të trupit dhe veshja me tesha të tjera.

- Larja dhe dezinfektimi i tërë trupit.

Këtë ma bënë mua dhe bashkëshortit të motrës sime, Ekremit. Pastaj i erdhi radha etapës së dytë e që ishte "kontrollimi mjekësor". Oficeri e thirri mjekun dhe ai arriti menjëherë me një çantë të zezë në dorë, të cilën e vendoi mbi tavolinë dhe filloi të na kontrollojë në mënyrë që të konstatojë se nuk kemi ndonjë sëmundje apo virus që do të mund ta bartnim te Saddami, gjatë takimit tonë me të. Me një pambuk të lagur me një lëng ma fshiu fytyrën, veshët dhe qafën dhe kështu veptoi disa herë me radhë, herë e lagte pambukun me një lëng të verdhë e herë me një lëng të kaltërt dhe vazhdimisht shikonte se mos do ta ndërronte lëngu ngjyrën. Sikur ta ndërronte lëngu i verdhë ngjyrën, atëherë konstatohej se ti je bartës i ndonjë sëmundje vdekjeprurëse, e nëse e ndërronte ngjyrën lëngu i kaltërt, përsëri konstatohej se ti je bartës i ndonjë sëmundje vdekjeprurëse të ndonjë lloji tjetër. Dhe kështu i provoi disa lëngje, e pastaj m'i kontrolloi sytë, gjuhën dhe fytyrën me një aparat të posaçëm, për këtë, madje m'i kontrolloi dhëmbët dhe mishin e dhëmbëve. Më dha një lëng dhe më tha: "Fërkoji duart mirë me të dhe pastaj laj me ujë!" Kështu veptoi edhe me Ekremin, bashkëshortin e motrës sime dhe më në fund tha: "Tani jeni gati për takim me zotëri kryetarin".

Erdhi oficeri dhe na çoi në rezidencën speciale të Saddamit duke na thënë se nuk paskemi të drejtë ta puthim zotëri kryetarin, e drejtë e jona ishte vetëm t'i puthim dorën.

Oficeri e hapi derën dhe hyri para nesh e ne pas tij, hyrëm brenda në rezidencë. Tani unë u gjeta ballë për ballë me Saddamin, jo shumë larg njëri-tjetrit. Kur më pa Saddami u habit, gjë që shumë mirë e vërejta. Vazhdoi të më shikojë duke mos u besuar

syve se dikush mund t'i përngjajë aq shumë atij, thuaj se plotësisht, por u përmbajt dhe u mundua të paraqitet si i patronditur për atë që pa. Pas gjithë kësaj, na dha shenjë të ulemi. Rezidenca e tij, për nga eleganca, madhështia dhe shkëlqimi, i përngjante asaj që kisha lexuar nga tregimet e mbretërve të vjetër. Muret e dhomës i kishte të zbukuruar me lloj-lloj ngjyrash fantastike sikur muret e pallateve të mbretërve të vjetër francezë. Ndërkaq, më vonë u informova se disa pjesë të këtyre mureve ishin të praruara me ar, gjithashtu edhe tavolina e leximit ishte mahnitëse, madje të gjitha orenditë e kësaj rezidence ishin të importuara nga jashtë dhe me siguri se kishin kushtuar shumë.

Saddami tha: "Ju lutem pushoni këmbët, uluni!" Por, edhe përkundër mikëpritjes së Saddamit, nuk mund të liroheshja e të mos ndjeheshja i frikësuar në këtë mëngjes, si kurrë më parë. Kjo frikë, më vonë, ndikoi në shëndetin tim.

Saddami nuk ishte shumë i trishtueshëm për atë që e shihte për herë të parë edhe pse pozita e tij ishte ajo që ia ofronte këtë trishtim që mbretëronte në dhomën në të cilën gjendeshim ne. Kisha frikë të them diçka që do të bënte të tregoj ndonjë budallallëk, ndërsa Ekremi qëndronte i ngujuar dhe plotësisht i heshtur.

Saddami më pyeti, sa për ta filluar bisedën, me një buzëqeshje intriganti: "Prej nga e ke nënën, o Mihail?", Iu përgjigja: "Nëna ime, zotëri kryetar, ka lind dhe është rritur në Kadhimije". Kurse ai ma ktheu me intrigat e veta: "Pyes veten, mos vallë babai im e ka vizituar Kadhimijen dhe është takuar më nënën tënde, kurse këtë mund ta vërtetojë ngjashmëria e madhe mes neve të dyve. E shprehu këtë në mënyrë të turpshme, sa që nuk mund ta shprehi këtu. Vura buzën në gaz dhe iu përgjigja me edukatë: "Po, mbase ka ngjarë kjo, zotëri kryetar". Nuk mundesha ta shpreh shqetësimin atëherë kur të pranishmit në dhomë iu bashkangjiten të qeshurit të Saddamit që po i shkulej nga loçka e zemrës.

Kur e shikova për herë të parë, u habita nga pamja e një fuqie të jashtëzakonshme që vërehej në fytyrën e tij. Dukej i ashpër dhe i thelluar në mendime, në momentin kur e mbyllte gojën, por buzëqeshja e tij me gojë të hapur, plotësisht ia ndryshonte ashpërsinë.

Flokët e krehura e të rregulluara i qëndronin mbi vetulla e kjo tregonte se i takon një moshe mesatare. Kishte një mjekër të ashpër e të gropuar në mes. Edhe pse unë e respektoja dhe i ngjasoja atij ai sërish ishte dinak.

Për dallim nga ky, Adiju ishte një njeri shumë i marrë dhe përkrah kësaj që ishte i marrë ishte edhe dredhak i madh. E pra, paramendo si do të mund të dukej një Adij i këtillë, sa i marrë aq edhe dredhak. Për nga trupi, ishte i hollë e i gjatë. Për nga vetitë shumë i ngjante të ëmës së vet. Hundën e kishte më të hollë se babai i tij. Sytë i kishte të mëdhenj e të futur në gropa, mu sikur të babait të vet. Që në shikim të parë fillova ta urrej tej mase. Kjo bindje u vërtetua dhe u shtua atëherë kur Adiju u rrit, e kur fillova ta njoh më mirë, ndjenja e urrejtjes u bë, mes nesh, reciproke.

Pas disa çastesh Saddami vazhdoi me sjelljet e tij dredhake ashtu që thirri disa nga të pranishmit që ishin në dhomë që të bëjnë krahasimin e fizionomive mes meje dhe atij. Dukej shumë e qartë se që të gjithë ishin të kujdesshëm të hedhin një shikim ironik në Saddamin. Edhe pse Saddami ishte pesë vjet më i vjetër se unë, të gjithë të pranishmit në dhomë pohuan se ai duket më i ri se unë. Adiju hudhi disa shikime përbuzëse gjë që nuk përkonte me moshën e tij të re. Për dallim nga baba i vet, ishte plotësisht i disponuar. Adiju iu drejtua të atit: "Kurrë nuk mund të besoj se të përngjanë ty, o baba". Pastaj duke lëshuar disa buzëqeshje tallëse, të cilat më duhej t'i pranoj si të zakonshme, shtoi: "Hundën e ka shumë të hollë ndërsa sytë shumë të dobët. Besoj se posedon guxim të një qengji malor". Këtu pushoi pak pastaj u nis drejt meje dhe filloi të

më shikojë, nga ajo lartësi që kishte, prej koke gjer te këmbët, e m'u drejtua: "Më thuaj, o Mihail Ramadani, a je trim? A do të mund t'i përballosh një force të një armiku të rrezikshëm, duke mos patur mbështetje tjetër pos dashurisë së familjes tënde?" Ishte kjo një pyetje të cilës nuk ishte e mundur t'i përgjigjesha. Filloi zemra të më rrahë fuqishëm, duart filluan të më dridhen, ndërkaq kërkoja rrugëdalje nga kjo kurthë në të cilën u gjeta, por Saddami më shpëtoi, duke iu drejtuar të birit: "Trego respekt ndaj njeriut, e kemi musafir tonin e s'bën ta shqetësosh. Adiju sërish u ul dhe me një shikim të ngërdheshur dhe plotë mendjemadhësi, i shikonte rojtarët të cilëve u pëlqeu kjo që ndodhi. Shqetësimi im e kënaqte Adijun, kurse Saddami i vëndoi duart mbi supet e Adijut dhe përsëri iu drejtua: "Të lutem, Mihail, t'ia falish birit tim për hirë të një shpirti dëfryes rinor që ka, por duket shumë fëmijë i natyrshëm, krahas asaj që mund të ndjehet krenar me babain e vet. Mos u shqetëso!" U mundova të jem sa më i natyrshëm dhe sa më diplomat, andaj u përgjigja: "Nuk jam aspak i shqetësuar, zotëri kryetar. Ky është një fëmijë shumë i dashur". Saddamit, duke kërcëlluar gishtat e dorës, iu afrua njëri nga shërbëtorët i cili bartte një kuti të madhe me cigare HAVANA, tha: "Ashtu pra, le të fillojmë me çështjen për të cilën ti gjendesh sot këtu". Mori një cigare dhe e ndezi. Pastaj i dha shenjë shërbëtorit që të na e ofrojë kutinë mua dhe Ekremi. Që të dy morëm nga një cigare në mënyrë shumë të kulturuar. Saddami vazhdoi: "Ti e din se punët e mia rutinore të përditshme janë të shumta dhe e din që populli irakian e do shumë kryetarin e vet, por obligimet i kam shumë të mëdha saqë nuk kam kohë të mjaftueshme të qëndroj me popullin tim. Mu për këtë, o Mihail, a ke mundësi t'i ndihmosh kryetarit tënd. Pra, a do ta kryejsh këtë detyrë për hirë timin dhe, natyrisht, për hirë të popullit irakian?" U përgjigja me habi: "Unë nuk ju kuptoj, zotëria juaj!" Dhe me të vërtetë s'mund ta fjiroja se ç'qëllim kishte ai. Saddami, duke qeshur bindshëm, tha: "Është çështje shumë e thjeshtë. Dëshiroj të gjindem disa herë në mesin e masës së thjeshtë irakiane. Edhe përkundër asaj që përjetova mundime të mëdha duke u ngjitur majës së malit, nuk mund ta harroja atë që edhe unë një ditë kam jetuar në fund të një lugine e nuk jam lindur, siç thonë britanikët, me lugë ari në dorë. Pastaj Saddami filloi t'u hedh një shikim të pranishmëve rrethepërqark nesh dhe në këtë filluan të qeshen që të gjithë. Saddami vazhdoi: "Nëna ime kishte vetëm një enë të vetme druri, ku na bënte përseshin që e hanim me duar". Vazhdon bisedën, aty ku e la: "Qëllimi im është që t'ia bëj me dije popullit se nuk e kam harruar dhe se unë jam pjesë përbërëse e tij, por e kam vështirë të kaloj kohën duke u marrë me çështjet që m'i imponon zemra e vullneti im. Mundësitë i kam të vogla, e mbase ti do të mund t'i kryejsh ato duke më zëvendësuar mua". U përgjigja pozitivisht, por duke fshehur frikën e madhe që më kishte kapluar: "Natyrisht, zotëria juaj, por çka do të duhej të bëj konkretisht?" Ai u përgjigj: "Po habitem. Ke mundësi të bëjsh shumë gjëra: mund të vizitosh spitalet, të vizitosh lagjet më të varfëra të Bagdadit apo t'i vizitosh fëmijët nëpër shkolla. Askush nuk do ta dij realitetin. Kjo punë do të gëzojë shumë njerëz. Pra, nëse ke mundësi, o Mihail Ramadani, ta kryejsh këtë detyrë, do të përgëzoj me një shpërblim të bollshëm". Ishte ky një urdhër në formë të lutjes, por unë nuk isha naiv që mos ta pranoja atë, kur dihet se s'kisha zgjidhje tjetër, përveç se ta pranoja, andaj i thash: "Nëse kjo është dëshira juaj, zotëri kryetar, unë do ta kryej këtë". Saddami duartrokiti dhe tha: "Nuk kam patur dyshim se do të pranosh të më ndihmosh, me që s'ka tjetër njeri që më ngjanë plotësisht mua e që nga unë dallon nga aspekti i brendshëm, përkundër asaj që pohoi Adiju". Saddami i dha shenjë njërit nga truprojat e tij dhe nuk kaluan as disa sekunda, ku ja tabaku i kafesë u gjend para nesh. Pastaj vazhdoi: "Kur isha i ri, dy vjet kam qenë në burg për hirë të lirisë së popullit tim..." ia ndërpreu fjalën Ekremi, duke ndërhyrë si me

lajka: "Sakrificat tuaja, zotëri kryetar, janë mirë të njohura për popullin irakian". Për herë të parë Saddami vërejti prezencën e Ekremi dhe e pyeti: "Ti je Ekrem Salimi, dhëndri i këtij, apo jo? A nuk je ti personi që na tregoi për ekzistimin e këtij njeriu". Ekremi u përgjigj: "Ashtu është, zotëri kryetar". Saddami pasi thithi tri-katër herë cigaren që e kishte në buzë, e vazhdoi rrëfimin: "Bukur mirë, Ekrem, plotësisht ke të drejtë. Kemi dhënë shumë sakrifica atë kohë, njëra nga ato sakrifica ishte edhe ajo që na u ndalua, në burg, ta pinim një kafe, na lejohej të pijmë vetëm çaj të zi e të hidhur. Me mua atje, gjithashtu ishte edhe shoku im Izet Ibrahim".

Kurrë nuk kisha provuar të kënaqem së piri kafe, por i piva nja tri gllënka për hirë të traditës që është bërë zakon. Mu drejtua Saddami: "Mihail, ti je mësues, apo jo?" U përgjigj: "Po, zotëria juaj". Saddami ma ktheu: "Bashkëshortja ime, Saxhideja i mëson fëmijët në shkollë fillore edhe pse është drejtoreshë, gjithashtu. Këtë detyrë e ushtron edhe daja im. Ky është një profesion shumë i rëndësishëm. S'ka gjë më të rëndësishme për popullin, se sa arsimimi i fëmijëve. A pajtohesh me mendimin tim?" U përgjigj: "Plotësisht, zotëri kryetar". Pastaj u kthye nga Ekremi dhe pyeti: "Ti mos ishe nga Qerbelaja?" Ekremi u përgjigj: "Assesi, zotëria juaj, unë jam banor i Bagdadit. Tundi kokën Saddami dhe tha: "Që të dy keni patur fatin të rriteni në qytetërim, ndërkaq unë jam rritur në vendin më të vogël që zë vend në hartën gjeografike".

Para se të vazhdonte Saddami të flasë, përsëri kërkoi cigaret e kjo ishte natyra e tij që e kishte bërë shprehi. Ai gjatë një dite pinte afro njëqind cigare **havana** dhe një cigare, rrallë herë, mund t'i zgjaste disa minuta. Saddami kur flitte nuk përmendte diçka nga veçoritë e veta dhe ishte i kujdesshëm ndaj tyre, përveç se kësaj radhe kur rrëfente, me krenari për rininë e tij. Ndërsa ditët e fëmijërisë i përfshinte një mjegullinë. Ai pohon se është lindur më njëzetetetin e muajit prill të vitit 1937 në fshatin El-Xhevish, afër qytetit Tekrit pranë brigjeve të lumit Tigër. Para luftës, para afro 600 vjetësh ky vend u uzurpua dhe aty u ngrit një përmendore me kafkat e të vrarëve, ndërsa, më vonë, në atë vend, u ndërtua një pallat i madh.

Saddami pohon se babai i tij ka qenë Husein el-Mexhid që vdiq me lindjen e tij, por një pohim i këtyllë është vetëm hudhje pluhur syve mbi një lindje të tij jolegjitime. Askush nuk di se me çka është marrë babai i Saddamit. Rreth lindjes së Saddamit ka shumë të dhëna dhe unë mendoj se të gjitha ato janë të vërteta dhe që të gjitha e çojnë ujë në një mulli, pra, se Saddami është kopil e jo fëmijë legjitim. Po ua tregoj një rën nga këto të dhëna. Fshati ku u lind Saddami ishte një fshat, banorët e të cilit i kishte kapluar një varfëri e madhe, andaj ishin të detyruar të shesin qumsht në qytetin që ishte afër fshatit të tyre.

Nëna e Saddamit, Subha shkonte në qytet dhe shiste atë që kishte për të shitur, ndërkaq nga qyteti blente gjëra të nevojshme për familjen e vet. Një ditë prej ditësh erdhi nëna e Saddamit në qytet, siç e kishte traditë. Kur e pa atë një tregtar hebraik i cili banonte në qytet, e mahniti bukuria e saj. Vërtet ajo ishte një grua shumë e bukur. I dha një sasi shumë të madhe parash dhe e mashtroi e ia mori nderin. Te hebraiku, Subha, shkonte për çdo ditë dhe pas tre muajve mbeti nga ai me barë në Saddamin. Disa herë u mundua ta abortojë këtë barë por nuk arriti dhe mu për këtë ia vuri fëmijës emrin Saddam (sulmues i rreptë). Atëherë kur turpi filloi të dalë në shesh e kur iu rrit barku dhe kur gjithëçka ishte e qartë, babai i saj, Tulfahu e kuptoi se ç'kishte ndodhur. Bashkëshortin e saj, Huseinin, që shte një person i paaftë, pas një kohe të shkurtër, e vrau në mënyrë që mos të tregojë e ta turpërojë familjen. Unë besoj se kjo ngjarje është e vërtetë, sepse Saxhidja tregoi diç të ngjashme me këtë, atëherë kur Saddami u martua me një mjeke të quajtur Semira. Martesë kjo, që solli gjer te një konflikt të madh

familjar, ashtu që u shkaktua një mosmarrëveshje në mes të Adnan Hajrullahut, Hajrullah Tulfahut dhe Saxhides në një anë dhe Saddamit në anën tjetër. Nga një aspekt apo një tjetër, Saddami është kopil, siç e quajnë, vazhdimisht, të gjithë. Mu për këtë shkak edhe kundërshtarët e tij irakianë e thirrin Saddam Tikriti. Madje enigma e babait dhe familjes së tij, konsiderohet një nënçmim i drejtpërdrejtë, meqë ai thirret në emrin e nënës së tij të vejë, Subha Tulfahu e cila, më vonë, u martua me Ibrahim Hasan Tikritin, i cili, si duket, do të ketë qenë nga të afërmit e babait të tij. Saddami shumë e urrente Ibrahim Hasan Tikritin, burrin e nënës së tij, ndërsa ky e përkrahte shumë dhe pandërprerë. Ibrahim ishte një njeri shumë primitiv e i nënçmuar. Ishte i njohur me shumë llagape përbuzëse e njëri nga ato llagape ishte edhe Ibrahim rrenacaku. Këtë llagap e ka patur edhe në moshën e pleqërisë.

Për sa i përket datëlindjes së Saddamit, gjithashtu, edhe ajo është e trilluar, sepse para vitit 1957 nuk ka pasur në Irak regjistrim preciz të të lindurve. Fëmijët regjistroheshin sikur të ishin lindur në gjysmën e parë të vitit apo nga fillimi i muajit korrik. Saddami, në realitet, është lindur në gjysmën e dytë të vitit 1939, ndërsa para martesës së parë vendosi t'ia shtojë vetes edhe dy vjet në mënyrë që të barazohet në moshë me bashkëshorten e tij, Saxhide Hajrullahu, sepse në Irak ishte jo e zakonshme që burri të martohet me një femër më të moshuar. Ai pohon se është lindur në muajin prill, dy vjet më parë. Po ashtu, mendohej të bëjë një ndërlydhje e ngjashmëri me lindjen e Muhammedit a.s. sipas kalendarit islamik-hixhrij.

Saddami është rritur në një vend që ishte një bashkësi demografike bazë e që me të vërtetë ishte një sintezë mes komunës e fisit që njihet si **el-ashire**-familje. Kjo ishte një bashkësi e cila jetonte në baza farefisnore.

Edhe pse Saddami është sunni-tradicionalist, prapëprapë pohon se gjyshi i tij i drejtpërdrejtë është Imam Aliu r.a., imami i shiitëve e djali i axhës së Pejgamberit të ndershëm, Muhammedit a.s. Madje i dha të drejtë vetes të thirret në atë se është pasardhës i fisit të Muhammedit a.s, fisit Kurejsh. Përderisa, më së paku, dhjetë milionë njerëz në botë pohojnë se janë **eshraf** (paraardhës të Muhammedit a.s. nga ana e Hasan ibn Aliut) ose **sade** (paraardhës të Muhammedit a.s.), atëherë shumë rëndë është të përcaktohesh për njërin apo tjetrin grup të njerëzve.

Asnjëri prej nesh nuk e ndërpreu Saddamin së foluri për rrinë e vet edhe pse shumica e asaj që tregoi ishte e njohur për intelektualët irakianë.

Ajo që mua më befasoi ishte mënyra e paraqitjes së tij para nesh, e që ishte krejtësisht ndryshe nga ajo që unë dija për të, si: mendjemadh, mashtrues, moralprishur, primitiv i urrejtur, pa kulturë e njohuri. Saddami, me të vërtetë i posedonte mu këto cilësi, por ne na u paraqit si njeri shumë emocional, mendimtar i thellë, me moral të lartë. Ndërkaq ai ishte mashtrues e dredhak. Paraqitej krejtësisht ndryshe nga ajo që fshihej brenda përbrenda tij dhe atë e bënte sipas asaj që e lypte nevoja. Dëshironte t'i bindë të pranishmit se posedon një shkallë të lartë të moralit, të edukatës dhe intelegjencës. Por, ah sikur të ishte ashtu, kur dihet mirëfilli se njeriu më i thjeshtë nga populli irakian e di se kush është Saddami dhe sa kriminel është ai, prej nga dhe si ka ardhur. Mirëpo unë pata fatin që Saddami me mua të sillej në këtë mënyrë e nuk u soll si shpirtkërcënues e degjenerues që kishte lëshuar rrënjë thellë në atë. Pastaj më urdhëroi që të marr një pushim të gjatë nga mësimi, edhe pse unë, në realitet, nuk do të kthehesha kurrë në klasë. Pastaj, po shtu, dha urdhër që të më jepet një banesë shtetërore e madhe në Bagdad. Me këtë e përfundoi Saddami takimin dhe u largua.

Vërtet e mora banesën dhe mu atëherë bëra planin e martesës, ku do të mund Amineja të më bashkangjitej sa më shpejt. Kështu familja ime tani përbëhej prej tre anëtarësh, unë, nëna ime dhe Amineja.

Pas disa ditë pushimi, e kisha për obligim që për çdo ditë të shkoja në pallatin republikan që të ushtroja disa metoda të imëta të sjelljeve të Saddamit.

UNË DHE EKREMI

Atëherë kur mori fund takimi, dolëm edhe unë edhe Ekremi. Për Saddamin dhe për historinë e Irakut Ekremi tregoi diçka ku tha:

"Unë e di që perëndimorët nuk kanë mundësi që Saddamit t'ia hedhin posht popullaritetin në disa mjedise të popullit irakian e ata e dijnë se edhe po të ndodhte kjo haptazi, do të ishte rezultat i forcës dhe fuqisë e jo rezultat i mirëkuptimit të ndërsjellë, marrë parasysh historinë e bujshme të këtij vendi plotë plagë dhe besimin e arabëve ndaj udhëheqësit të tyre. Ky parim bukur mirë është i rrënjësor në qytetërimin dhe shoqërinë irakiane dhe është rezultat i luftrave shekullore në Lindjen e Mesme.

Që nga kohët më të hershme, vendi i cili sot njihet me emrin Irak, ka qenë i rrethuar nga perandoritë luftarake të njëpasnjëshme.

Në Gjysëmshënën pjellore (Irak, Siri e Liban), në mes lumit Tigër dhe Eufrat, dy perandoritë e mëdha, perandoria e Babilonisë dhe ajo e Asirit, ndërtuan djepin e parë të qytetërimit.

Dy perandoritë vazhduan në luftë e cila zgjati dyqind vjet gjersa në shekullin njëmbëdhjetë (para lindjes së Isait a.s.) asirianët arritën ta kontrollojnë regjionin që shtrihej gjer në brigjet e Detit Mesdhe.

Në anën perëndimore, vendet e shenjta u takonin hebrenjëve, të krishterëve dhe muslimanëve, ku tokat e hebrenjëve, para 300 vjetësh, ishin të ndara në dy monarki, ajo e Izraelit dhe e Jehudhës dhe vazhduan gjer në momentin kur u zhdukën nga ana e asirianëve.

Në anën e veriut ishte Azia e Vogël nga e cila erdhën Hethitët, që nga fillimi i shekullit gjashtëmbëdhjetë (para lindjes së Isait), për ta zhdukur dinastinë e parë babilonase. Ndërkaq në anën e lindjes, mbreti persian, Korsh, në shekullin e gjashtë, i dëboi Mejadinët dhe themeloi një mbretëri që shtrihej prej maleve Himalaje gjer në Detin Egje.

Në anën jugore bie shkretëtira e thatë e Gadishullit Arabik e cila përfshinë nomadët - bijtë e ashpër të fiseve që me shekuj u sillnin të huajve shqetësime të pandërprera.

Në vetë shkretëtirën, një ditë prej ditësh, u ngrit qyteti i tmerrshëm i Seb'einëve që ishte atdheu i mbretëreshës se Sebe'esë.

Më pastaj, Saddami është personi i fundit, në histori, që nga vargu i pashkëputur i udhëheqësve të cilët u munduan të futin nën sundimin e vet Gadishullin Arabik".

U mundova të mos ua vë veshin dërdëllimeve të Ekremit që aq shumë tani foli pas krejt asaj kohe që heshti kur ishim në audiencë te Saddamit.

Për dhëndrin tim kjo ishte dita e parë, që i kishte mbetur nga jeta, që ndjehej i gëzuar dhe me të madhe filloi ta stërmadhojë fatin që do ta kishte familja jonë dhe ndryshimin kah më e mira dhe që do ta përfshinte edhe familjen tonë. Ekremi besonte se fillimi i shekullit të ri të hixhretit do të ketë një domethënie tjetër. Pasi përfundoi muaji i dymbëdhjetë i vitit sipas hixhretit, pra, muaji Dhil-hixhxe dhe pasi filloi viti i ri, solli muajin e parë të hixhretit, vitin 1400 H. Dhe, sipas botëkuptimeve, plotë bestytini, të

Ekremit ky ndryshim ka një klidhje përputhshmërie që familjes tonë do t'i japë një begati Hyjnore, ndërkaq, për sa më përket mua, unë e dija se çfarë do të ngërthejë në vete profesioni im i ri.

KUSH ËSHTË SADDAMI

Saddam Tikriti është lindur në vitin 1937 në fshatin el-Uxhe nga ana e Tikritit. I takonte një familje fshatare e cila nuk posedonte as nivelin më të ulët të kulturës dhe qytetërimit. Ishte një shtëpi e vogël me një familje si asnjë tjetër në aspekt të mospërfilljes së nderit dhe moralit arab. Dysohet në arabizmin e kësaj familje kur dihet mirëfilli që kishte një prejardhje joarabe e këte e dinte çdokush në këtë fshat.

Deshti fati që kësaj familje t'i lind një djalë e të rritet në gjirin e saj të ndytë.

Siç e kemi të njohur, ky fëmijë ishte jashtkurore (kopil) prej një babe hebraik, i cili ia bleu nderin bijës së kësaj familje e cila u mundua ta fshehtë amoralitetin në vend që të vritej - ekzekutohej e ta lante fytyrën, siç e kishin traditë fiset irakiane. Bija e pamoralshme u martua me një person të çmendur, të cilin më vonë kjo familje e vrau, edhe pse ai pak kohë jetoi në martesë me bijën e tyre. Këtë e bënë me qëllim që fëmija i cili ishte në embrion të lindej legjitim me një babë legjitim. Kështu, Subha Tulfahu u martua me një burr tjetër, Ibrahim Hasanin që kishte një nam të keq në fshatin El-Uxhe dhe Tikrit. Fëmija të cilin nuk e donte burri i nënës kaloi te shtëpia e dajës, Hajrullah Tulfahu, një oficer irakian, autoritetin e të cilit s'e çmonte askush. Hajrullah Tulfahu në vitin 1941 mori pjesë në një kryengritje kundër mbretit hashimit - Fejsalit të dytë dhe menjëherë pas dështimit të kësaj kryengritje ra në burg. Pas një kohe jo shumë të shkurtër që kaloi në burg, doli nga burgu që ta shoqërojë, më pastaj, familjen e vet në operacionet e vjedhjes nëpër rrugë, edhe pse ishte përgjegjës i familjes. Fitonin në mënyrë joligjore, vritnin dhe merrnin nëpër këmbë nderin e disa qytetarëve.

Në këto rrethana u rrit Saddami që u lind jashtë kurore dhe si i tillë ishte i papranueshëm. Nëpër rrugët dhe rrugicat e fshatit flitej e përflitej për fëmijën e lindur pa babë, për fëmijën që gjithnjë ishte i padëgjueshëm dhe rebel.

Në shkollë s'ka qenë i rregullt, gjë që drejtoreshën e shkollës e ngushtonte dhe e lodhte. Fëmija i moshës dhjetvjeçare nuk e lëshonte nga dora shkopin e hekurit, edhe në shkollë kur shkonte e mbante fshehurazi. I duhej në ato raste kur ngatërrohej me moshatarët e vet, njëherit i shërbente për t'i rrahur qent e macjet nëpër rrugët e fshatit atëherë kur kthehej nga shkolla. Shkopin e kishte mik të ngushtë, askujt nuk i besonte përveç këtij shkopi.

Ai për shkak të lindjes së tij mëkatore dhe për shkak të brutalitetit të vazhdueshëm që kishte, ishte i izoluar nga shoqëria fshatare. Përveç shkopit nuk kishte asnjë moshatar të vetin dhe asnjë shok.

Në vitin 1955 daja i Saddamit u shpërngul në Bagdad me gjithë familjen, në mesin e të cilëve edhe vetë Saddami. Ata banuan në një vend ku gjithkundi mbretëronin bandat, që gjithnjë ngatërroheshin mes vete dhe në të shumtën e rasteve ato zënka përfundonin me gjakderdhje, ndërkaq vrasja për ta, zakonisht ishte gjë e lëvduar.

Krimi i parë të cilin e bëri ky djalosh ishte atëherë kur e nxiti daja i tij që e rriti në vrasjen e dajës tjetër, Sa'dit dhe atë për shkak të një mosmarrëveshjeje mes Hajrullah Tulfahut dhe këtij të fundit rreth ndarjes së pasurisë që e kishin vjedhur së bashku. Kjo ngjau atëherë kur Saddami i kishte afro njëzet vjet.

Ky djalosh kriminel u regjistrua në shkollën e mesme të El-Kerh-it, të cilën nuk e kreu. Pasi dështoi në shkollë, iu bashkangjit partisë El-ba'th (Rilindja). Kjo parti ishte

strehimorja e të dështuarve dhe kriminelëve të cilët nuk i pranonte shoqëria irakiane. Në vitin 1957 arriti të bëhet anëtar i kësaj partie. Kjo parti kur u mundua ta rrëzojë nga pushteti liderin Abdulkerim Kasimin, Saddamit ia dha një detyrë tjetër e që ishte kontrollimi i rrugëve të cilat çonin në vendin ku kryhej operacioni i grushtshtetit. Ky në atë kohë ishte një anëtar i vogël i kësaj partie, për mënyrën e themelimit të së cilës ka shumë thashetheme.

Dora e cila kontribuoi në themelimin e saj, e plagoi Saddamin në këmbë, gabimisht, dhe i shkaktoi një plagë të lehtë sepse nuk i depërtoi plumbi në këmbë, ashtu siç e dramatizoi ai.

Pas kësaj u largua nga vendi i ngjarjes e më vonë iku në Siri, ku qëndroi gjashtë muaj. Atje iu bashkangjiti themeluesit të partisë krishtere-komuniste, El-B'ath, ngatërrimtarit, Mishel indolentit, i cili prej asaj kohë u bë këshilltar i tij politik dhe babai i tij shpirtëror.

Në vitin 1962 shkoi në Egjipt dhe u regjistrua në fakultetin e drejtësisë me një diplomë të falsifikuar të shkollës së mesme të cilën nuk e mbaroi. Prej kur u regjistrua e deri kur u kthye në Irak, nuk arriti ta mbarojë fakultetin. Në Kajro u bë përgjegjës i partisë El-B'ath. Dhe, përkundër rolit të tij të vogël që luajti Saddami në përmbysjen e Abdulkerim Kasimit, kjo i ndihmoi në avansimin e tij në parti dhe në ardhmërinë e tij politike.

Në vitin 1963 partia El-B'ath korri sukses ta menjanojë Abdulkerim Kasimin nën udhëheqjen e Ahmed Hasan el-Bekr et-Tikritit, atëherë së shpejti Saddami u kthye në Irak dhe menjëherë u martua me vajzën e dajës, Saxhide Hajrullahun.

Gjatë kësaj kohe Saddami ushtroi krimet më të shëmtuara mbi popullin irakian. Mori pjesë në krimet të cilat i kryente e ashtuquajtura "Garda popullore" dhe atë duke vrarë, duke grabitur pasurinë e njerëzve me forcë dhe duke grabitur gra. Por kjo nuk zgjati shumë dhe erdhi në pushtet një burrshteti i ri, Abdusselam Arifi, i cili e dëboi nga pushteti Ahmed Hasan el-Bekrin dhe partinë El-b'ath, ndërkaq anëtarët e kësaj partie i dënoi, ashtu që u mbushën burgjet me kuadrot e kësaj partie, e cila i bëri komplot popullit irakian dhe vlerave të tij. Kësaj here nuk arriti Saddami të ikë dhe u kap nën akuzën për komplot kundër udhëheqësit të ri shtetëror, Abdusselam Arif. Por, arriti ky kriminel të ikë nga burgu e të fshehet gjer në vitin 1968, ashtu që, edhe një herë, partia El-B'ath arriti ta marrë pushtetin, kur Abdurrahman Arifi ishte kryetar i shtetit, i cili e mori pushtetin pas vdekjes së vëllait të tij, Abdusselamit në një fatkeqësi ajrore në vitin 1966.

Abdurrahman Arifi ishte njeri i dobët, nuk kishte intelegjencë e as përvojë të cilat janë të domosdoshme për të qeverisur një shtet të Lindjes së Mesme siç është Iraku. Krahas kësaj ka vuajtur nga sëmundja e sheqerit, gjë që ua mundësoi b'athistëve marrjen e pushtetit.

Me kthimin e b'athistëve, u kthye edhe Saddami në cilësi të zëvendësit të të ashtuquajturit Këshill i Komandës së Revolucionit dhe detyrë e parë e Saddamit ishte udhëheqja e asaj që quhej Këshilli Hetimor. Zuri një vend në burgun e tmerrshëm, të njohur me emrin Kështjella e mbarimit ku Saddami, pas disa javësh që erdhi në pushtet, ushtroi krimet më të shëmtuara duke torturuar e duke derdhur gjak. Me qindra njerëz u futën në burg e në qelitë e ngushta të tij, të akuzuar si armiq të partisë, ndërsa qindra të tjerë u varën nëpër sheshet e Bagdadit dhe të qyteteve tjera, të akuzuar për spiunim në interes të Izraelit dhe të Amerikës. Qindra njerëz gjuheshin nëpër rezervoare kanalesh, ndërsa qindra të tjerë digjeshin për së gjalli. Mijëra njerëz vdisnin nga torturat të cilat nuk mund të parafytyrohen.

Të gjithë këtë e bëri ky fshatar i refuzuar i cili në shpirt kishte një kompleks mangësie e varfërie. Erdhi koha që t'i revanshohet shoqërisë dhe njerëzve të cilët e refuzuan. Ai tani u qëndronte mbi kokë, me pushtet në dorë që kësaj here nuk do t'i shpëtonte nga dora. Pushtet ky, përmes të cilit do të goditej nga kompleksi i nënçmimit brenda shpirtit të tij. Kjo ishte mënyra për të shuar etjen e tij për gjak, të cilin dëshironte ta derdh që nga moshja e tij rinore, gjë të cilën ai e mësoi nga daja i tij gjakpirës.

Saddami i largoi nga pushteti të gjithë konkurentët e tij, bile edhe njeriun e parë në pushtet, Ahmed Hasan Bekrin. Së pari e përgatiti mënyrën e largimit të tij nga pushteti, ndërsa pas dy vitesh e mbyti. Sipas disa të dhënave zyrtare thuhet se më 16 maj të vitit 1979 e goditi atë një sulm në zemër, ndërsa transmetimi i vërtetë është se ai vdiq nga helmimi.

Tani i biri i fshatit el-Uxhe u bë njeriu i parë në pushtet dhe atë pa asnjë kundërshtar, ndërsa postet më kryesore dhe më të rëndësishme i zunë familja dhe farefisi i tij, e gojët e njerëzve u mbyllën.

Tani Saddami dhe familja e tij bëjnë ç'të duan në Irak. Askush s'guxon t'u thotë bile as një fjalë të vetme, por secili edhe kur sheh ndonjë punë të pahijshme të Saddamit pohon se është punë e mirë, e kush nuk vepron kështu dihet se ç'do të mundë të ndodhë me të. Ai tallet me njerëz e me gjithëçka. Njeriun e Irakut e trajton si rob të vetin e të familjes së tij. Edhe tokën edhe gjithëçka tjetër e konsideron si pronë të tij, bile kështu vepron edhe me nderin e me moralin e njerëzve. Burgjet i ka përplotë burra e gra, kurse dashamirët e tij jetonin të privilegjuar dhe askush asgjë nuk fliste.

Lexues i dashur, po ta rrëfej ngjarjen kur Saddami më obligoi t'i vizitoj burgjet, jo për t'u njohur me hallet e të burgosurve, por për të futur frikë te nëpunësit e burgut që, sipas asaj që shprehej, të thuhet se Saddami gjithnjë u qëndron mbi kokë.

Kur arrita te burgu, aty ishte duke më pritur drejtori i burgut. Pas gjitha pyetjeve që i parashtova rreth situatës në burg dhe përgjigjeve që i mora nga drejtori i burgut, ai mu drejtua: "Zotëri kryetar, sot në burgun tonë ka hyrë një grua shumë e bukur dhe besoj se kryetari do t'i pëlqejë një bukuri e tillë". Këtë e shprehu pa ndonjë luhatje, gjë që më la të kuptoj se Saddami këtë e bënte me gratë e burgosura dhe atë jo vetëm për të kënaqur epshin, por edhe për të ushtruar torturë. Unë i thash: "Ku është ajo dhe pse ke heshtur gjer më tani?" Iu drejtova me fjalë të këqija, në stilin e Saddamit. Shkoi me shpejtësi dhe e solli atë grua shumë të bukur. Ishte nga një qytet i jugut të Irakut dhe rridhte prej një familje të njohur në ato anë. I parashtrova disa pyetje, e pastaj iu drejtova drejtorit të burgut: "Ktheje në vendin e vet, sepse sot nuk kam mundësi, pra ktheje!" Ky drejtor, pastaj më tha: "Sot janë lindur, nga tri gra të çnderuara, tre fëmijë". U habita nga këto fjalë andaj i thash: "E çka pastaj?" "Vepru me ata, më tha ai, sikur herat e tjera", e unë ia prita: "Bën ç'të duash", duke mos ditur se ku e kishte qëllimin.

Me të kthyer nga burgu, më tha një rojtar: "E di ti se ç'bën drejtori i burgut me ata fëmijë?" Jo, i thash, nuk e di. Më trego pash Zotin!" Filloi të tregojë: "Herën e fundit kur Saddami e vizitoi këtë burg, aty ishin lindur dy fëmijë, natyrisht jasht kurore, pra, ky ishte rezultat i xhandarëve të burgut me këto gra. Secilin fëmijë e shtrijnë në tokë lakuriq, pastaj ia hedhin përsipër ujin e nxehtë, edhe atë para syve të nënës.

Vetë Saddami disa herë ka vepruar kështu. Kjo atij i shkaktonte kënaqësi të madhe.

Qëllimi i Saddamit kishte qenë të më dërgojë te ky burg që t'i shihja këto realitete trishtuese dhe të më kaplonte frika siç i kishte kapluar të gjithë nëpunësit e tij.

Por, si arriti Saddami kështu të kontrollojë gjithë potencialin shtetëror dhe si i eliminoi në këtë mënyrë të gjithë konkurentët e tij dhe më në fund, si i shkoi përdore e gjithë kjo?

Përgjigjja e të gjitha këtyre pyetjeve është se Saddami e përdori metodën e nënçmimit, përbuzjes, tradhëtisë dhe mashtrimit, si askush tjetër më parë në histori, si në atë të vjetrën ashtu edhe në këtë të rene.

Së dyti, në këtë atij i ndihmuan edhe organizatat terroriste dhe ajo që kishte të bëjë me hebrejtë, si mazonizmi dhe mafija, kriminelët e të cilave organizata i shfrytëzoi Saddami për operacione vrasjesh dhe terrorizmi. Njëherit, këta i ndihmuan edhe për ushtrimin e xhandarëve të tij, krimet e të cilëve as që mund të merreshin me mend. Shembull i përbuzjes dhe nënçmimit të Saddamit duket te kolegët e vet në operacionin e vrasjes së liderit Abdulkerim Kasim, kur i pastroi që të gjithë, përkundër mënyrës që veproi Abdulkerim Kasimi. Në të vërtetë, ai ua fali atyre që nga momenti kur deshën ta mbytnin.

Më së paku, çdo person që posedon qoftë edhe nivelin më të ulët të autoriteti, ndaj kolegëve të vet duhet të sillet me tolerancë, ashtu si u soll i rrezikuari në këtë operacion.

Abdulkerim Kasimi s'mund të shkonte në shtratin e fjetjes atë natë kur u vendos për ekzekutimin e pjesëmarrësve të këtij operacioni, kështu që, përmes valëve të radios dhe televizionit, lëshoi një vendim ku hoqi dorë nga e drejta e tij dhe ua fali, i liroi, ndërsa familjes së vozitësit të tij, i cili u vra gjatë atentatit, i kërkoi falje. Kështu u soll Abdulkerimi me kundërshtarët e tij. Ndërsa, shiko se ç'bëri Saddami me kolegët e tij të cilët ishin në pozita më të larta se ky në partinë el-Ba'th: i çoi buzë vdekjes një nga një. Eja, pra, të shohish fatin e tyre!

1. Fuad er-Rukabi:

Themelues i partisë el-Ba'th në Irak dhe përfaqësues i parë i partisë në qeverinë e parë e cila u formua pas datës 14 të muajit korrik. Ishte ministër i urbanizmit, njëherit edhe inxhinier, nga en-Nasirije. Në atë kohë ishte në moshën 28 vjeçare.

Saddami e akuzoi për spiunim në favor të Shteteve të Bashkuara të Amerikës (SHBA) dhe e burgosi në një burg në anën lindore të Bagdadit. Aty e obligoi një të burgosur tjetër, të quajtur Abdul-latif es-Samiri, që ishte i akuzuar për vrasjen e një gruaje, që ta mbysë Fuad er-Rukabin, duke i premtuar se për këtë do ta shpërblente me lirim nga burgu.

Samiriu e mbyti Fuadin me një thikë që ia dha atij drejtorja e burgut. Rukabit kishte mundësi t'i ofrohej ndihmë në spital po të mos jepte urdhër Saddami që të mbetej i masakruar aty ku ishte dhe në këtë gjendje qëndroi gjersa i doli shpirti.

2. Ijad Seijd Thabit:

Anëtar i një prefekturë regjionale. Ai e kuptoi se ardhja e Saddamit në pushtet do t'ia rrezikojë jetën, anda iku nga Iraku dhe shkoi në egzil. Saddami e gjykoji me vdekje, por përpjekjet për vrasjen e tij nga ana shërbimit sekret, dështuan.

3. Seadun el- Birmani:

Këtij Saddami i përgatiti një akcident trafiku me një veturë të tipit Audi, ku e humbi jetën me gjithë familjen e tij.

4. Semir Aziz En-nexhm:

Këtë person Saddami e afroi dhe e avansoi si anëtar të një prefekturë regjionale pastaj e mbyti përmes një fatkeqësie ajrore.

5. Halid Ali Es-Salih:

Ky person momentalisht është duke jetuar në egzil.

6. Selim Zibek:

E helmoi Saddami duke i dhënë të pijë helm taliumi dhe vdiq duke mos ditur kush për shkaqet e vdekjes. Thuhet se ai vdiq nga kanceri.

7. Abdulkerim Esh-shihli:

U vra me plumba më 8 prill të vitit 1980, në kohën kur ishte i pamundur largimi.

PJESA E DYTË

DHOMA E ERRËT

- DHOMA E ERRËT**
- OPERACIONI PLASTIK**
- PARAQITJA E PARË**

Gjatë muajve të parë të vitit, për çdo ditë, ushtrija se si ta imitoj personalitetin e Saddam Tikritit. Këtë unë e bëja në pallatin republikan në Keradetu Merjem.

Mësuesi im special ishte Muhamed El-Xhenabi, i cili m'u prezantua si këshilltar i kryesisë. Së bashku shikuam një numër të madh të filmave informativ në të cilët shfaqej Saddami. Ushtrija mënyrën e të qeshurit të tij. Ndoqa me vëmendje një film të Saddamit në të cilin po përshëndeste një tubim të mikluesve të vet që ishin tubuar përpara tij. Në këto situata si kjo, Saddami e ngrente dorën me shuplakë të hapur dhe ua drejtonte masës në një mënyrë që i përngjante Hitlerit.

Saddami shumë e simpatizonte Hitlerin dhe gjithnjë thoshte se ka merituar ta pushtojë tërë botën dhe t'i prijë asaj. I lëndonte masakrat të cilat i kishte bërë Hitleri dhe plotësisht i arsyetonte ato. Thoshte se ka lexuar shumë për Hitlerin dhe se nuk ka në histori ndonjë personalitet më të mirë se sa Hitleri dhe e quante atë hero. Mu për këtë Saddami e imitonte Hitlerin në shumë çështje, një ndër to ishte edhe ngritja e dorës gjatë përshëndetjes së masës. Ndërkaq unë e kisha për obligim ta ushtrij metodën hitleriane dhe, vërtetë, pasi që i ndoqa ata filma mbi Saddamin, u ushtriova në mënyrë shumë precize. Saddami herë pas herë vinte në zyrën ku unë ushtrioja, e cila më vonë u bë e njohur me emrin dhoma e errët, në mënyrë që të shihte se sa kam përparuar në ushtrimet-trajnimet e mia. Dritat në këtë dhomë, gjatë kohës kur unë së bashku me mësuesin tim shikonim shiritat e videos, shumicën e kohës qëndronin të fikura. Por fikja e dritave nuk kishte të bëjë me emrin e kësaj dhome, emri i dhomës ishte i lidhur ngushtë me çdo person që bashkëpunonte me Saddamin. Ata, gjithnjë, zgjedhnin emëra trishtues, gjë që ishte edhe thelbi i veprimeve të tyre që ndjellnin frikë, tmerr e vrasje dhe të ngjashme me to. Të gjitha këto vinin nga direktiva të vetë Saddamit i cili dëshironte që gjithnjë të mbjellë frikë te çdo person që kishte të bëjë me atë, gjersa të arrinte ta mbisundonte. Ata vepronin jashta mundësive të tyre psiko-fizike dhe këtë e bënin nga frika që u kishte hyrë në palcë. Ata mirë e dinin se ai nuk di për mëshirë, bile edhe ndaj babait të vet, po të ishte gjallë. Ai nuk njeh tjetër jashta vetvetes dhe karrigës së vet, ndërkaq gjithëçka jashta kësaj për atë është e lejuar. U lind me cilësi të këqija, u rrit me krime dhe tërë jetën e kaloi në një ambient të turpshëm. Për tipat si ky, gjërat e vlershme dhe morali nuk kanë kuptim, e lëre më feja dhe ideali. Edhe ata që mbanin emrin kuadro të përparuara, qofshin në parti apo në qeveri, punonin sikur ora dhe atë jo në baza ligjore, por nga frika prej Saddamit dhe prej dënimeve të tij. Shihte se si qeveritarët edhe kur shkojnë nëpër kongrese dhe takime jasht Irakut kryekëput i përmbahen asaj që ua dikton Saddami, meqë Saddami është i vetmi qeveritar në Irak.

Mori fund informimi i kuadrove të punësuar në pallat, të cilët nuk dinin për ekzistimin tim, se **dhoma e errët** është studio për zhvillimin e filmave-fotografive e veçanërisht për shëmtimin e çështjeve shumë të ndieshme, dhe të njëjtëve u ndalohej hyrja në këtë dhomë.

Në fillim ndiejsha vështirësi të kryeja ushtrimet në prezencë të Saddamit. Frikësohesha mos po i shkaktoj ndonjë shqetësim, gjë që s'mund ta bënte kush që ishte nën mëshirën e Saddamit, sepse ta shqetësosh atë nënkuptonte vdekjen e sigurt e pa fije dyshimi. Përkundër kësaj, Saddamit kjo i shkaktonte kënaqësi më tepër se gjithëçka tjetër dhe në fund arrita të fitoj besim të lartë te trajneri im, Muhamed El-Xhenabi i cili më nxiste në këtë, sepse shpirti i tij e dinte që fati i tij ishte i lidhur me përparimin tim në këtë punë që bënim. Kalova orë e ditë të tëra duke ushtruar metodën e sjelljes së Saddamit në dhënien e urdhërësive, në konsumimin e duhanit dhe në heqjen e cigares nga buza.

Atëherë kur Muhamed El-Xhenabi u bind se unë isha përgatitur për ta luajtur rolin përpara Saddamit, ma organizoi një takim me Saddamin dhe unë këtë rol e luajta para syve të tij.

Isha i shqetësuar se mos vallë luajtja e rolit s'do të ishte me precizitet, mirëpo Saddamin kjo punë e qetësoi dhe shumë e gëzoi. Saddami m'u drejtua i buzëqeshur: "Ti, o Mihail, ke arritur një sukses të dukshëm dhe së shpejti do të mundesh ta mashtrosh edhe vetë nënën time". Pas këtij takimi tani ushtrimet filluan të më bëhen paksa më të lehta dhe atë pasi që i tejkalova pengesat e mia të brendshme.

Saddami dëshironte ta paraqes veten si shakaxhi dhe i gëzuar. Thoshte se tregon barcoleta dhe se shumë pak njerëz dinë për këtë. Por ishte e pamundur të dihej se ç'qëllim kishte bile edhe kur bënte shaka.

Një ditë prej ditësh Saddami hyri në "dhomën e errët" dhe tha se i ka lindur një ide. Me plot entuziazëm dhe seriozitet tha: "Dëshiroj të të internoj në Iran e ata do të dërgonin në ndonjë qytet apo në ndonjë krahinë të madhe iraniane, në njërin nga vendet e bukura, si: Huremabad apo el-Ehvaz. Atje do të nxirrnim përpara ndonjë xhamie të shenjtë e do të fotografonim, madje një kopje do t'ia dërgonim qeverisë iraniane në Teheran duke i shprehur asaj dëshirat tona më të sinqerta dhe do të paguaja një shumë të madhe parash, në mënyrë që të shoh se si do të reagojnë përgjegjësit në Iran".

Mendova se kjo ishte njëra nga idetë më çmendurake, të cilat në të shumtën e rasteve i realizonte. Gjersa unë dëshiroja ta pyes për mënyrën e realizimit të planit, ai që s'ka kush të kundërshtojë fjalën e tij, ia plasi gazit dhe pastaj tha: "Mos u tremb, o Mihail, e gjithë kjo nuk ishte gjë tjetër pos një barcoletë. Po a nuk të kam thënë se unë jam tregues barcoletash!?" Fillova të qeshem për këtë barcoletë, edhe pse ishte pa lidhje. Pastaj Saddami vazhdoi: "Kjo ide më bëri të qeshem, por me rëndësi të madhe është që të të ruajmë në fshehtësi e të na shërbesh në obligimet për të cilat biseduam më herët". Sikur unë të mos isha i rëndësishëm te Saddami, për realizimin e dëshirave të tij, këtë ide do ta realizonte me dike tjetër, pa fije dyshimi.

Muhamed El-Xhenabi filloi të ma mësojë, po ashtu, gjuhën kurde, e cila për arabin paraqet vështirësi për ta zotëruar atë. Përderisa më mundonte mësimi i saj dhe vazhdimisht reagoja të mos e mësoj atë prej të cilës nuk kishte ndonjë farë dobie, Muhamed El-Xhenabi iu përgjigj reagimit tim dhe më tha se nuk bën ta lëshoj rastin e të mësuarit të gjuhës kurde që ishte edhe gjuhë e tij amtare. Meqë isha mësuar, pjesërisht u pajtova me këtë mendim dhe s'e dija se këmbëngulësia e Muhamed El-Xhenabit, një ditë prej ditësh, do të ma shpëtonte jetën.

Profesioni im i ri totalisht u bë enigmatik. Më thanë t'i lajmëroj shokët e mi se unë kam korrur sukses të punësohem në Ministrinë e Arsimit në Bagdad dhe se përveç rrethit të ngushtë të Saddamit, askush tjetër nuk dinte për profesionin tim të ri, përveç Amines, motrës Vehb, burrit të saj Ekremit dhe nënës sime. S'më lejonte të sillëm shlireshëm. Isha i obliguar të dal e të kthehem në pallat në shoqërim të trupprojës e të vozitem me veturën speciale me dritare të errëta. Rrallë herë kur më lejohej të dal, obligim e kisha të vë mjekër artificiale e kështu plotësisht e ndryshoja pamjen time. Nëse në pallat gjendeshin njerëz të panjohur, nuk më lejohej ta shoqëroj Saddamin, bile edhe brenda pallatit lëvizjet e mia i nënshtroheshin një kontrolli të fortë.

E mësova veten në rolin që do ta luaja e nga i cili nuk kishte shpëtim. Kaloja orë të tëra duke imituar personalitetin e Saddamit meqë nuk kisha punë tjetër përveç kësaj. Nga kjo detyrë imja një të mirë kishte që luaja rolin e personalitetit të Saddamit përpara nënës sime në mënyrë që ta disponoja. Ajo më thoshte: "Po të më thojsh se ti je Saddami, do të besoja". Këtë e bënte nga modestia dhe zemërdllirësia e saj.

OPERACIONI PLASTIK

Muhamedi, mësuesi dhe trajneri im që nga fillimi më dha sinjal, edhe atë me pedanteri, se përkundër ngjashmërisë së madhe në mes meje dhe Saddamit, përsëri ajo nuk përputhej plotësisht.

Një ditë, në mbrëmje, para se të shkoja në shtëpi, Muhamed El-Xhenabi kërkoi prej meje të shikohem përpara një pasqyre shumë të gjatë, pranë së cilës qëndronte një fotografi e Saddamit aq sa ishte i gjatë vetë Saddami. Fotografi kjo, që gjendej nëpër shumë vende në Irak. Muhamedi më pyeti: "Ç'mendon, ku qëndrojnë dallimet mes teje dhe kryetarit?" E vështrova gjerë e gjatë fotografinë, por nuk mundesha të përkufizohem në diçka që do të tërhiqte vëmendjen. Pastaj i thash: "Saddami i ka rrobat më të mira se të mijat". Muhamedi luajti kokën duke buzëqeshur dhe tha: "Po, bukur mirë, Mihail, por unë më shumë mendova në pamjen tënde fizike" dhe shtoi: "Kryetari është më i lartë se ti. Po, mbase është më i lartë, e ti sa je i lartë?" U përgjigja: "Një metër e shtatëdhjetepesë centimetra" Muhamedi tha: "Ti qenke pak më i lartë se Saddami, por ne lehtë mund të shtojmë lartësinë e këpucëve tua, e çka të bëjmë me fizionominë tënde? Edhe një here i hudha një shikim fotografisë dhe thash: "Hunda e Saddamit është pak më e gjatë se hunda ime". "Po, u përgjigj Muhamedi, ashtu është, dhe unë mendoj se më së miri është që këtë ta themi në prezencën e tij dhe me respekt, apo nuk është kështu? E çka ende tjetër?" - e pyeta. "Unë kam puçërta në fytyrë" Ai vërtetoi: "Po, Saddami nuk ka puçërta. Ulu, o Mihail!" U ula afër një fotelje, pranë dritares që shikonte në drejtim të pallatit dhe të lumit Tigër. Pastaj Muhamedi më tha: "Po shoh se ke shtuar në peshë". "Po, i thash, falë nënës sime". Prej atëherë kur u martua motra ime dhe kur më vdiq babai, nëna ime vetëm për mua interesohej e për askend tjetër. Ajo tani ka mundësi të blejë ç'të dëshirojë dhe më ushqen në atë mënyrë sikur të ishte ushqimi i fundit në jetën time". Muhamedi u përgjigj duke thënë: "Unë nuk ankohej në rritjen e peshës tënde, o Mihail, po ti sa kilogram peshon?" U përgjigja: "Afro shtatëdhjetë kilogram, por nuk e kontrolloj gjithnjë peshën". Muhamedi shtoi: "Ende ke më pak kilogram se kryetari. Thuaj nënës tënde që të vazhdojë të të ushqejë mirë!"

Çështja e përmirësimit të ushqimit tim ishte njëra ndër çështjet më të lehta, nga të gjitha ato ndryshime që kërkoheshin nga unë t'i bëj gjatë jetës sime.

U ul Muhamedi në skajin tjetër të foteles, nxori një dosje të pështjellur dhe nisi ta shfletojë, më shikoi mua, pastaj më pyeti i buzëqeshur: "Çka di ti për operacionin plastik?" U përgjigja me sinqeritet: "Asgjë". "Mbase ke dëgjuar - më tha - për të". I thash: "Natyrisht. Mendoj se gratë e Perëndimit shumë janë të dhëna pas tij". "E vërtetë është, ma ktheu, por ato kanë gjithashtu qëllime tjera. Disa herë, për shembull, në ndonjë rast të caktuar, bëhet ndryshimi total i fizionomisë. Të arriturat medicinale në Perëndim janë në nivel shumë të lartë. Të gjithë ata që bëjnë ndryshimin e pamjes së tyre, vazhdimisht ndjehen të rehatshëm". I them: "Si operacioni plastik i gjoksit të grave". Filloi të qeshet dhe pohoi: "Po, si operacioni plastik i gjoksit të grave. Vërtet gratë e Perëndimit kanë sjellje të çuditshme, apo s'është ashtu?" U përgjigja me dinjitet: "Mendoj se kjo është një temë jomorale". "Po, tha Muhamedi, edhe unë ashtu mendoj, mirëpo unë mendova në diçka krejtësisht tjetër për ty. Çështja lyp një operacion sekondar duke bërë disa intervenime të lehta sekondare e me këtë do të bëhesh identik, për nga ngjashmëria, me kryetarin. Ç'thua ti për këtë?" Unë iu përgjigja: "Nuk jam i sigurt, po a mendon ti se një gjë e tillë është e domosdoshme? Problemi i operacionit, para pak javësh, për mua paraqiste një gjë qesharake". Muhamedi tha: "Mendo për këtë çështje, s'do të ishte problem po të sillnim një operator për operacione plastike nga

Gjermania Perëndimore i cili do të mund të ta drejtonte hundën e do t'i zbukuronte faqet me kapakët e syve. E gjithë kjo do të bëhet me opium artificial dhe nën një përkujdesje të madhe, ku nuk do të ndiejsh gjë". I thash: "Por e kemi obligim ta pyesim kryetarin se ç'mendon ai për këtë". Muhamedi m'u përgjigj me vendosmëri: "Kjo është ideja e tij". Tani për mua kjo çështje u bë realitet. E kuptova se ku arriti biseda jonë, mes meje dhe Muhamed El-Xhenabit, e i thash: "Saddami prej meje kërkon të bëj një operacion plastik?" "Po"- u përgjigj ai. Në këtë iu drejtova: "Po sikur të mos pranoj unë?" Muhammedi më tha: "Ata që nuk iu nënshtrohen urdhërave të Saddamit dhe dëshirave të tij, gjithnjë konsiderohen si tepricë dhe të tillët sipas mendimit të Saddamit, nuk duhet të jetojnë dhe me çdo kusht duhet zhdukur".

Edhe pse në këtë moment unë nuk e kundërshtova shumë anën negative të personalitetit të Saddamit, e dija se nuk mund t'i refuzohet kërkesa apo dëshira e tij dhe e dija se gjithëçka tha Muhamedi ishte e vërtetë.

Megjithëse besoja se kisha para tij njëfarë autoriteti që më lejonte të diskutojmë rreth kësaj çështjeje, përsëri nuk mund të merrja guxim, sepse natyra e tij nuk dihej. Ky diskutim më shkaktoi disa probleme të cilave nuk mund t'u ikja. I thash vetes se ky operacion nuk është i rrezikshëm po edhe nëse do të ma prishte fizionominë. Madje, ky operacion do të ma përmirësonte pozitën time të Saddamit.

Për këtë iu përgjigja Muhamedit: "Mundesh t'i tregosh kryetarit se do të operohem". Ndërsa Muhammedi me plotë gëzim më tha: "Bukuri!" Ai ishte i mërzitur nga kjo çështje për shkak se kundërshtimet e mija mund t'i shkaktonin probleme me Saddamin. U largua Muhamedi nga ky tension që e kishte gjatë bisedës tonë dhe tha: "Menjëherë do ta lajmëroj kryetarin".

Pas një jave arriti me aeroplan Doktor Helmut Ridll nga Hanoveri i Gjermanisë. Ai me të arritur në Bagdad, më dërguan tek ai. Ishte një burrë i lartë, kah fundi i pesëdhjetave, me tipare plotësisht gjermane. Mbante kokën lartë dhe fliste me ndërprerje dhe vrazhdësi. Meqë ai nuk dinte arabisht dhe unë nuk dija gjermanisht sollën përkthyes një mjek irakian i quajtur Ijad Xhihad El-Esedi. Dhe filloi biseda mes meje dhe mjekut Ridll, i cili tha se ky operacion nuk duhet të më dëshpërojë, madje në formë shakaje tha: "Veçanërisht kur kihet parasysh se unë do ta bëj atë".

Në pallat u bënë përgatitjet e një saleje të vogël operacinesh plot mjete me qëllim që mos dinin shumë njerëz për këtë operacion.

E pyeta një herë, më parë, Muhamed El-Xhenabin pse mos ta kryente këtë një mjek irakian, e ai m'u përgjigj duke qeshur: "Nuk kanë guxim të mjaftueshëm për të bërë një operacion si ky, se po të ndodh ndonjë gabim gjatë operacionit ...!" E shikova me habi dhe iu drejtova: "Ka ngjarë të ndodh gabim. Se mund të ndodh ndonjë gabim, në këtë nuk kam llogaritur?" Muhamedi ma priti: "Të lutem, Mihail! Unë flas në përgjithësi. Nuk ka çka të të shkaktojë shqetësim lidhur me këtë çështje. Siç të thash, edhe sikur të mos ndodhte ndonjë gabim, mjekët irakianë do t'i frikësoheshin kësaj. Bile edhe operacionet e vogla e të thjeshta të cilat i janë bërë kryetarit dhe të afërmeve të tij, i kanë bërë mjekët e huaj". I kundërshtova: "Mirëpo, ky operacion dallon nga operacionet e tjera. Kush i garanton Saddamit se Ridll do të hesht e nuk do ta përhapë fshehtësinë e operacionit atëherë kur ai të kthehet në Gjermani". Muhamedi ma ktheu: "E ka paguar 250.000 dollarë për këtë operacion, njëherit ia ka bërë me dije që nëse e përhap në Perëndim fshehtësinë e operacionit, atëherë le të përgatitet për vizitën e *Shërbimit Sekret Irakian*. Edhe pse iu nënshtrova urdhërit, i thash: "Por shuma është e vogël e nuk mundet një njeri siç është vetë Ridll të merret me këto çështje. Nuk është e mundur të jetë i varfër". Muhamedi i komentoi fjalët e mija: "Njerëzit e pasur gjithnjë kështu janë.

Mjeku Ridll, para dy vitesh, në qytetin Lancing që bie në veri të Hanoverit, u largua nga detyra nën një akuzë të shëmtuar, për përdhunim të dy fëmijëve të moshës nëntë vjeçare. Nuk u ngrit aktpadi gjyqësore, por haptazi iu ndalua ushtrimi i detyrës. Kur dëgjoi për këtë, kryetari tha: "Ky njeri mund të na duhet një ditë. Dhe si zakonisht, kryetari ishte në të drejtë".

Dëshiroja që Muhamed El-Xhenabi ta mbante në fshehtësi këtë çështje gjersa të operohesha, por tani më s'kisha zgjidhje tjetër përveç se të vendoja veten përpara këtij dhunuesi të huaj fëmijësh.

Mjeku Ijad ishte i preokupuar me detajet e operacionit përderisa Ridll bënte përgatitje për të. Mjeku Ijad më tha: "Duhet të të zmadhohet ashti i hundës dhe pasi të kesh marr opium do të futet një shtyllë silikoni në murin ndarës të hundës, i cili në mesin e shtyllës së hundës, do të hapë këtë pjesë lëkure të hundës. E gjithë kjo do të zgjasë vetëm disa minuta". Dhe, vërtet, krejt kjo përfundoi ashtu siç më tha mjeku Ijad.

Pastaj m'i mënjantuan puçërrat nëpërmjet të një kompresori mekanik spastrues i cili më shkaktoi pak shqetësim, por pa dhembje. Por, tridhjetë minutat që pasuan ishin të mërzitshëm. U qetësova vetëm atëherë kur mjeku Ridll e lajmëroi mjekun Ijad se operacioni përfundoi. Pastaj ma lidhën fytyrën me disa fasha mjekuese dhe më dhanë disa pilula për qetësimin e dhembjeve të cilat duheshte t'i pijë pasi të kalonë narkoza.

Shkova në shtëpi që të shtrihem të pushoj, por isha i mërzitur për gjithë atë që më ndodhi. Më mundonte pa masë ajo që më ndodhi: a mos do të ishte një shëmtim i përhershëm, apo jo? Vuajta nga shtypjet e njëpasnjëshme të cilat dallonin njëra prej tjetrës. Kur m'i hoqën nga fytyra fashat mjekuese, gjithnjë qëndroja përpara pasqyrës. Sa herë që shikohesha në pasqyrë, shihja një fytyrë të shëmtuar që dallonte nga ajo e para. Një herë fytyra dukej si fytyra e motrës sime që nisi të më flasë për atë që më së shumti më preokuponte lidhur me të. Herën tjetër nuk shihja përpara vetes asnjë fytyrë, përveç se një shprazëtirë. Pasi m'u hoq të ënjturit e fytyrës, tani, padyshim, u bëra shumë më i ngjashëm me Saddamin, më tepër u bëmë dy **dytëshorë** se sa dy **të ngjashëm**.

Muhamed El-Xhenabi, menjëherë pasi u ktheva, ma dha një çantë përplot me mjekra artificiale dhe një numër të konsiderueshëm të syzave të errëta. Muhamedi më dha disa sygjerime të ashpra, duke thënë: "Duhet të adaptohesh në maskim, atëherë kur do të dalish jashtë pallatit dhe kur nuk e imiton personalitetin e Saddamit. E di se gjithnjë të ndalin nëpër rrugë, por mu për këtë duhet bartë këto mjekra e këto syza. Ndërsa këto mjekra dhe syza janë nga SHBA dhe mjekrat janë të përpunuara nga qime natyrale dhe prej më të mirave që mund të blehen.

Një orë më vonë e dëfrega trajnerin tim, Muhamed El-Xhenabin, duke e imituar personalitetin e Saddamit dhe, duke bërë shaka, i thash Muhamedit: "Kur do të bezdiset prej meje Saddami, mbase do të gjej punë te Fidel Kastro!"

PARAQITJA E PARË

Gjatë kohës sa ndejta, në pallatin republikan, i përfundova mirë ushtrimet dhe arrita një përparim të dukshëm. Për këtë u dha propozimi që, për herë të parë, ta përfaqësoj Saddamin në manifestimit e dymbëdhjetë të ardhjes në pushtet të partisë El-ba'th, kurse Muhamed El-Xhenabi e kundërshtoi këtë, sepse nuk ishte i bindur se unë jam përgatitur plotësisht për këtë rol të madh. Pastaj, Muhamed El-Xhenabi m'i shtoi ushtrimet kështu që, pasi e kreu këtë fazë, u bëra specialist në imitimimin e Saddamit, të mënyrës së sjelljes e të folurit të tij, ndërkaq ideja për të dalë para masës së njerëzve, më frikësonte.

Një ditë në mëngjes erdhi Saddami, siç e kishte traditë, te **dhoma e errët** në mënyrë që të shohë se si rrjedhin punët, aty isha unë dhe trajneri im, Muhamed El-Xhenabi shikonim një film të Saddamit, duke vizituar ai një spital. U ul Saddami dhe së bashku me ne e shikoi filmin gjer në fund. Pas kësaj tha: "Mendoj, o Mihail, se tani je i gatshëm të vizitosh ndonjë spital, andaj dëshiroj që nesër ta kryejsh një vizitë të ndonjë spitali. Ç'mendon ti për këtë?" U përgjigja: "Po, zotëri kryetar, nëse ju dëshironi, unë do ta realizoj atë". Vuri buzën në gaz dhe iu drejtua Muhamed El-Xhenabit: "E çka mendon ti për këtë, o Muhamed?" Ai u përgjigj: "Po, me kaq sa është tani i përgatitur, mundet. Atëherë Saddami tha: "Bukur mirë, pra, nesër do të vizitosh ndonjë spital, o Mihail!" Pas këtyre fjalëve na la dhe shkoi. Mbeta vetëm unë dhe Muhamed El-Xhenabi duke e pleqnur punën. Muhamedi filloi të më këshillojë: "O Mihail, për nga pamja plotësisht përputhesh me Saddamin dhe askush s'mund të dyshojë në këtë, gjithashtu me atë përputhesh edhe në zë e në të gjitha sjelljet, lëvizjet dhe në mënyrën e të heshturit të tij. Pra, në të gjitha aspektet përputhesh me atë, andaj duhet që nesër të sillesh sikur ti je vetë kryetari e nuk ka pse të mërzhitesh e të frikësohesh. Sillu në mënyrë të qetë, lëviz sikur të gjithë frikësohen e tremben prej teje". Dhe vërtetë këto fjalë zunë vend brenda përbrenda meje. Vërtet më këshilloi mirë në këto momente.

Ditën e nesërme, Muhamed El-Xhenabi, i bëri të gjitha përgatitjet e nevojshme për këtë vizitë dhe u nisëm me veturë në drejtim të një spitali. Me të arritur atje, më kishte dalur në pritje drejtori i spitalit dhe disa mjekë. I pyeta për gjendjen e të sumurëve dhe të të plagosurve, madje i pyeta për nevojat e tyre dhe për ndonjë propozim që kishte të bëjë me përmirësimin e gjendjes së spitalit nga ajo që ishte. Përgjigjet, për sa i përket gjendjes së të sëmurëve dhe të të plagosurve, ishin pozitive. Më dhanë disa propozime për mirëvajtjen sa më të mirë të punëve në spital. Pastaj shkuam dhe i vizituam nëpër dhoma të plagosurit të cilët na dëshiruan një mirëseardhje me plot kuptim të fjalës, ashtu siç e kishin bërë traditë në momentin kur e shihnin Saddamin dhe e gjithë kjo buronte nga frika e madhe që kishin prej tij.

Ka disa rrëfime nga disa të plagosur që i vrau roja e Saddamit për mosshprehje atij mirëseardhje dhe për mosvendosmërinë e tyre për luftë, kur lufta kishte filluar në mes Irakut dhe Iranit, të cilën luftë së pari e nisi Iraku, sipas asaj që thanë Shtetet e Bashkuara, pas përfundimit të luftës.

Luftën e kalli Saddami, nga budallallëku e marria, ndërsa Iraku pësoi humbje materiale e në njerëz. E gjithë kjo dhe kushdo që fliste një fjalë të vetme, fati i tij ishte vdekja e sigurt. Mu për këtë u pritëm, nga të plagosurit dhe nga të punësuarit e spitalit, me një mirëseardhje të përzemërt. Unë, me vetë faktin që jam irakian, e dija këtë si çdo irakian tjetër.

Duke shetituar nëpër repartet e spitalit, vërejtja një të plagosur që ishte në gjendje të rëndë psikike, por megjithatë nuk i kushtoj atij asnjë kujdes në këtë aspekt, andaj i

thash mjekut përgjegjës të këtij reparti se ky i plagosur, krahas mjekimit të varëve, ka nevojë t'i ofroni një psikiatër. Kur ia thash këtë ndjeva se si hidhërimi filloi të më këndellë brenda përbrenda nga shkaku i lënies pasdore të këtij të riu. Madje i thash: "A di ti mjek se sa mësim mjekësie kam marrë gjatë jetës sime?" Mjeku m'u përgjigj: "Jo, zotëri kryetar". Ia ktheva me hidhërim: "Asnjë mësim, absolutisht, por megjithatë, edhe përkundër asaj që nuk kam mësuar gjatë jetës sime, në përjashtim nga librat e ndihmës së parë, e kuptoj se ky njeri ka nevojë për shërim psikik!" U mundua mjeku të thotë diçka, por nuk i dhash leje dhe i thash: "Unë të konsideroj si përgjegjës i drejtpërdrejtë për atë, duhet ta transferosh në ndonjë vend të posaçëm ku, brenda një ore, psikiatri do të vlerësojë gjendjen e tij psikike. Do të sillësh ndaj tij me kujdes dhe butësi që ai e meriton dhe ashtu si e lyp profesioni yt. Do të kujdesesh për të, o mjek, sikur ta kesh vëlla, po edhe është vëllai yt dhe imi, njëherit edhe vëlla për të gjithë irakianët. A kupton?" Mjeku, që filloi të dridhet nga frika, luajti kokën në shenjë pëlqimi, e unë vazhdova: "Do të mbajë kontakt të përditshëm me ty njëri nga nëpunësit e pallatit republikan që do të më sjell pasqyrë të plotë mbi përmirësimin e gjendjes së tij dhe nuk dëshiroj të dëgjoj se nuk është përmirësuar. A nuk jam duke folur qartë, si mjek?"

E frikësova tej mase sa që nuk mund as të fliste saqë mezi i shqiptoi fjalët: "Me siguri, zotëria juaj, atë që po na urdhëroni, atë do ta kryejmë". I thash: "Bukur, unë do të kthehem këtu brenda muajit e nuk dëshiroj që kjo të përsëritet". U përgjigj: "Natyrisht, zotëri kryetar". Me të kthyer te vetura, u pendova që kaq shpejt u hidhërova ashtu që më shumë i përgjaja Saddamit se sa vetes, por aspak nuk aktroja me sjelljet e mija sepse u preka thellë për shkak të lënies pasdore të këtij të riu. Megjithatë vëreja se kuadri i spitalit ishte i rraskapitur nga orari i gjatë i punës dhe nga pagat e vogla mujore. Sikur t'i kisha dhënë këtij mjeku rastin të fliste, do ta kisha të qartë se pse këtij të riu nuk i bëhet një trajtim i veçantë. Gjthashtu mendova se kalova jashtë kufijve të detyrës sime. Për këtë gjë iu drejtova për bisedë Muhamedit, mësuesit tim special, t'i kërkoj falje. Ndërkaq ai ishte i buzëqeshur. E pyeta i shqetësuar: "Çka të shtynë të qeshesh?" Ai më tha: "Ti je fantastik, o Mihail. Kur do t'i tregoj Saddamit shumë ka për t'u gëzuar". E pyeta i frikësuar: "A e ke për obligim ta lajmërosh?" U përgjigj: "Natyrisht, por nuk ke pse të mërzhitesh. Saddami ka për t'u gëzuar dhe kjo është një propagandë e mirë për të. Ngjarja do të përhapet nëpër spital rreth çështjes së interesimit të vetë Saddamit për neglizhencën ndaj një ushtari. Në mëngjes për këtë do të shkruajnë gazetatat. Në realitet do të marrë përsipër t'i botojë nëpër gazeta. Jam i fascinuar, o Mihail".

Të nesërmen në mëngjes hyri Saddami në **dhomën e errët** duke bartë në dorë nga një ekzemplar të dy gazetave: "Eth-theure"-Revolucioni dhe "El-Xhumhurije"-Republika, të cilat gazeta ishin nën mbikqyrjen e qeverisë. Në shoqërim të Saddamit ishte Tarik Azizi dhe dhëndri im, Ekremi. Saddami, duke i lëvritur gazetatat përpara syve të mi, tha: "Kjo është fantastike, o Mihail. Këtë e kam marrë me mend që nga momenti kur kërkoja, në fillim, të vijsh tek unë dhe të takohemi. Shiko këtë!" Së pari ma dha ekzemplarën e gazetës Eth-Theure. I lexova titujt e faqes së parë. Një titull i madh shkruante, siç vijon:

DHEMSHURIA E KOMANDANTIT TË MADH

Ngjarja u përhap në përmasa të mëdha me disa devijime nën titullin ku ishin të përmendura të gjitha detajet e asaj që ngjau një ditë më parë, ndërsa ajo që shkruante në gazetën El-Xhumhurije ishte e ngjashme me këtë që përmbante titulli që vijon: "Zotëri kryetari thellë është i prekur për keqtrajtimin e një ushtari".

Saddami më përqafoi fortë dhe tha: "Kjo është punë fantastike, o Mihail. Shumë jam i kënaqur me ty. Je sjellë në të njëjtën mënyrë sikur të kisha qenë vetë unë atje, po më thuaj nëse ke aktruar kryetarin tënd apo vërtetë je prekur?" Edhe kundër buzëqeshjes së tij, fillova të dyshoj në atë se çka do të mund të fshihej pas gjithë kësaj pyetje që në pamje të parë dukej e pastër, iu përgjigja me aq inteligjencë që kisha: "Zotëri kryetar, mbase këtu ka diç nga të dyja çështjet. U preka shumë nga veprimet e kuadrit të spitalit, por në të njëjtën kohë isha i vetëdijshëm për realitetin se jam duke ju prezentuar juve". Saddami ma ktheu me habi: "Bukur, bukur! Tani e tutje do të më thërrasish në emër e nuk ka nevojë për ndonjë zyrtarizim mes nesh. Do të më thërrasish Saddam".

Kjo më habiti, kur dihet mirëfilli që Saddami askujt nuk i lejon të flasë ndryshe me të, pos me tituj zyrtarë e ofiqe.

Gjithnjë mendoj se, në mënyrën e të vepruarit me Saddamin, ekziston ndonjë element që ka për qëllim të më bëj atdhetar.

Në ditët e para paraqitej sikur nuk ia vente veshin problemit sa duhet. Në të vërtetë, pse i duhej ta bënte këtë pikërisht në atë kohë. Isha palaço i pallatit dhe realisht nuk ekzistoj, përveç si një mjet talljeje.

Marrëzi ishte të mendosh se ndonjë herë Saddami më konsideron si rrezik potencial të pozitës së tij. Por marrëdhëniet tona, me kalimin e muajve e viteve, filluan të zhvillohen ashtu që diçka e këtillë nuk mund të vërehej mes Saddamit dhe atyre rrethepërqark tij. Ai kurrë s'më ka futur në ndonjë çështje të veçantë lidhur me shtetin dhe kurrë nuk më ka pyetur për ndonjë mendim politik, por, megjithatë me mua folte haptazi dhe pa kompleks dhe gjithnjë u besojta fjalëve të tij. Gjithnjë i parashtroja pyetje vetes, mos vallë, për shkak të ngjashmërisë me të, po luaj rolin e ndonjë shpirti tjetër të tij apo të ndonjë personaliteti të dytë. Atëherë kur ishim vetëm, në të shumtën e rasteve, qartë më tregonte për idetë e tij, për të kaluarën e tij dhe se si e mori pushtetin dhe se nëpër çfarë vështirësish ka kaluar për të ardhur në pushtet. Më tregonte gjëra që s'ia tregonte askujt, bile as anëtarëve të familjes së vet. Me mua fliste në atë mënyrë sikur të bashkëmendonte me veten e tij. Në të vërtetë, unë e inkurajoja në këtë duke pasur parasysh se vuante nga një krizë dhe kompleks psikik që vazhdimisht i përjetonte Saddami. Ndaj këtyre komplekseve që ai i përjetonte sillesha në mënyrë shumë delikate, sikur edhe vetë e përjetojta atë që e ndjente shpirti i tij.

Por, ah, sikur të mos kisha dëgjuar nga ai asnjë gërmë të vetme dhe të isha shurdhuar para se t'i dëgjoja ato!

Do t'u rrëfej për këtë në njërin nga pjesët e këtij libri në vazhdim.

PJESA E TRETË

LUFTA ME IRANIN

- LUFTA ME IRANIN
- PALLATI I TMERRIT
- BETEJA E KUVAJTIT
- REVOLUCIONI I POPULLIT
- RËNIA E XHANDARËVE

Kombet e Bashkuara, muajve të parë të luftës me Iranin nuk i kushtuan rëndësi, ndërkaq Irani i provokoi Konferencën Ndërkombëtare në përgjithësi dhe Shtetet e Bashkuara në veçanti, atëherë kur i zuri peng 58 amerikanë në Ambasadën amerikane në Teheran në muajin nëntor të vitit 1979, kurse i lëshoi në muajin shkurt të vitit 1981, pas 444 ditë të mbajtjes peng.

Vashingtoni ndërmori hapin për t'i ndërprerë marrëdhëniet me Iranin dhe i vuri sanksione ekonomike, e kur e hetuan irakianët se hidhërimi i tyre ndaj luftës irakiane u bë pa ndonjë interes ndërkombëtar, e kuptuan se kjo luftë i është kurdisur nga Amerika. Saddami ishte një mjet në dorë të Amerikës me të cilin e rrihte çdokend që nuk i shkonte për shtati dhe manevronte me të në çdo aspekt dhe në çdo moment.

Në fillim të Vitit të Ri ushtria irakiane okupoj pesë qytete iraniane që ishin jo më larg se 30 kilometra në anën lindore të Shattul-Arab. Pastaj u formuan katër divizione ushtarake irakiane në anën veriore, ndërsa shtatë të tjera në anën jugore. Përballë këtyre divizioneve u vunë 50 divizione ushtarake iraniane. Ashtu edhe siç pritej, Irani ndërmori një kundërsulm prej Huremabadit dhe Dizfulit në drejtim të Mehranit në mënyrë që të ndërprejë rrugën Bagdad - Basra, në veri të Kutit. Sulmet e para iraniane dështuan, por ngadhnyen në disa pika ushtarake, si në Istifad, Sosinker dhe Ehvaz, përndryshe u dasht të zhvillonin një luftë të ashpër në mënyrë që t'i kthenin forcat irakiane në pozitën e parë të fillimit të luftës. Kështu në muajin prill, pas betejës së Dizfulit, u detyruan forcat irakiane të heqin dorë nga disa vende të rëndësishme, ndërkaq në muajin korrik Saddami dha propozim për ndërprerje të luftës, pasi që e kuptoi se vazhdimi i luftës do t'u mundësonte iranianëve të vendojnë më tepër kushte. Kjo ndodhi gjatë muajit Ramazan, muajit në të cilin muslimanët agjërojnë e që është i shenjtë për muslimanët. Ajetullah Humeini nuk e mori parasysh propozimin e Saddamit por, prerë, e refuzoi, kështu që lufta vazhdoi dhe zgjati më tepër se sa e paramendonte Saddami, të cilin asokohe nuk e shihja.

Pastaj Saddami na befasoi mua dhe Muhamed El-Xhenabin dhe nuk na la të pushojmë rehat as një muaj. Hyri te ne në **dhomën e errët** së bashku me Abdulkadër Izzuddinin, ministrin e ri të arsimit të cilin zakonisht e shihja kur paraqitesha para masës së njerëzve në rol të Saddamit. Muhamedi, menjëherë e fiku rekorderin të cilin ishim duke e dëgjuar dhe u ngrit në këmbë, ndërsa Saddami na dha shenjë të ulemi.

Saddami m'u drejtua me këto fjalë: "O Mihail, desha të bisedoj pak me ty për një çështje të vogël, prandaj erdha në këtë kohë". U kthye kah dritarja në mënyrë artistike dhe vazhdoi: "Jam i kënaqur me mënyrën e veprimit tënd. Ti e di se unë jam një njeri që gjithnjë kërkoj shumë, ndërsa ti ke vepruar më mirë se sa që kam menduar. Nuk kam menduar se ti do të jesh kaq efikas, siç je tani, e të mos kesh nevojë të të flas". U përgjigja: "Ju falënderit, Saddam, bëj aq sa mundem". U përgjigj: "Bukur. Atë që po e kryen është bukur mirë, por kam diçka tjetër që duhet ta kryejsh". Ia ktheva: "Po të mundem do ta bëj".

Luajtë kokën, eci paksa nëpër dhomë, tërhoqi karikën dhe u ul pranë meje duke më thënë: "Atëherë kur biseduam, vitin e kaluar, besoj se të kujtohet se të thash se çfardo që të bëjsh këtu, është në shërbim të vendit tonë madhështor". I thash: "Më kujtohet plotësisht" e ai ma ktheu: "Ti e di, Mihail se civilizimi jonë ka filluar prej këtu. Këtu kanë qenë vendtakimet e dy civilizimeve të mëdha; civilizimit të Asirit dhe Babilonisë; në qytetin e vjetër Ur është lindur pejgamberi Ibrahim a.s., në El-Kurne ka qenë **xhennetu adn**, ndërkaq në kodrën Ararat është ndalur anija e Nuhit a.s. Por edhe

popujt e mëdhenj, sikur ne, disa herë përjetojnë momente të vështira dhe kërkojnë sakrifikime të mëdha nga populli. E në këto momente e kemi për obligim të tregojmë krenarinë e vendit tonë. Që të tregojmë se sa e çmojmë atë, për obligim e kemi të sakrifikojmë, a po pajtohesh me mua, Mihail?"

Iu përgjigja pyetjes: "Pajtohem me ndjenjat tua të sinqerta". Kjo ishte përgjigja ime edhe pse u preka nga fjalët e tij të ashpra. Shumë u frikësova se mos po më përgatit ndonjë detyrë të rëndë. Vazhdoi të flasë: "Ne tani, në Irak, jemi duke kaluar nëpër rrethana të njëjta dhe secili prej nesh duhet të shohë se ç'mund të bëjë lidhur me këtë". Pastaj vazhdoi: "Ish kryetarin amerikan Xhon Kenedi, atëherë kur isha i ri, nuk e çmoja, por tani do ta përsëris një fjalë që ai e thoshte e që përputhet me këtë që unë mendoj tani: "Mos pyet se çka të afron vendi yt, por çka i ofron ti vendit tënd, është fjalë e bukur, Mihail?" Iu përgjigja: "Natyrisht se po, Saddam, e veçanërisht që e përshkrove në momentin e përshtatshëm". Më vështroi mirë e më tha: "Ti Mihail ke mundësi që vendit tënd, tani, t'i ofrosh një shërbim të madh. Dëshiroj të kaloj një pjesë të kohës me trimat tonë në front të luftës". U ngrit në këmbë dhe u nis drejt dritares ku u ndal me duar të lidhura prapa shpine dhe me supe të ngritura taman sikur të bënte rivistë ushtarake, pastaj tha: "Ata kanë nevojë ta shohin kryetarin e tyre dhe kanë nevojë të dijnë se ai është me ta". Pastaj u kthye dhe vazhdoi: "Unë, o Mihail, nuk kam mundësi ta kryej këtë obligim, ndërkaq lufta udhëhiqet prej këtuhit e asnjë prej oficerëve nuk mund të lëvizë pa urdhërin tim, pra kjo është një përgjegjësi e madhe, mirëpo unë e kryej atë me kënaqësi. Kjo nuk më lë kohë të merrem me gjëra tjera. Pra, a do të më ndihmosh. A do t'i ndihmosh në këtë mënyrë Irakut?"

E pyeta, pa pështymë në gojë: "Dëshiron që unë ta vizitoj frontin e luftës?" Ai u përgjigj: "Po, por së pari dëshiroj që t'i vizitosh burrat nëpër kazermat e tyre ku ata janë duke u përgatitur për të shkuar në frontin e luftës. Siguroj se unë jam me ta. Do ta kryejsh këtë?"

Më pastaj e zbulova se kjo ishte një taktikë e veçantë e Saddamit, që kur dëshironte dikend ta paraqiste në vend të tij, e para gjë që duheshte bërë ishte që obligimin me të cilin do ta ngarkonte t'ia paraqiste si gjënë më të rëndë e më të rrezikshme që mund ta paramendonte. Për këtë e përgatiste sakrificën e tij që obligimi më pastaj të dukej më "i rëndë" se një piknik në ndonjë park publik. Natyrisht e pranova pa u hamundur dhe çdo herë pajtohesh, sepse nuk kisha rrugëdalje tjetër.

Disa ditë më vonë, udhëtova në veri ku gjendej korpusi i parë në llogorin Halid në Kirkuk, pastaj u transferova në lindje gjer në Xhumxhumal dhe në majë të Banmefanit rreth fshatrave Ferh Henxhir dhe Kuran, ku gjendeshin bataljonet e këmbësisë që i takonte brigadës 36, e kjo i takonte divizionit të dytë të këmbësisë. Mora urdhër nga gjeneralmajori i komesaritit të lartë, emri i të cilit nuk më kujtohet, dhe ky officer i lartë më siguroi se trimat janë në gjendje të mirë dhe kanë moral të lartë. Kështu vepronte secili oficer që e takoja. Por kur i takoja ushtarët i shihja në një gjendje të mjerueshme dhe dukeshin të rraskapitur, edhe përkundër kësaj, gjithnjë, më paraqiteshin sikur të posedonin një moral të lartë. E gjithë kjo ishte rezultat i frikës që e përdorte Saddami, siç përmendëm më herët.

Pastaj takova bataljonin e dytë të këmbësisë së brigadës 36 që ishte kthyer nga lufta në Sirbil Zihab. Isha atje për t'i dekoruar katër oficerë dhe njëmbëdhjetë ushtarë meqë kishin korrë sukses në Sirbil Zihab. Më trembën me nderimin e madh që më bënë, por Muhamed El-Xhenabi gjithnjë qëndronte afër meje të më përkujtojë duke më pëshpëritur në vesh: "Saddami i vërtetë nuk frikësohet kurrë dhe nuk kuptohet, pra kij kujdes!"

Pritej që unë personalisht të bisedoj vetëm me oficerët e lartë që gjendeshin atje, ndërsa unë bisedova edhe me ushtarët e thjeshtë. Kështu veprova në mënyrë që ta paraqes Saddamin si një njeri popullor, gjë për të cilën ai më porositi gjersa isha duke biseduar me një grup të vogël ushtarësh, ku qe Sa'dun Abdull-llahu duke qëndruar në këmbë. Ky ishte djali i shokut tim të dashur, Abdullah Junus, fqiu im në Qerbela. Nuk e kisha parë Junusin qe 18 vjet dhe nuk e dijsa se djali i tij kishte shkuar në ushtri. Sa'dunin e njihja mirë dhe e shikoja me kënaqësi se si hapte rrugë përmes ushtarëve, ndërsa unë mendoja se mos vallë po më zbulohet fshehtësia. Muhamedi vërejti se si e shikoja me mallë Sa'dunin dhe kur Sa'duni u afrua, Muhamedi e sulmoi dhe e rrëzoi në tokë e pastaj iu bashkangjiti atij edhe pjesa tjetër e trupit. E tërhoqën dhe e kontrolluan, kurse unë kisha dëshirë të mos e mundojnë fëmijën, por frikësohesha mos po më njeh. Pasi u krye procedura, u vërtetua se nuk kishte pse të mërzitem. Sa'duni kundërshtoi ashpër duke thënë se është i pafajshëm. Pasi e kontrolluan, panë se nuk kishte pos një laps të thjeshtë dhe disa para hekuri. U qetësua Muhamedi, por më shikoi mua me dëshpërim, dhe i habitur nga qëndrimi im, më pyeti: "A është gjithçka në rregull, zotëria juaj?" Iu përgjigja me luajtjen e kokës: "Po". Kur Sa'duni u shpëtoi nga truproja, tha: "Ç'u bë? Dëshiroj vetëm t'ia jap dorën kryetarit tim". Nuk ishte mësuar Muhamedi t'i fliste dikush në këtë mënyrë, e veçanërisht prej ushtarëve. U nis drejt Sa'dunit duke ia tërhequr vërejtjen, por unë hyra në mes tyre duke e vërë dorën mbi supet e Muhamedit në mënyrë që ta ndali, sepse problemi u teprua shumë dhe i thash: "Të lutem Muhamed jepi leje ushtarit të shkojë!" E kapa Sa'dunin përdore dhe iu drejtova atij: "Të lutem kërkoji ndjesë kryetarit tënd për këtë mosmarrëveshje!"

Kur ia lëshova dorën, mori qëndrim dhe më përqafoi, ndërsa unë ia putha faqet. Pastaj, duke belbëzuar, më tha: "Zotëri kryetar... Zotëria juaj... kam nderin..!" buzëqesha dhe i thash: "Si të shkon lufta, djalosh?" Ai u përgjigj: "Bukur mirë, zotëri, edhe pse ndjej mungesë të familjes". Para se të vazhdonte të flasë, u kujtua pak, pastaj tha atë që unë bluajsha në kokën time: "Diçka po më prek, zotëri e ajo është që njëri prej shokëve të babait tim, plotësisht ju përngjet juve. Gjithnjë kam menduar se ai të përngjet ty, por tani mund të vërej se nuk ngjasoni". Qesha me një kënaqësi të mdhe dhe i thash: "Shoku i babait tënd është një qytetar i rëndomt, apo jo?" E thash këtë si në tallje, por ai mu përgjigj: "Po, zotëri, por që moti s'e kemi parë. Është transeferuar në Bagdad me punë në Ministrinë e Arsimit".

Kur u kthyem te vetura, Muhamed El-Xhenabi më akuzoi për dredhi dhe se orvatem për mirësjellje dhe nuk pranonte arsyetimet e mia që unë me këtë dëshiroja të bindem se Sa'duni nuk më njeh.

Me kalimin e vitit po afrohej Iraku të bëhet fuqi nukleare, kurse për Saddamin fatkeqësi ishte mospranimi i programit bërthamor, ashtu që më 7 qershor, aeroplanët israilitë e gjuajtën reaktorin nuklear "El-Ezirik" në Et-Tuvejthe, në anën juglindore të Bagdadit. Aeroplanët israilitë F-16 i mbronin aeroplanët F-15 të cilët bënë sulmin e parë të këtij lloji ndaj institucionit bërthamor. Sulmi nuk zgjati as dy minuta, por bëri dëme të mëdha sa që nuk shpëtoi gjë pa u shkatërruar, përveç disa supstancave të paqëndrueshme që ruheshin në disa lokacione të largëta në tokë.

Që të kryhej reaktori bërthamor, nevojiteshin vetëm tre muaj dhe sikur sulmi të ndodhte një muaj më vonë, atëherë rrezet nukleare dhe shkatërrimi në masë do ta përfshinte Bagdadin. Gjenerali David Lori pretendonte se bombat e forcave ajrore israilite i kanë qëlluar caqet me precizitet. Askush nuk iu përgjigj këtyre pretendimeve, bile as më të afërmit e Saddamit.

Në muajin shtator iranianët dëshiruan të thejnë rrethimin e Abadanit dhe atë pasi të dy palët pësuan humbje të mëdha në njerëz, krahas asaj që 1500 irakianë qenë robëruar.

Edhe njëherë Saddami propozoi ndalimin e luftës, por irakianët përsëri e refuzuan këtë propozim. Në të njëjtën kohë forcat iraniane korrën sukse në Arabistan dhe në muajin nëntor arritën ta rikthejnë Bustanin. Kështu që rrjedhat e luftës shkonin në dobi të tyre. Humbjet e të dyja palëve ishin të mëdha, por, përkundër kësaj, asgjë nuk u shkruajt për këtë nëpër gazetatat zyrtare sikur El-Xhumhurije, ndërsa unë kisha të dhëna se humbjet në ushtarë, brenda një muaji, kishin arritur më se 1000 vetë.

Iraku merrte ndihma të mëdha materiale nga Arabia Saudite, Kuvejti, Katari dhe nga shtetet e tjera arabe, të cilat e shihnin si rojtar të portës lindore, por kjo ishte një luftë që të gjitha qeveritë joarabe dëshironin të mos shkojë në dobi të asnjërës palë, por kishte ndonjë arab që mbante këtë mendim, duke thënë: "Le ta mbysë helmi i akrepit gjarpërin!" Gjersa edhe fqinjët tanë, që na jepnin dhurata të mëdha, na dëshironin humbje sa më të mëdha.

Amerikanët, gjer në atë moment, i ndjenin ndryshimet, që ishin si rezultat i humbjes së një aleati të fortë, pas revolucionit shiit, siç ishte Shahu.

Irani në të kaluarën luajti një rol strategjik brenda rrethit të kështjellave amerikane, duke ia kthyer shpinën Bashkimit Sovjetik, njëherit edhe si një prodhues i rëndësishëm i naftës. Mu për këtë, stabiliteti i Iranit kishte rëndësi të madhe për ekonominë perëndimore. Amerikanët i frikësoheshin një realiteti që lindja e një republike të fortë islame do të çonte në mbylljen e Gjirit për Perëndimin.

Pasi iranianët e rikthyen qytetin Bustan, Saddami më dërgoi në frontin e luftës, ku çështja kishte kaluar në duar të iranianëve, kështu që morali i ushtrisë irakiane kishte rënë në formë drastike. Saddami këtë e bëri në mënyrë që të forcojë moralin, ashtu që kur do të shihnin ushtarët se Saddami, vetëm sa për t'i parë ata, ka vënë veten në rrezik, përsëri do t'u kthehej atyre besimi për luftë e do të ktheheshin në fushëbetejë.

Në front unë shkova së bashku me shokun dhe shoqëruesin tim të pandashëm, Muhamed El-Xhenabin dhe atë pasi kaluam nëpër rrugën e Kuvajtit dhe Basrës e prej aty u kthyem nga lindja në drejtim të El-Umara prej ku shkuam me veturë gjer në vijën e frontit që ishte 50 km. Isha i veshur në uniformë të plotë ushtarake me gradë të gjeneralit. Në këtë moment filloi të më kaplojë frika. U nisëm në drejtim të qytetit kufitar, Deshti Azidikan, në brigjet e lumit El-Kerume, gjer ku ishte kthyer ushtria irakiane pasi që pësoi një disfatë në Bustan. Kaluam pranë shumë të vrarëve të shtrirë nëpër rrugë. Në front u mundova ta mbaj veten nga gjithë ato pamje që pashë. Vija e frontit irakian ishte plot gropa e hendeqe që i kishin gropuar buldozherët prej të cilëve ushtria irakiane gjuante pa ndërprerë kundër iranianëve që ishin disa metra larg, në anën e kundërt.

Toka e bekuar ishte bërë plehishtë e mbushur plot pajisje ushtarake dhe topa të hedhur krahas të vdekurve dhe gropave që ishin rezultat i goditjeve. Shumica e të vrarëve të rinj iranianë kishin të mbështjellë rreth kokës nga një shall të kuq. Ata ishin hedhur pa fije frike përpara topave irakianë.

Ajetullah Humeini ishte në krizë shtetërore nga armiqësia e një ushtrie të huaj, por arriti gjatë kësaj kohe ta rikthej rregullin e përgjithshëm në shtet, ashtu si arriti edhe ta forcojë entuziazmin patriotik të revolucionit.

Kur më panë luftëtarët se jam në mesin e tyre në front filloi të përhapet lajmi se në mesin e tyre gjendet "komandanti i nderuar", kështu luftëtarët filluan të më përshëndetnin me plot entuziazëm. E gjithë kjo doli, tamam, siç dëshironte Saddami.

Luftëtarët ishin shumë të lumtur që në mesin e tyre e shihnin si po endet kryetari i tyre, ndërsa mua më vinte turp që po endesha atje duke aktruar Saddamin frikacak që rrinte në Bagdad. Këta ushtarë mendonin se Saddami ishte me ata në front!

Ditën e dytë të qëndrimit tim në front, pas një pushimi të shkurtër të zjarrit të luftës, dola nga tenda në shoqërim të Muhamedit dhe disa oficerëve të lartë. Edhe pse isha larg hendeqeve të vijës së frontit, u godita dhe m'u bë sikur një hekur shumë i nxehtë m'u ngulit në këmbën e majtë. Shikova poshtë dhe pash se si rridhte gjaku prej pantallonave ushtarake. E kuptova se isha plagosur. U shtrina në tokë dhe aty qëndrova shumë i rraskapitur.

Siç mora vesh më vonë, tre iranianë arritën të fshihen pas një shkëmbi të lartë, afro 200 metra larg frontit dhe, padyshim, gjuejtësi dhe shokët e tij me siguri menduan që All-llahu e paska zgjedhur atë vetëm për këtë detyrë që nuk kishte cak tjetër para vetes, pos meje dhe Muhamedit që rrinte krejtësisht pas meje. Disa sekonda pas shkrepjes së zjarrit ikën të tre ushtarët iranianë. Për herë të dytë u panë nëpër një pluhur rëre që u ngrit afër një veture ushtarake të tipit "xhip" me të cilën u larguan në drejtim të vijës së frontit iranian. Por fati i tyre nuk zgjati shumë ashtu që ende pa u larguar në një largësi prej 100 metrash, dëgjova disa eksplozime të pashkëputura. Nga këto goditje u përmbys vetura dhe asnjëri prej tyre nuk mbeti gjallë që të mund ta festonin fitoren e tyre.

Menjëherë, me ndjenjën e dëshirës për mbrojtje, pas asaj që ndodhi ndjeja se më qëndronin rrethepërqark një numër i madh personash të sëmurë psikikisht përveç Muhamed El-Hafidhit i cili u përmbajt dhe kërkoi që të më bartin me veturën e ushtrisë. Kisha humbur shumë gjak dhe duke qëndruar ashtu i shtrirë më dukej sikur isha në ëndërr, ndërkaq ushtarët përreth meje qanin e bërtitnin të hutuar. Pas kësaj e humba vetëdijen, e kur erdha në vete e pash veten në një dhomë speciale në spitalin "Ibën Sina" në Bagdad ku më duhej t'i kalojë tri javë. Amineja gjithnjë më rrinte afër dhe s'kisha nevojë për kurgjë. Gjëja që më tepër më shqetësonte gjatë kësaj kohe ishin vizitat e njëpasnjëshme të motrës sime, Vehb, e cila gjithnjë më fliste për trimërinë time dhe më tregonte se si ajo dhe bashkëshorti i saj, Ekremi, do të përfitojnë nga fatkeqësia ime.

Saddami vuri kontakt dhe kërkoi të më vizitojë një natë i shoqëruar nga ekipi i zakonshëm i truprojës së tij personale dhe mikluesve të tij. Më bëri nder Saddami, në prezencë të nënës sime, Amine, motrës Vehb dhe dhëndrit tim, Ekremi, me dhurimin e medaljes për trimërinë time dhe për mbrojtjen e principeve të partisë në ballafaqim me armikun.

E gjithë kjo që bëra ishte që unë e kisha patur të goditem, ndërkaq nderimi, mbase m'u bë nga moskujdesi im. Ceremoniali ishte jozyrtar, mirëpo edhe përkundër dëshirës së Saddamit. Përndryshe unë atë tani e kuptova mirë dhe e dija se në kokën e tij bluan shumë mendime, ndërsa lufta nuk po shkonte si duhej.

Nëna ime filloi të qajë, kurse Amineja, për shkak të prezencës së Saddamit, edhe pse nuk ishte e qetë, buzëqeshi me një maturi. Në momentin kur u ngrit në këmbë që të shkojë, ma vëndoi dorën në supë dhe mu drejtua me vrazhdësi: "Tani u bëmë më të ngjashëm se kurrë më parë". Meqë unë e dija se Saddami nuk kishte lënë ndonjë medalje ushtarake a civile e të mos ia kishte dhuruar vetes, iu përgjigja në formë të pyetjes: "A për shkak të medaljes?" Ai, duke më dhënë shenjë nga plaga ime, m'u përgjigj: "Jo, por për shkak të plagës që e ke marrë në këmbë". Me këtë donte të tregojë për plagën që e kishte gjatë orvatjes për vrasjen e kryetarit e patriotit të madh, Abdulkerim Kasim, edhe pse unë mendoj se ngjarja e pjesëmarrjes së tij në këtë

tentativë nuk ishte e vërtetë. Pastaj Saddami më përqafoi dhe tha: "Mbase nuk kemi qenë vëllezër gjaku, por tani me të vërtetë u bëmë ashtu".

Në muajin janar të vitit 1982 Saddami ndërmori një sulm të furishëm frontal ashtu që e mori qytetin iranian Kilan që ishte 40 km. larg kufirit të malit të madh **Ku** dhe depërtoi 200 km. në verilindje të Bagdadit. Mediumet irakiane filluan me të madhe ta përhapin këtë lajm, ndërsa Saddami shpresonte ta rikthejë çështjen në favor të tijin, por një gjë e tillë ishte larg, sepse kjo punë nuk zgjati shumë. Ai humbi një territor të gjerë në anën perëndimore të Dizfulit në jug edhe atë pas shumë humbjeve të mëdha në njerëz, nga të dyja palët. Në El-Mahmere u tubuan afro 70.000 ushtarë iranianë, ndërsa në një qytet kishim tre brigada, në rrugën veri-perëndimore të Shattul-arabit.

Beteja filloi me 21 mars dhe vazhdoi katër ditë pas të cilave përfundoi me humbje të mëdha vetëm nga ana e Irakut të cilit iu zunë robër 30.000 ushtarë. Ndërkaq Radio Bagdadi emitonte vetëm këngë patriotike.

Njerëzit u lodhën nga lufta. Atyre djemtë më nuk u ktheheshin nga fronti i luftës, ndërsa të vegjëlve po u afrohej koha për në ushtri. Populli nuk ishte i kënaqur as me propagandën e Saddamit për humbjet e mëdha iraniene, edhe pse iranianët, tani dhe për herë të parë, kishin arritur në kufi, ndërsa Basra u bë cak i gjuajtjeve me artileri të rëndë.

Lufta vazhdonte të jetë garim në mes dy palëve ku u përdorën shumë lloje të armëve e sidomos nga ana e Irakut i cili kundër Iranit, me të madhe, përdori armë kimike ashtu siç përdori edhe kundër Halebçit kurd. Në momente të caktuara ka përdorur edhe armë baktoreologjike.

PALLATI I TMERRIT

Rrëfimi i parë:

Gjatë kohës së pushimit unë arrita që një pjesë të madhe të kohës ta kaloj me bashkëshorten time e cila në muajin shkurt mbeti shtatzënë. U shërova duke iu përmbajtur një programi mjekimi natyral. Atëherë Amineja shprehu moskënaqësinë e saj për shkak të lidhjes sime të drejtpërdrejtë me sistemin e qeverisë terroriste. Ajo gjithnjë i kundërshtonte veprimet e Saddamit, ndërsa tani është shumë e pakënaqur nga burgosjet e pandërprera dhe rrëfimet e njëpasnjëshme të tmerrit që i kishin mbushur burgjet. Iu shtua dëshpërimi bashkëshortes sime, Amine, atëherë kur erdhi nga Basra në Bagdad shoqja e saj e vjetër Usvetur-Ravi.

Pas kësaj pauze u ktheva t'i kryej obligimet e mija në pallat, ku mjeku më tha se duhej të eci për çdo ditë nga tre kilometra dhe gradualisht duke u forcuar këmba të shtoj edhe të ecurit, ndërsa unë atë ditë eca më shumë se pesë kilometra e pastaj u ktheva në banesën time, ku e gjeta bashkëshorten time duke biseduar me një grua shumë të dëshpëruar e të veshur me roba të zeza tradicionale.

Usven nuk e kam njohur më parë, andaj më njoftoi me të, shkurtimisht, Amineja. Kjo nuk më vërejti mirë se kisha mjekër artificiale dhe syza të errëta me të cilat e fshihja fizionominë time. Amineja më tha: "Motra e madhe e Usves në Qerbela ka qenë shoqe dhe fqinje e nënës sime. Me gjendjen e saj jam njoftuar që moti. Kohëve të fundit e mundon një problem i tmerrshëm. pra dëgjoje me vëmendje, o Mihail!"

U ula para saj, kurse Amineja filloi të më shpjegojë në detaje: "Usveja e ka humbur bashkëshortin e saj, Hasan Hamdi, në një akcident në vend pune, që para dhjetë vjetësh. Ka qenë inxhinier dhe kësaj i ka lënë dy djem, Jasinin dhe Ahmedin. Jasini shkoi gjurmave të babës së vet dhe u bë inxhinier, ndërkaq Ahmedi ka qenë student i mjekësisë". Pyeta Amine: "A kështu ka qenë, a?" Amineja u përgjigj: "Po, Ahmedi ka vdekur e mbase edhe Jasini është i vdekur. Para një jave shërbimi sekret e arestoi Ahmedin duke qenë në një manifestim që mbahej me rastin e fillimit të dimrit".

Pastaj u kthye Amineja nga Usveja dhe i tha: "E dij se e ke vështirë, por të lutem, tregoji Mihailit për krejt atë që ka ngjarë. Usveja, duke më treguar gjerësisht për atë që i kishte ngjarë, nuk i luajti sytë nga toka: "Më treguan se Ahmedin e kanë arestuar dhe ai tani gjendet në burgun Ebu Garib në Bagdad, por edhe pse unë tri ditë resht kam dhënë lutje në komunë për të marrë vesh për fatin e djalit tim, nuk arrita të kuptoj nëse, vërtet, ai është, në Ebu Garib apo jo, dhe më në fund u ktheva në Basra duke mos marrë vesh gjë".

U ul Amineja afër Usves dhe mundoheshte ta qetësojë, kurse kjo i hodhi Amine një shikim të shpejt duke u munduar të vëjë buzën në gaz në shenjë respekti ndaj saj, por së shpejti e vari kokën. Atëherë unë e pyeta: "Përse e arestuan?" Ajo u përgjigj: "Kurrë nuk më kanë treguar. Ka disa studentë që kanë rënë në politikë, por Ahmedi kurrë s'ka qenë prej atyre. Ai iu kushtua vetëm mjekësisë. Gjithë çka më ka rënë ndërmend kam bërë, vetëm e vetëm që ta gjej. Kam dhënë lutje nëpër të gjitha ministrinë dhe qarqet shtetërore, të cilat, mbase do të dinin diçka lidhur me arestimin e tij. Kam qenë, disa herë, në burgun Hakimije që i takon shërbimit të sigurimit në lagjen el-Kerade. Ishte një vend i trishtueshëm. Po të ndalesh përpara drejtorisë së pasaportave do të shohish burgun El-Hakimije me tre kate, por në fakt ai edhe dy kate tjera i ka nën tokë, dhe prej këtu, e bëra zakon, të kaloj çdo ditë gjer në lagjen El-Mensura ku

gjendet zyra e kryeshefit të sigurimit. Atje, gjithashtu, nuk më treguan asgjë, kurse unë nuk e kam ditur se ti je duke banuar këtu e këtë e mora vesht pasi, rastësisht, u takova me Aminën, e ku do të ishte fati që për këtë të kisha dijtur disa muaj më parë. Nuk besoja se Ahmedit ka vdekur e kështu vazhdoja ta kërktoj, pastaj, pas kësaj, mu para tre javësh, u arrestua edhe Jasini. Përsëri askush s'më tregoi kurgjë. Pas humbjes së djalit, humba edhe mendtë".

Rrëfimi i ngjarjes thellë e prekte Usven, por ajo me çdo kusht u mundua ta vazhdojë atë: "Pardje më erdhi njëri nga fundërinat e ministrisë së informacionit dhe më tha se mundem ta marr kufomën e djalit tim Ahmedit nga mjekësia ligjore në Bagdad".

Kjo ngjarje nuk ishte e jashtëzakonshme, dallimi ishte vetëm në atë se kjo po rrëfehej në shtëpinë time që të ma vërtetojë atë që dëgjoja. Fillova ta ndaj dhembjen bashkë me këtë grua të ngratë dhe me plot senzibilitet e pyeta: "Para sa kohësh kishte vdekur Ahmedit?" Ajo u përgjigj: "Nuk jam e sigurtë. Ata nuk më kanë treguar gjë. Mendoj se ka vdekur disa orë para se të ma dorëzonin mua, apo, mbase një ditë më herët. Dy muaj i kaloi në burg, por as pas vdekjes s'më treguan pse e arrestuan". Vazhdoi ajo të më rrëfejë: "...Në spital arrita në ora njëmbëdhjetë, ku pashë më se njëqind njerëz të cilët, gjithashtu, ishin duke pritur. Secili priste të marrë kufomën e ndonjë personi të dashur të tyre. Prita me orë të tëra, asgjë nuk u bë. Bisedova me të tjerët, edhe ata të tjerët e kishin të njëjtin problem, që ua kishin burgosur ose djemt ose prindërit ose bashkëshortët dhe atë pa ndonjë arsye logjike.

Era e keqe e kufomave nuk durohej, kështu që njerëzit filluan të ndjehen të shqetësuar. Së fundi më thirrën për emri dhe më lejuan të hyj. Pastaj më çuan në një dhomë të vogël, ku njëri nga oficerët më ofendoi duke më thirrë: "Nëna e frikacakut tradhëtar" dhe më pështyri në fytyrë. Më urdhëruan ta mbushi një formular duke më lënë në një dhomë, një orë në vetmi. Fillova të dridhem dhe nuk dija se sa ishte ora. Në fund më lajmëruan se mund ta marr kufomën e djalit tim dhe më treguan se nuk më lejojnë t'ia lexoj një fatiha e as të qaj e pastaj më çuan në sallën e të vdekurve, ku e pashë trupin e birit tim të mbuluar, atje diku".

Kur ajo arriti në momentin më të dhimshëm të ngjarjes, mendova se do të alivanosej, por ajo arriti t'i ndalë lotët e të vazhdojë rrëfimin: "Brenda në dhomë kishte shumë kufoma të cilat nuk kisha gatishmëri t'i shikoj. Nuk kisha parë ndonjëherë terror të atillë. Pash se si një të riut ia kishin çarë gjoksit në tri pjesë dhe atë prej qafe gjer në lukth, ndërsa një tjetrit ia kishin prerë ekstremitetet, dikuj ia kishin nxjerrë sytë e ia kishin prerë veshët. Një të riut tjetër, i shtrirë për toke, ia kishin nxjerrë lëkurën prej qafe gjer te gjunjët prej të cilëve rridhte qelb, ndërsa nga shtërngimi dhe ngulfatja, qafa, këmbët dhe muskujt e krahëve të tij dukeshin të shkatërruar. Njërin e kishin varur, por shenjat e qafës tregonin se mbytja e tij me varje është kryer në mënyrë të ngadalshme e jo me thyerjen e qafës. Pastaj e pashë Ahmedin".

Usveja, në këtë moment, i shtërngoi fortë gishtat e dorës dhe e lakoi trupin e saj herë prapa herë përpara. Amineja ia mbajti flokët dhe e pyeti nëse dëshironte të pushojë, kurse ajo i dha shenjë me kokë duke thënë: "Assesi. Mirë jam dhe nuk ka mbetur edhe shumë për të të tregua". I mbylli sytë për një moment dhe ndoshta i sillej parasysh fotografia e djalit të saj në momentin kur e kishte gjetur, pastaj vazhdoi: "Trupin e kishte të djegur e fytyrën të nxirë, ndërsa edhe unë, nëna e tij, nuk mund ta njihja. Duart i kishte të lidhura pas shpine. Fytyra i ishte tharë, gjë që tregonte se sa mundime ka përjetuar gjatë vdekjes. Ishte i shtrirë në krah mbi një krevat hekuri, afër të cilit shiheshin mbeturina zjarri. E kishin lidhur për krevati dhe ia kishin ndezur zjarrin nën krevat. E kanë pjekur të gjallë".

Usveja, më në fund, nuk mundi të dorojë, andaj nga dëshpërimi dhe brenga filloi të qajë e vajtojë. E gjithë kjo ishte nga pamjet e tmerrshme që vazhdimisht i delnin parasysh. U mundova, si nëpër dhëmbë, t'i them diçka sa për ta qetësuar, por Amineja më dha shenjë që të heshti.

Me duhej ta kem të qartë se çka tregonte ajo ishte shumë e saktë. Ajo herë rrëfente e herë qante e dëneste me orë, që më pastaj të vazhdonte rrëfimin, pastaj sërish qante. Amineja në mënyrë të qetë më tha: "Usveja është e dëshpëruar ngase asgjë nuk di për Jasinin. Dëshira e saj e vetme është që të jetojë vetëm për të. A do të mund të informohesh se çka do të mund të ketë ngjarë me të?" Para syve të mi vazhdimisht po më dilnin ata trupa të masakruar dhe me habi iu drejtova: "Si ta bëj këtë?" Ajo ma ktheu: "Tashmë ke mjaft të dhëna, andaj mund të pyesish, o Mihail!"

Që nga martesja me Aminen dhe gjer në këto momente, për herë të parë, në këtë natë, kam biseduar (kaq gjatë - sh. p.) me atë. Shumë u prek që pranoja të pyes për Jasinin. Në të vërtetë, unë kisha frikë të madhe nga shkakun se kjo çështje kishte të bëjë me arrestimin e tij nga Këshilli Informativ gjë që mund të më vinte në rrezik.

Duke u munduar që ata t'i paraqes si më pak kriminelë, i thash se Saddami dhe ministrat e tij nuk dijnë gjë për atë se çka po ndodh nëpër burgje, edhe pse unë e dija mirë se gjithë ato krime nuk ishin gjë tjetër pos vepër e Saddamit dhe e ndihmësve të tij. Amine, po ashtu, i thash se nuk shpresoj se mund të ketë ndonjë njeri që do të mund të më ndihmojë prej atyre që gjenden në pallat, ndërsa ajo ma priti: "Mos je çmendur, o Mihail! A vërtet je duke besuar se Saddam Huseini nuk di se çka po ndodh nëpër burgje kur dihet mirë se vetë ai i ka themeluar ato?" Pas pak vazhdoi: "Nëse një person nuk mund të vijë në pushtet me anë të kutiave votuese, ai vjen me anë të terrorit. Saddami arriti të zbulojë edhe imtësitë më të vogla rreth atyre që përgatitën atentat kundër tij, kështu që i burgosi, symbyllur, me mijëra veta të pafajshëm. Duhet ta dijsh ti këtë!"

Duke manevruar e duke u munduar ta fsheh atë që e dija, iu përgjigja: "Nuk mund të besoj që Saddami është shkaktar për atë që i ndodhi djalit të shoqes tënde. Ai vërtetë është mendjelehtë, por me siguri, nuk do të ketë dhënë urdhër për vrasjen e studentëve të pafajshëm. Pra, çfarë do të mund të dëshironte të arrinte me këtë? Edhe pse Saddami është shumë i pamëshirshëm, prapëseprapë, ai ka qëllim për çdo gjë që ndërmer". Amineja me habi tha: "All-llah, All-llah! Si mund të jeshë kaq naiv. Po, vërtetë Saddami ka qëllim të caktuar, e pra qëllimi i tij është terrori. Kjo që ndodh me Ahmedin dhe me qindra të tjerë si ai, është fati i çdo armiku të Saddamit, nën parullën: - Nëse merrni guxim të çoheni kundër meje, kjo ka të ndodhë me ju dhe me familjet tuaja! Nuk duhet t'i ikish kësaj, o Mihail. Ti po ik realitetit vetëm pse nuk dëshiron të ballafaqohesh me të".

S'dija çka t'i përgjigjem. Amineja ishte e indinjuar thellë sikur edhe vetë Usveja dhe asaj i vinte keq që po mbrohej Saddami për atë që kishte bërë dhe që po bënte ende.

Të nesërmen kur u ktheva në pallat parandjeja se Muhamedi, mësuesi im, është i vetmi njeri të cilit mund t'i tregoja për Jasinin.

Ishim duke shikuar një film përmes video aparatit për vizitën e fundit të Saddamit në Qerbela. Film ky që ma përkujtoi jetën time kur isha më i mjerë por më i lirë. Me të përfunduar të filmit, e fiku Muhamedi aparatit e videos, u kthye nga unë dhe m'u drejtua: "Ç'ke, Mihail?" E unë: "Ç'don të thuash?" Muhamedi vazhdoi: "Gjatë këtyre muajve që kaluan të kam njohur mirë dhe mund ta dij se çka po të sillt nëpër kokë dhe se çka po të shqetëson. Ti prej mëngjesi nuk je duke folur gjë. Më trego ku qëndron puna?"

Në fillim u mendova, por meqë kisha fituar një besim në Muhamedin, fillova t'i tregoj atij për vizitën e Usves. Ai, gjer sa e përfundova rrëfimin, nuk foli asnjë fjalë. Më në fund tha: "Mihail, ky është një problem, por nuk është aq sa po të duket ti". "Mirë pra, i thash, e çka duhet të bëj lidhur me këtë. A të shkoj te Saddami e të shoh se çka mendon ai, personalisht?" Pse jo - më tha ai. Ai është i vetmi person që mund ta kryejë këtë punë e askush tjetër". Unë ia prita: "A je çmendur?! Mirë e pata fatin e më përzuri nga pallati e më thotë të mos kthehem më, po nuk e pata këtë fat, ti e din se ç'mund të ndodh me mua". Nuk desha t'i sqaroj se çka do të mund të ndodhte, nëse Saddamit nuk do t'i pëlqente kjo. Por, Muhamedi nuk u pajtua me mendimin tim e më tha: "Assesi, nuk është problemi aq i madh, pastaj ti nuk e di se sa vlerë ka pozita yte tek ai dhe se sa i nevojitesh ti atij. Bëhu i qetë ashtu si e ke edhe natyrën dhe mundohu ta gjejsh kur ai është në gjendje më të mirë e në atë moment kërko ç'të duash!" Me këto fjalë përfundoi tema e bisedës. Unë e kuptova se nuk kisha guxim t'i tregoj Saddamit për një çështje nga e cila hoqi dorë Muhamed El-Xhenabi dhe ma la atë mua.

Pas kësaj, në mëngjes, Saddami me djalin e tij më të vogël, Kusajin ia bënë një vizitë **dhomës së errët**. Më dukej se ishte i disponuar. Ndërruam disa muhabete të shkurtëra, për pak kohë, pastaj Muhamedi hyri në temë, duke mos treguar paraprakisht për të: "Zotëri kryetar, Mihaili ka një problem në të cilin është gjetur ngusht, e zotëria juaj keni mundësi t'i ndihmoni!", atëherë mu drejtua mua: "Tregoji kryetarit, o Mihail!"

Nga frika e madhe që më kaploi ngriva në vend, ndërkaq Saddami duke më shikuar me dhembshuri më tha: "Ç'është problemi, o Mihail dhe çka është ajo që të ka shqetësuar?" "Asgjë, zotëri kryetar" - u përgjigja dhe fillova të djersitem duke mos dijtur se ç'të them. Saddami me ngulm: "Më thuaj, Mihail, ku qëndron problemi?" Mezi e përcolla pështymën dhe mezi i shpreha fjalët: bashkë...short...ja ime. "Po - tha Saddami - e çka pastaj?" Unë vazhdova të rrëfej: "Bashkëshortja ime ka një shoqe në Qerbela e cila tani jeton në Basra". Saddami dhe biri i tij më përcillnin me vëmendje dhe ashtu si isha duke rrëfyer ata vunë buzën në gaz. Rrëfimi përfundoi me këto fjalë: "Bashkëshorti i kësaj gruaje është vrarë në vendin e punës, në fabrikë, në një fatkeqësi. Ai pas vete ka lënë dy fëmijë të cilët kohëve të fundit u burgosën. Ai më i vogli, para pak kohe u privua nga jeta, ndërkaq për tjetrin ajo nuk din gjë se çka u bë me të. Bashkëshortja ime kërkoi nga unë, në bazë të mundësive, të informohem se ku gjendet ai". "Tani e kuptova", u përgjigj Saddami me një buzëqeshje. Ku ta dij unë se çfarë buzëqeshje ishte ajo, e vërtetë apo artificiale. Vazhdoi: "Pse janë burgosur këta, o Mihail?" "Nuk e di, zotëri kryetar, iu përgjigja, por nëna e tyre mendon se i burgosi këshilli i sigurimit". "Me siguri, shtoi Saddami, kurse ajo mendon se kanë qenë plotësisht të pafajshëm". "Po, ashtu është" - u përgjigja. "Si e pati emrin ai i madhi", pyeti dhe i tha Kusajit ta regjistrojë emrin e tij, pastaj shtoi: "Sa vjet i ka?" "Nuk jam i sigurt, i thash, mbase do t'i ketë 21 vjet".

U end disa hapa nëpër dhomë, kokë ulur dhe i menduar, e pastaj: "The se ishte nga Basra? Do ta shikoj këtë punë, por nuk mund të të garantoj kurrgjë, Mihail. Ne nuk dijmë se sa krime të rrezikshme ka bërë ai, por besoj se shoqja e bashkëshortes tënde, nëna e Jasinit, meriton ta kemi në konsideratë. Nëse krimet e tij kanë qenë pak të rrezikshme, kemi mundësi të tregojmë pak tolerancë".

Ndjeva se prezenca e Kusajit, këtu, nuk prishte shumë punë. Ky ishte djali më i vogël i Saddamit. Kishte gjashtëmbëdhjetë vjet. Dukej krejt ndryshe nga vëllai i tij, Adiju. Pak herë e kam parë dhe sa herë që e kam parë, pak fliste. Ai, natyrisht, ishte kriminel sikur i ati i tij dhe vëllai i madh i tij, Adiju, por megjithatë, ishte më i matur dhe s'ishte shakaxhi sikur Adiju. Andaj Saddami ndjehej më i qetë me Kusajin. I

vëndoi dy duart mbi supet e Kusajjit dhe u shpreh: "Do të mundohem të bëj aq sa mundem, ndërsa unë jam një burrë që e mbaj fjalën.

Vetë unë, për këtë çështje të Jasinit, isha pesimist, nga fakti se e njihja Saddamin, për të cilin jeta e irakianëve nuk ishte e rëndësishme. Meqë ishte kështu, atëherë çka do të ndodhte me atë që nuk i shkante për shtati Saddamit. Madje për Saddamin fjala e dhënë dhe premtimi nuk kishin ndonjë kuptim. Për këtë, më gjerësisht do të flas në pjesët e tjera të këtij libri, ku do të tregoj se sa e ka urrejtur dhe e ka nënçmuar Saddami popullin irakian. Këtë e ka shprehur vetë ai në disa raste, natyrisht, të veçanta.

Pasi doli Saddami, u ula në karigë që të pushoj pak nga lodhja. Vendosa të mos i tregoj Amine asgjë nga ajo që ndodhi ngase nuk dëshiroja ta shqetësoj e ta ngarkoj me mendime. Këtë e bëra sepse dyshoja se mund të kem bërë diç që do të meritonte të përmendet.

Të nesërmen kur arrita në shtëpi, Amineja u lëshua me vrap drejt meje dhe më përqafoi, duke thënë: "Çka ke bërë, o Mihail?", ndërsa unë me habi e pyeta: "Për çka e ke fjalën, Amine?"

Amineja ishte një grua shumë stabile, andaj një pritje e ngrohtë si kjo, ishte një gjë e jashtëzakonshme. Ajo më tregoi: "Jasini e kanë lëshuar nga burgu" dhe fytyra i qeshte nga gëzimi. "E kanë lëshuar nga burgu, po a je e sigurtë? - pyeta unë. "Po - u përgjigj ajo - sot erdhi këtu te ne bashkë me Usven". I habitur pyeta: "E pe ti atë?! Si ishte me shëndet?" Amineja ma ktheu: "Nuk ishte aq mirë, por gjallë ishte e do të përmirësohet". E pyeta se nga e kishte marrë vesh se unë e kam bërë këtë dhe ndjeja një kënaqësi që Amine iu kthye gëzimi. Ajo më tha: "Nuk ka kush tjetër që ta ketë bërë këtë. Drejtori i burgut e kishte thirrë në zyrë dhe e kishte lajmëruar se është i liruar nga burgu, pastaj e kishte pyetur Jasini nëse kishte ndonjë mik në instancat e larta shtetërore, ndërsa Jasini, natyrisht, ishte përgjigjur se nuk njih kënd, gjë që e kishte habitur drejtorin e burgut dhe në fund ishte shprehur: "Nuk është gjë e zakonshme kjo! Urdhëri i kishte shkuar nga pallati republikan që menjëherë ta lëshojë Jasini. Si arrite ta bëjsh këtë, o Mihail?" I tregova se ç'kishim biseduar me Saddamin dhe i tregova pse nuk e hapa këtë bisedë me të natën që kaloi, në të vërtetë aspak nuk pritsha që Saddami të më përgjigjet në lutjen time në këtë mënyrë. I parashtrova vetes një pyetje se a thua, vallë, paska Saddami sado pak humanitet, të cilin kohë më parë e ka humbur dhe, a thua, vallë, mund të ndjejë dhembjet e nënës së Jasinit. Përgjigja ime, natyrisht, ishte se Jo, andaj edhe u habita. Më pastaj u informova se Jasini e kishin helmosur me një helm që nuk i shkakton menjëherë vdekjen, por nuk zgjatë më tepër se tre vjet. Sa njeri i ndytë e sa vepër e keqe kjo!

Pas një kohe prej daljes së tij nga burgu, Jasini vdiq nga sëmundja që s'e dinte kush. Edhe pse unë e dija të vërtetën, arrita ta kryej këtë punë dhe në vete ndjeja se po riktheja një pjesë të madhe të respektit që e humba, dy ditë më parë, para Amine.

Amineja mua më shprehu mirënjohje: "Mihail, në momentin kur ke biseduar me Saddamin lidhur me këtë çështje, ke vënduar veten në rrezik, andaj të çmoj dhe shumë të falënderoj", e unë ia ktheva: "Po më ngushton me këto fjalë, Amine!" "Do të ngushtohesh edhe më tepër atëherë kur të kthehet Usveja nga spitali ku e ka çuar Jasini për shërim, ajo do të mbulojë me mirënjohje" - tha Amineja.

Rrëfimi i dytë:

Saddami ka farmë lopësh, dhensh e pulash. Këtu do të bëjmë fjalë për atë të lopëve.

Saddami kishte një lopë të bukur që e kishte sjellë nga Britania e Madhe. Një ditë prej ditësh kjo lopë mbeti bartëse dhe erdhi dita që të lind. Të kujdeset me rastin e lindjes, Saddami, e kishte obliguar një mjek të veterinars i quajtur Selim Muhamed. Kjo lopë gjatë lindjes kishte probleme të mëdha dhe përkundër përpjekjeve të shumta të mjekut për ta shpëtuar atë dhe të voglin e saj, ajo cofi me gjithë vëçin. Saddami u kërcënua me hidhërim dhe tha: "Ma sillni atë mjek të pabesë!" dhe ia sollën duarlidhur. Saddami dha urdhër që ta shtrijnë në oborrin e pallatit dhe pastaj vetë e shkeli me veturën e tij në kokë dhe ai në moment vdiq. Kur Saddami për hirë të një lope e vret një mjek, atëherë çfarë tmerri përjeton populli irakian që këtë e ka kryetar të vetin.

Rrëfimi i tretë:

Një ditë, Saddami dhe unë dolëm të shëtisim në lagjen El-Mensur, por unë isha i maskuar. Ora ishte afro 20. Aty pa një grua të bukur e cila i pëlqeu, edhe pse ajo në sytë e mi nuk ishte aq e bukur. Ishte duke shëtitur me një person, si duket, duhet të kishte qenë burri i saj. Saddami i dha urdhër trupprojës së tij që t'ia sjellin atë njeri, e kur ia sollën përpara tij, iu drejtua me këto fjalë: "Mjer për ty! Kjo grua po ankohet se po e ndjek pas!" Këto fjalë i shprehu në një dialekt popullor. "Zotëri, po kjo është gruaja ime" - u përgjigj njeriu. "Hesht rrenacak" - ia ktheu Saddami. Pastaj e urdhëroi trupprojën ta largojnë e ata menjëherë e morën dhe e çuan në një vend të fshehtë. Më vonë u informova se atë e vranë ndërsa gruan, siç e kishte bërë traditë Saddami, e solli në pallat dhe bëri me të atë që bëri pastaj ua dha atë trupprojës së tij të afërt dhe më në fund e mbyti të ngratën në një mënyrë jonjerëzore.

Më prekte situata kur shihja veprime të këtilla nga një kryetar për të cilin, gjerë e gjatë flet radio e televizioni. Natë e ditë flitnin për famën dhe autoritetin e tij.

Ku janë burrat irakianë e ku është nderi i tyre. Sa turp! Ky turp do t'u vulozet në ballë irakianëve për jetë, përveç nëse ata e pastrojnë këtë tokë nga pislleqet e Saddamit dhe nga banda e tij.

Ekzistojnë rrëfime e rrëfime të këtilla e të ngjashme me këto të cilat nuk mund t'i përmendi ngase prekin në nderin a sedrën e irakianëve. Paramendo, pra, se çfarë rrëfime do të ishin ato! Por me ndihmën e All-llahut dhe me angazhimin e popullit irakian do të marrë fund një ditë kjo bandë njerëzish.

Rrëfimi i katërt:

Rregullit i turpshëm shtetëror dhe ai që nuk i çmon vlerat fetare, krijon vepra të turpshme dhe të fëlliqta në mënyrë që t'i zhdukë ato vlera të cilat i besonte populli.

Në Perëndim, pra, organizoheshin manifestime për zgjedhjen e femrës më të bukur, kështu iu dasht edhe këtij shteti të bëjë një gjë të tillë. Nëpunësit për çdo vit përgatitnin gara të modelit perëndimor për zgjedhjen e bukuroshes irakiane.

Një vit fati i ra të fitojë një vajzë që vërtet ishte e bukur. Kur e pa këtë kryetari në ekranin televiziv irakian, dha urdhër që t'ia sjellin përpara, por duke patur kujdes të mos njollosej "autoriteti" i kryetarit.

Kamil Hanna, njëri nga njerëzit e tij të afërt ishte i shkathët në prurjen e grave, andaj për respekt ndaj kryetarit të vet shkoi dhe ende pa kaluar as një orë kohë ia solli kryetarit përpara atë vajzë. Kur e pa vajza Saddamin filloi të dridhet, por ai e qetësoi e pastaj i tha: "Ti sot je musafirja ime". Ajo atëherë ia plasi vajit dhe meqë e kuptoi qëllimin e tij iu drejtua: "Çka dëshiron?" Iu afru bisha e egër dhe e tërhoqi në dhomën e tij të turpit, ku pasiqë bëri atë që bëri me të, i dha shenjë Kamil Hannait i cili duke ditur se ç'dëshironte të bëjë zotëriu i tij e mori vajzën dhe e gjuajti në rrugë, në mesnatë, kur aty pari nuk kalonte njeri madje e shkeli me veturë dhe e la të shtrirë në rrugë. Kështu vepronte Saddami për çdo natë, duke grabitur nga një vajzë pastaj duke e mbytur atë në këtë apo në ndonjë mënyrë tjetër, pra për çdo natë kishte nga një vajzë apo më shumë.

Ai, vërtet kishte një pasion të çuditshëm ndaj grave që nuk mund të paramendohet. Me të vërtetë ishte njeri i çuditshëm.

Rrëfimi i pestë:

Sa është kriminel ky pushtet aq më shumë janë edhe pushtetarët, të cilët, në të njëjtën kohë janë edhe mëkatarë, frikacakë, të pandershëm, pa ndjenja njerëzore dhe të pashpirtë. Saddami ua humbi të gjitha ndjenjat lidhur me këtë çështje të cilat edhe vetë i kishte humbur shumë kohë më parë.

U ndalëm përpara gërmadhave të pallatit të Saddamit të cilin e shkatërruan sulmet e aleancës. Shikon Saddami pallatin e tij të shkatërruar me gjithë ç'kishte në të, duke filluar prej mobiljeve e gjer te veturat e tipit Mercedes. Ashtu duke e shikuar pallatin e rrënuar, filluan simptomat e hidhërimit të vërehen në fytyrën e tij. Hidhërimi i vlonte në gjoks. U ndalëm të gjithë, unë, Ruhan Tikriti, Shebib Tikriti, Saddam Kamili dhe Husein Kamili. Ende pa folur Saddami asnjë fjalë, truproja e tij e dinte se ç'dëshironte të thoshte. Ia grabitën nga goja urdhërin para se ta shqiptonte dhe iu nënshtruan dëshirës së tij. Ia sollën një grua prej të burgosurave, në ndërkohë ia sollën edhe tredhjetë kryengritës shiit dhe i radhitën në një rresht, dhe këta të gjorë Saddami filloi t'i shikojë në fytyrë.

Nga një pushkë e vogël "karabin" e prodhimit izraelit u lëshua një rafall dhe i kositi që të gjithë. Disa prej njerëzve të Saddamit i tërhoqën kufomat, ndërsa disa të tjerë ia fshinin Saddamit pikat e gjakut që ia kishin stërpikur këpucët.

Saddami vazhdon të jetë i shqetësuar. Ata shpejt e shpejt ia sollën edhe tredhjetë të burgosur tjerë të cilët i gjeti e njëjta bela.

Vret e nuk flet, por prapëseprapë i pangopur me tërë këtë gjak, andaj i kërkoi kryengritësit kurdë. Shpejtuan dhe ia sollën pesëdhjetë sosh. Në trupin e tyre vëreheshin veshje të coptuara kurde, fizionomi kurde, pathyeshmëri dhe heroizëm. Njëri prej tyre e pështyri Saddamin në fytyrë, ndërsa Saddami e nxori nga grupi. Të tjerët u vranë me një shpejtësi të tmerrshme dhe i tërhoqën të vranët nga vendi i ngjarjes. Shikon Saddami trimin që e pështyri në fytyrë, kurse ai pa një pa dy e përsëriti po të njëjtën. Saddami sa që nuk u çmend. Urdhëroi t'i sjellin benzinë dhe me urdhërin e tij truproja e detyroi atë ta pijë benzinën pastaj e goditi me plumba në stomak ashtu që u dogj në flakë fundekrye.

Saddami, ashtu i zhytur, në mendime, e përcjell këtë pamje dhe përnjëherë ia kris gazit me zë të lartë, si të ishte çmendur dhe pastaj drejton trupin dhe thotë: "Tradhëtarë, bashkëpunëtorë të Iranit e të Amerikës".

Rrëfimi i gjashtë:

Një ditë prej ditësh, gjatë luftës me Iranin, e vizitoi Irakun njëri prej emirëve të Gjirit, që s'dua t'ia përmendi emrin. Unë e prita në aeroport dhe ai, si zakonisht, nuk më njohu që nuk isha Saddami i vërtetë.

Në momentin kur nisa të shkoj ta pritja musafirin, Saddami më porositi që mos t'i shprehja ndonjë respekt të veçantë e mirëseardhje të ngrohtë, por, përkundrazi të tregohesha paksa i shqetësuar ndaj tij, gjë që ashtu edhe veproi. Pas këtij takimi, ditën e nesërme, këtë e priti Saddami. Mbajti një takim zyrtar, në të cilin mori pjesë edhe delegacioni që e shoqëronte musafirin. Morën pjesë disa ministra nga pala irakiane në mesin e tyre isha edhe unë, po, kuptohet, i maskuar.

Saddami iu drejtua musafirit: "Ne jemi duke u mbrojtur nga persianët dhe rinia jonë përditë po theren, ndërkaq ju keni rënë në gjumë". Musafiri, i shqetësuar, tha: "Po ç'të bëjmë, zotëri kryetar?" Pas këtyre fjalëve e kaploi Saddamin një nervozizëm i hatashëm e iu përgjigj: "Unë do të tregoj, por kur do të mbetemi vetëm".

U dha urdhër ministrave irakianë ta lëshojnë sallën. Këtë e bëri edhe trupi përcjellës i musafirit, pra të gjithë iu nënshtruan urdhërit dhe dolën. Aty mbetën vetëm Saddami me truporin e tij dhe musafiri. Nisi Saddami të qeshet me të madhe dhe bukur një kohë të gjatë, ndërkaq musafiri e shikonte me habi dhe i rrinte shtangur në vend e nuk dinte se çka të thotë. Pas kësaj Saddami tha: "A don, ekselencë, të të tregoj se ç'duhet të bëjsh?"

Pas shpinës së Saddamit qëndronte Sabahu, të cilit iu drejtua Saddami: "Zhvishja teshat, Sabah!" dhe vazhdoi të qeshet me zë. Musafiri i mbetën në trup vetëm teshat e brendshme dhe i turpëruar pyeti: "Çfarë dëshiron të bëjsh?" "Do të çnjerëzojmë, u përgjigj Saddami, gjersa të fillosh t'i respektosh sejjidat (që kanë prejardhje nga Pejgamberi a.s. - sh.p.) tuaj mor frikacak". Pasi ia nxori disa teshat musafirit, ky iu lut Saddamit t'ia falë dhe ai ia fali e nuk veproi ashtu siç iu kërcënua, pastaj i tha: "Këtë herë po ta falim, por vaj për ty radhën tjetër". Saddami dhe të pranishmit filluan të qeshen kurse musafiri filloi të qajë.

Thash në vete: Kryetari me sjellje të këtij niveli... çfarë turpi për Irakun?!"

FILMAT E TMERRSHËM

Saddami nuk dha ndonjë kontribut që të më bëjë sikur në të vërtetë ishte ai vetë, pra të bëhem kriminel, vrasës që do të kënaqej duke i torturuar dhe duke i vrarë të tjerët. Ai edhe pse ishte i këtillë, në të njëjtën kohë paraqitej si njeri i butë dhe i moralshëm.

Gjatë ushtrimeve të mia që bëja, një lloj ushtrimi quhej "ushtrim psikik".

Isha i obliguar të shikoja disa filma nga arkivi i Këshillit Informativ Irakian.

Filmi i parë:

Këtu paraqitet një njeri duke ndenjur ulur mbi një karrigë druri, me këmbë dhe duar të lidhura për karige. Afrohet një njeri trupmadh dhe ia mbulon fytyrën me një mbulesë që vetëm sytë mund t'ia shihja. Mbante në dorë një thikë të madhe, të mprehtë e me maje të stërholluar. Ia nguli thikën në syrin e djathtë dhe ia nxori atë. Njeriu i plagosur filloi të bërtasë dhe të kërkojë mëshirë, por egërsira, përsëri, e goditi tani në syrin e majtë dhe ia nxori atë. Nga dhembja që kishte filloi të bërtasë edhe më tepër duke lypur ndihmë. Egërsira sjell një kuti krypë dhe ia hedh syve. Sërisht njeriu pisket me sa kishte dhe nga dhembja e madhe vetëm sa nuk i pëlçitën damarët e qafës. S'ka ndihmë!! Vjen egërsira me një kanistër të madhe me benzinë dhe ia hedh në kokë. Kështu u dogj i tëri dhe përveç hirit nuk mbeti gjë nga trupi i të gjorit.

Filmi i dytë:

Këtu paraqitet një njeri tredhjetë vjeçar, zeshkan e me sy të mëdhenj e të zi. Hundën e tij të madhe ia kishin gozhduar për një shtylle të hekurt për të cilën e kishin lidhur. Ishte i zhveshur gjer në brez. Gjoksin, nga torturat e shumta që kishin ushtruar mbi të, e kishte plot qelb e plagë. Madje në gjoks dhe në fytyrë vëreheshin pika të thara gjaku. Vuante nga dhembja. S'kalon shumë kohë, në ekran paraqitet një person si ndonjë ka i tërbuar. Mbante në dorë një kabëll të zezë me të cilën i mëshonte në gjoks njeriut të qelbosur, ashtu që gjaku dhe qelbi stërpiknin muret e dhomës.

Filmi i tretë:

Në këtë film paraqitet vrasja e një grupi të rinjsh në një shesh të vogël nga duart e Adijut dhe Kusajit.

Filmi i katërt:

Këtu shihet një djegie me benzinë e një grupi fëmijësh që digjen gjer në fund.

Filmi i pestë:

Një grua njëzetvjeçe. Xhelatët qëndrojnë në këmbë me zileta të mprehtë në duar, duke prerë mish nga trupi i kësaj gruaje. Kur kjo u kërkon ndihmë, xhelatët edhe më tepër ia shtojnë torturat gjersa ajo edhe alivanoset. Xhelatët buzëqeshin dhe me këtë përfundon filmi.

Filmi i gjashtë:

Në ekran shihen thyerje eshtrash fytyre e gjoksi të një djaloshi që nuk i kishte mbushur ende të njëzetat. Konsiderohej kriminel për shkak të anëtarësimit të vëllait të tij në partinë shiite të da'ves.

Filmi i shtatë:

Shihet një person i cili nuk dëshiron të pranojë atë që posedonte fëmija i tij i moshës dy-tre vjeçare. Fëmija u gjuhet qenve të përdhosur të cilët e coptojnë para syve të babait.

Filmi i tetë:

Në këtë film shihen këto skena:

- Prerje gjuhësh me ca thika të mëdha dhe të mprehta.
- Shkulje thonjsh e dhëmbësh pa anestezi.
- Pesëdhjetë veta të burgosur në një dhomë të vogël prej dy metrsh katrorë.
- Nxjerrje sysh me mjete të posaçme për këtë punë, pa anestezi.
- Larje trupi me thartirë.
- Larje trupi me ujë valë.
- Dhunime grash para syve të familjes
- Fëmijë të zhveshur në një dhomë të vogël, ku akrepat kafshojnë trupin e tyre.

LUFTA E KUVAJTIT

Qëllimi i keq i pushtetit kundër Kuvajtit nuk ishte i fshehtë. Saddami orvatej t'i shpallë luftë Kuvajtit dhe për këtë, kohë pas kohe, i kërcënohej.

U fut Iraku në një luftë të çmendur me Iranin, zjarri i së cilës dogji gjithëçka, ndërsa tani ai dëshiron të bien përsëri trumpetat e luftës. Ishte kjo një dëshirë për luftë, kompleks madhërie dhe pastër çmenduri, por kush është ai që mund t'i thoshte Saddamit - JO. Fjalë kjo që kurrë nuk e kishte dëgjuar Saddami. Qetësia për të ishte e pakuptimtë. S'donte paqje e as mirëkuptim, donte luftë, gjak, vrasje e të ngjashme me to. Dëshironte të tregojë trimëri e heroizëm. Vërtet është njeri i çmendur.

Iraku dhe vendet fqinje u sprovuan nga ky njeri i çmendur. Disa vise kufitare i realizonin, nëpërmjet të këtij të çmenduri, qëllimet e veta dhe atë me apo pa dijen e tij.

Akuzon Kuvajtin dhe nga ai kërkon dëmshpërblim për humbjet e tija. Thotë se ata ia paskan vjedhur karburantet e Rumejlës. Akuzohet Kuvajti se nga karburantet e Rumejlës ka marrë 28.000 miliardë dollarë. Dëshiron ta marrë Rumejlën e t'ia bashkangjesë Irakut. Qëllimi ishte i qartë, por një gjë dihej se Kuvajti nuk do të hiqte dorë, me dëshirë, nga vendi i vet.

Saddami flet edhe para ekranit televiziv, duke iu kërcënuar me luftë dhe duke akuzuar Kuvajtin që u bë shkaktar për rënien e çmimit të naftës edhe atë prej gjashtëmbëdhjetë në katërmëdhjetë dollarë për barel. Mes tjerash, bindshëm, tha: "Ne për çdo vjet humbim më se një miliardë dollarë. Kuvajtianët na kanë shpuar me thikë helmi prapa shpine". Kishte harruar se Kuvajti i kishte ndihmuar gjatë tërë kohës së luftës me Iranin.

Vazhdoi Saddami të bëjë përgatitje për t'i shpallë luftë Kuvajtit. Ndaloj demobilizimin ushtarak, madje filloi të kërkojë ushtarë të ri dhe formacione të reja ushtarake. U përgatit për një rrezik të ri, por para së gjithash i duhej të përgatitë terrenin brenda përbrenda Kuvajtit që së paku ai të arsyetonte veprimin e vet përpara disa qarqeve kuvajtiane. Aparati special i sigurimit irakian mundohet t'i nxisë politikanët opozitarë kuvajtianë si dhe palestinezët. Saddami thotë se ka biseduar me Ahmed Es-sa'dunin dhe me Muhamed El-Kadirijun të krahut demokratik, dhe pohon se ata kërkojnë dhe këmbëngulin në kërkesën e tyre që Iraku të bëjë përmbyshjen e pushtetit aktual kuvajtian në mënyrë që ta shpëtojë popullin nga pushtetarët e tyre dhe siguron se Iraku do ta bëjë këtë. "Do t'u ndihmojmë vëllezërve tanë dhe do ta përzëmë atë pushtet të prishur ashtu që ushtria jonë do t'u shkojë gjer te pragu i deryve të tyre. Do t'i detyrojmë të na nënshtrohen".

Kah fundi i muajit qershor të vitit 1990-të forcat irakiane u afruan pranë kufijve të Kuvajtit. Tridhjetëmijë ushtarë të armatosur gjer në dhëmbë shkuan gjer atje për t'u vënë në shërbim të luftës. Ata që ktheheshin nga jugu pohonin se tanket dhe kolonat ushtarake ishin drejtuar drejt kufirit me Kuvajtin. Për këtë e pyeta Saddamin i cili ma vërtetoi këtë duke thënë: - kemi dërguar në jug disa çeta vetëm si rezervë, sepse vëllezërit tanë në Kuvajt kanë nevojë për ndihmën tonë për luftë kundër familjes së Sabahut. Kemi përgatitur forca prej njëqindmijë luftëtarësh.

Negociatat që u zhvilluan në Xhide, me ndërmjetësimin e Arabisë Saudite, në mes dy delegacioneve, atij irakian që i printe Izzet Ibrahim Edeurij dhe atij kuvajtian nën udhëheqjen e kryeministrit dhe trashëgimtarit të fronit mbretëror të Kuvajtit, Se'ad Abdull-llah Es-Salim Es-Sabah, përfunduan me refuzimin e propozimeve irakiane nga ana e Kuvajtit lidhur me kufirin që ndante fushën e naftës së Rumejlës. Njëherit refuzuan edhe kompenzimin të cilin e kërkonte Iraku nën parullën që Kuvajti paska

vjedhur naftën nga kjo fushë. Me të kthyer të delegacionit irakian në Bagdad, u mbyllën kufinj të midis dy shteteve...

Në muajin prill, në ora dy të mëngjesit, tankset irakiane kaluan kufirin në El-Abduli. Treqind e pesëdhjetë tankse u nisën drejt kryeqytetit të Kuvajtit, ku nuk hasën në ndonjë rezistencë që do të vlente të përmendej, në përjashtim të disa luftimeve që i ndërmori ushtria kuvajtiane gjatë hyrjes së ushtrisë irakiane në kufij.

Tridhjetegjashtë aeroplanë të tipit Mirazh të forcave të armatosura ajrore ikën në Arabinë Saudite. Ikën me qëllim që të informojnë për realitetin e "spastrimit" që po flitej.

Ushtria irakiane arriti t'i fusë nën kontrollin e vet disa qendra të rëndësishme atje, si: radio-televizionin, pallatin Vizman, ku forcat irakiane hasën në rezistencë nën komandën e princit Fehd, vëllait të princit Xhabir el-Sabah, kështu që princi Fehd me truprojen e princit Sabah mbronte trimërisht duke gjuajtur me revolen e tij prej shkallëve të pallatit pa fijen e frikës edhe përkundër forcave të mëdha të armikut. Qëndroi i paluhatsëm gjersa u vra nga plumbat e armikut. Pas kësaj ngjarje u thye rezistenca, ndërkaq princi Sabah dhe princat e tjerë arritën të ikin në Arabinë Saudite.

Opozita kuvajtiane, për të cilën po fliste pushteti irakian dhe të cilën e përdori si arsyesim kinse po dëshiruaka t'i ndihmojë asaj për të shpëtuar nga El-Sabah, askush nga opozita s'u pajtua t'u bashkangjitet ushtarve.

U zbuluan dosiet e pushtetit, por ai sërish filloi të trillojë. Më 4 gusht Saddami formoi qeverinë e re ashtu që prej një Kuvajti mbretëror e shndërroi në atë republikkan. Në krye të shtetit u emërua personi i ashtuquajtur kolonel Alau Husein Ali, për të cilin Saddami supozonte se ai është oficer i ushtrisë kuvajtiane, i cili e udhëhoqi kryengritjen kundër pushtetit të ish princit.

GËZIMI NUK U PLOTËSUA

Disa ditë pas luftës, kryeqyteti Kuvajt u shndërrua në një qytet të shkretë ashtu që nuk mbeti aty askush. Ikën të gjithë me përjashtim të atyre që s'patën kohë të ikin. Rrugëve të qytetit endeshin vetëm ushtarë irakianë të cilët e morën qytetin në duart e veta.

Në Bagdad televizioni irakian jep lajmet urgjente se koloneli Hasan Ali i ka dërguar letër krye në vete kryetarit Saddam në të cilën shpreh gatishmërinë për të zhvilluar negociata me Irakun rreth çështjes së kufirit. Pastaj e ngarkoi Saddami Izet Eth-theurijun që t'i zhvillojë këto negociata që nuk u zhvilluan. Kështu vazhdonte puna lojë pas lojë.

Kësaj qeverie ia ndërpreu këto lojra fëmijsh dërgimi i forcave avangarde amerikane për në Gji nga kryetari amerikan Xhorxh Bush. I shpërndau parashutistët me shtatëdhjetë anije përcjellëse, ndërkaq disa aeroplanë modern u nisën nga bazat britanike drejt bazave amerikane në Turqi, madje bazat amerikane në Arabinë Saudite po furnizoheshin me aeroplanë bombardues **"B-52"** nga bazat amerikane në Oqeanin Indian.

Ngjarjet po ndryshonin shpejt. Saddami shkoi aq larg me synimet e tij sa që proklamoi bashkangjitjen e Kuvajtit dhe shndërrimin e tij në komunë të nëntëmbëdhjetë dhe falënderon All-llahun që Iraku tani u bë një popull e një shtet që shtrihej prej Zahu në veri gjer te El-Ahmedij-në jug.

Kur u dha lajmi se forcat amerikane dhe ato të Aleancës kanë arritur në Gji, Saddami dhe të gjithë tjerët i humbën shpresat, sepse ngjarjet shpejt po ndryshonin ashtu që Kuvajti nuk do të qëndronte gjatë kohë në duart e Irakut, andaj Saddami tha se detyrë jona, pra, është që të vjedhim aq sa mundemi. Ai e urdhëron djalin e tij, Adijun që të formojë banda hajdutësh për të plaçkitur Kuvajtin dhe për të grabitur gjëra të çmueshme. Dhe kështu plaçkitën diamantin, arin, sendet e vjetra nga muzetë, shtoja kësaj, edhe valutat e ndryshme.

Në Kuvajt vidhnin e plaçkitnin të gjithë xhandarët. Vetë Adiju merrej me plaçkitjen e veturave gjermane të tipit mercedes dhe BMV, plaçkiste edhe mobilje e orendi tjera shtëpiake, madje edhe aparate flladitëse. Gjithçka ishte me vlerë, nisur nga hotelet e spitalet, të gjitha i plaçkiti Adiju duke nxjerrë nga ato mobiljet dhe pajisjet e shtrenjta. Plaçkiti edhe supermarketet prej nga i nxori gjërat me vlerë, ndërsa ajo çka mbeti i takonte vjedhësit tjetër, Husein Kamil Hasanit të cilit i ra fati të vjedhë vetura jogjermane, artikuj ushqimorë, dyqane të orëve të shtrenjta dhe aparate elektronike.

Tregjet irakiane u mbushën me artikuj ushqimorë, ashtu që të gjitha mallrat merreshin nga Husein Kamil Hasani. Ai formoi një bandë hajdutësh dhe një tjetër për shitjen e gjërave që i vidhte. Në këtë mënyrë ky kriminel fitoi miliona dollarë.

Bashkëpunëtorët e Husein Kamilit i shitnin veturat me çmime shumë të lira, sa që veturat e tipit shevrolet i shitnin për pesë mijë dollarë, ndërsa kadillakun për katër mijë dollarë dhe krahas kësaj konsumatorëve u shpërndante katalogje veturash falas.

Nga plaçkitjet në Kuvajt, siç u informova unë nga burime të afërta, Adiju arriti një pasuri prej 150 milionë dollarësh.

Ndërkaq koka e gjarpërit, Saddami, e plaçkiti aq shumë Kuvajtin sa që nuk mund ta dijë kush sasinë. Gjithë sa ari të përpunuar e sa diamante edhe elemente tjera me vlerë u bënë pronë e tij.

Ali Hasan el-Mexhidin, kriminelin e ashtuquajtur "Ali El-Kimavij" i cili në qytetin Halebçe të Irakut, në vitin 1988, e udhëhoqi sulmin me gaz helmues, ku vrau më se pesë mijë njerëz dhe atë vetëm për disa minuta, Saddami e emëroi kryetar të komunës së 19-të, aty ku ky kriminel bënte krimet.

Ky dhe familja e tij në Kuvajt bënë të mëdha duke vlarë e shkatërruar. Nga dora e këtij kriminelin u vranë shumë burra, gra, pleq e fëmijë.

Bashkëpunëtorët e tij i sollën një grup të rinjesh me pretext se kanë marrë pjesë në rezistencën kuvajtiane. I ndaloi El-Mexhidi dhe u dha urdhër bashkëpunëtorëve të tij t'i therin me thikë dhe ngadalë në mënyrë që të mundohen sa më tepër. Disa u detyruan që të pijnë helm e të tjerët benzinë gjersa vdiqën. Bënte krime dhe kënaqej duke bërë gjakderdhje e duke dëgjuar kukamë e piskamë grashë. Ky kriminel kishte bandat e veta që bënë plaçkitjen e veturave dhe të artikujve ushqimorë e të tjera me radhë.

Një ditë dëgjoi për një tregtar diamanti, që jetonte në një vilë në periferi të Kuvajtit, se posedonte më se 100 kg. ar, krahas diamantit dhe orëve të shtrenjta. El-Kijmaviju i dërgoi menjëherë bashkëpunëtorët e vet te kjo vilë: e vranë tregtarin, ndërsa arin, diamantin dhe gjërat e tjera të shtrenjta i vënduan në një tabut që e mbështollën me flamurin irakian, kinse në të kanë mbështjellë një shehid të rënë në sheshin e luftës. Tabutin e çuan në Bagdad dhe e vënduan në arën e El-Kimavijut, në periferi të Bagdadit, ndërsa ky, në vend që t'i shpërblejë bashkëpunëtorët e vet, një oficer e dy ushtarë, i mbyti dhe kufomat e tyre i vari në rrugën kryesore në mënyrë që t'i shohin kalimtarët. I akuzoi për plaçkitje të një tregtari diamantesh në Kuvajt. Televizioni paraqiste në ekran fotografitë e tyre dhe i komentonte ato duke u tërhequr vëmendjen të tjerëve se kushdo që plaçkit, do të dënohet me vdekje pa dalë para gjyqit.

Kjo që u rrëfeva unë është vetëm një segment nga e gjithë ajo që ka ndodhur. Gazetarët e huaj, përmes korespondencave të tyre, dërgonin jashtë Irakut fotografi të tmerrshme mbi krimet në Kuvajt dhe për plaçkitjet të cilat i bënin udhëheqësit e qeverisë. Paraqitnin plaçkitje veturash dhe të shumë artikujve ushqimorë me çmime shumë të lira.

Edhe përkundër shtetrrëthimit, gazetatat e Perëndimit u mbushën plot lajme dhe rrëfime mbi plaçkitësit e Bagdadit dhe turpin e tyre.

Mediumet irakiane u munduan t'i përgënjeshtrojnë këto të dhëna për të mbuluar turpin e pushtetit dhe të xhandarëve të tij, ashtu që herë thoshin se këto mallra i kanë sjellë azilantët që ikën në Bagdad dhe të njëjtat i shitën nëpër tregje, herë i akuzonin disa plaçkitës të cilët janë paraqitur në cilësi të përgjegjësve shtetror dhe... dhe... Por e gjithë kjo s'mund ta pastronte pushtetin nga ajo që kishte bërë. Ata, në këtë formë, trilluan dhjetra tregime, por populli ishte mendjemprehtë dhe dinte të vërtetën. Them mendjemprehtë, jo pse unë jam irakian, por pse është e vërtetë. Populli irakian është populli më i zgjuar dhe më trim dhe atë që nga shekujt e parë e gjer më tani. Që nga krijimi i jetës e gjer më sot nuk ka parë bota popull sikur populli irakian. Dhe për shkak të kësaj të vërtete që e kuptuan jehudinjtë dhe të tjerët si ata, kjo bandë erdhi në krye të popullit.

Duart e fshehta i ndihmuan kësaj bande në çdo gjë që të ngulfasë këtë popull që nuk u trembet vështirësive. Them kështu, mbase do ta kuptojnë irakianët se çlirimi i tyre nga kjo bandë është i lidhur ngusht me çlirimin e arabëve dhe të muslimanëve, bile edhe të mbarë botës, njëherit edhe çlirim nga rrjeti shtazarak jehudit, sepse kjo bandë është produkt i këtij rrjeti.

Populli irakian është i zgjuar ashtu që i di të gjitha dobësitë e pushtetit dhe fshehurazi tallet me pushtetin dhe me pushtetmbajtësit, por ç'të bëjë kur ishte i dobët e i papërkrahur.

Ngjarjet po rrokulliseshin me shpejtësi. Saddami i lëshoi pengjet e huaj. Kombet e Bashkuara ia tërheqën vërejtjen Irakut dhe i caktuan datën që më së fundi më 15 janar të viti 1991 të bëjë tërheqjen e ushtrisë irakiane nga Kuvajti, njëherit Aleanca kërcënohet se po qe se nuk tërhiqet ushtria irakiane, do ta çlirojnë Kuvajtin me forcë. Mediumet irakiane i përgjigjen këtij kërcënimi me kërcënime tjera: "Do ta djegim edhe ushtarin e fundit në Kuvajt", "Do t'i japim një leksion Bushit që kurrë nuk do ta harrojë", "Do ta kuptojë Bushi se ne jemi të aftë ta fitojmë betenë", " Kuvajti do të bëhet vorr i amerikanëve dhe aleatëve të tij", si dhe shprehje të tjera boshe dhe të pakuptimta. Si do të kishte patur mundësi që një qeveri boshe, brenda përbrenda e shkatërruar e me një hendek të thellë të krijuar mes saj dhe popullit, t'i bëjë ballë një ushtrie të kalitur mirë dhe të armatosur me teknologji më moderne ushtarake.

Nuk ishin mjaft për këtë qeveri katasrofat e luftës me Iranin, varfëria, sëmundjet, prindërit pa fëmijë, vejanet. Askush nuk dëshironte luftë tjetër më të keqe e më të madhe. Pushteti po luante lojën e fatit me aq sa fuqi i kishte mbetur popullit, ndërkaq populli nuk duhej të fliste asnjë fjalë se përndryshe do të shkatërrohej, ngase Saddami në momentet e fundit do të tërhiqej në mënyrë që të ndodhë ndonjë masakër e përgjakshme. Populli e dinte se ai në fillim mashtron dhe pastaj tërhiqet, por Saddami i etshëm për luftë dhe për gjakderdhje nuk posedonte as shkallën më të ulët të mençurisë dhe të intelegjencës. Ai refuzonte të respektojë vullnetin botëror, trumbetonte për luftë, kërcënohej e kanosej, thoshte se është në gjendje të sulmojë Aleancën dhe se raketat e tij do ta shkatërrojnë Izraelin.

Familja e Saddamit iu largua rrezikut dhe shkuan në Jordani. Në mesnatë ata u nisën në rrugë me kolona veturash, si Adiju me truprojnë e tij, Saxhideja me vajzat, madje edhe familjet e ministrave dhe udhëheqësve partiakë ikën në Algjeri dhe prej atje në Brazil e dikush shkoi në Mauritani. Adiju shkoi afër axhës së tij, Berzan Tikriti, në Gjenevë, kështu që në Bagdad mbeti vetëm Saddami dhe Kusaji.

Dhe vërtetë kur mori fund termini i caktuar nga Kombet e Bashkuara, pra më 16 qershor të vitit 1991, Alenaca e bombardoi Bagdadin, e shkatërroi dhe i paralizoi të mirat materiale të jetës në të.

Po atë natë të bombardimit Saddami e lëshoi Bagdadin, pasi e lajmëruan agjentët e tij që gjendeshin në Arabinë Saudite, përmes radiolidhjes, se sonte do të bombardohet Bagdadi.

Saddami, Kusaji dhe unë bashkë me ta shkuan në vendin e quajtur Ed-Duxhejl, gjashtëdhjetë kilometra larg Bagdadit. Aty kishte disa shtëpi të rregulluara në atë mënyrë që s'lente përshtypje se është lokacion ushtarak. Shtëpitë ishin shumë të rëndomta. Hymë në një shtëpi. Secila prej këtyre shtëpive kishte strehimore me hyrje nga jashtë. Drunjt e dendur i fshihnin vendkalimet e gjera dhe hyrjet e strehimoreve. Pjesën më të madhe të kohës Saddami e kalon në këtë vend, kurse mua më dërgonte në Bagdad që të shoh se si është situata atje. Vizitova disa vende që ishin bombarduar nga aeroplanët e Aleancës, njëherit, edhe përkundër sulmeve të shpeshta, vizitova edhe disa çeta ushtarake në Kuvajt. Mediumet ngritnin lartë trimërinë e Saddamit duke thënë se komandanti, edhe përkundër bombardimeve të Aleancës, po kontrollon situatën e ushtarëve të tij, duke mos ditur se komandanti i tyre ishte strukur në strehimoret e Duxhejlit e në shumë vende tjera. Ishte shumë frikacak sa që nuk mund ta paramendoja se është deri në këtë masë.

Bagdadi dhe qytetet e tjera po sulmoheshin pa ndërprerë, njëherit edhe ushtarët që gjendeshin në Kuvajt. Këto sulme morën mijëra shpirtëra ushtarësh dhe të njerëzve të rëndomtë. Strehimoret, ku mund të fshihnin kokën ushtarët e gjallë, po rënoheshin.

Informatat për ushtarët që ishin në Kuvajt ishin të tmerrshme meqë ata kishin humbur shpresën se do t'u arrijnë ndihma dhe përforcime ushtarake, sepse sulmet e Alencës i kishin ndërprerë të gjitha rrugët. Isha unë ai që i vizitova ushtarët në emër të Saddamit me kusht që t'ua ngrejë moralin e tyre ushtarak, ndërsa vetë Saddami, gjatë këtyre ditëve nuk u afrua as afër Basrës e lëre më afër kufirit të Kuvajtit. Saddami u strehua në një strehimore speciale, të madhe e të gjerë. Para saj ishte një oborr i gjerë që luante rolin e një aeroporti të vogël, ku gjindeshin dy aeroplanë të tipit Boeing-29 dhe një numër transporterësh ushtarakë. Strehimorja kishte katër dhoma të mëdha dhe dyer hekuri, gjithashtu kishte një dhomë të madhe për mbledhje. Saddami për çdo moment rrinte i gatshëm për të ikur dhe kështu vazhdoi gjer atëherë kur u tërhoq ushtria irakiane.

Tarik Azizi kthehet nga Moska në Bagdad dhe deklaroi se Iraku është i gatshëm të tërhiqet nga Kuvajti. Kjo ishte hera e parë të dëgjoj nga pushtetarët shprehje dështimi. Amerikanët kërkojnë dorëzimin e Irakut pa ndonjë kusht. Ditëve të fundit, aeroplanët po hedhnin fletushka e i thirrnin ushtarët irakianë të dorëzohen, duke i nxitur ata të mos pranojnë të luftojnë, duke u thënë se rruga e vetme e shpëtimit të tyre është dorëzimi.

Mu në këto çaste të rënda më dërgoi Saddami që ta kontrolloj frontin. Shkova në Basra pastaj edhe në Safvan. Arritëm te një kodër afër Safvanit ku ishin vendosur disa ushtarë. I vizitova ushtarët dhe aty unë dhe truprojet, që ishin nja njëqind vetë, ndejtëm më se dy orë meqë s'mund të lëvizim nga vendi për shkak të bombardimeve të pandërprera. Ushtarët na treguan se amerikanët po bombardojnë rajonin me bombardues të tipit B-52 dhe mu për shkak të këtyre sulmeve nuk mund të arrinim gjer në Kuvajt.

Kontaktuam me Saddamin dhe i treguam për situatën dhe ai na urdhëroi të tërhiqemi në Bagdad.

Më 24 shkurt, në ora katër të mëngjesit filloi sulmi tokësor i Aleancës. Tankset gjëmonin rrugëve në drejtim të ushtrisë sonë.

Saddami më urdhëroi që përmes radios ta lexoj raportin mbi këtë sulm dhe e lexova: "Krimineli Bush dhe ithtarët e tij sot në mëngjes filluan sulmin tokësor. Ata sulmuan vendin dhe popullin tonë nga të gjitha anët. Turp për ta...! Por së shpejti do da kuptojnë se populli irakian është trim dhe më i fortë se ata.

Ti, o popull irakian trim, o bijt e Aliut dhe Huseinit, o bijt e El-Ka'ka'-së, luftoni kriminelët! Me duart tuaja do t'ua shkaktoni vdekjen. Luftoni e mos të kini mëshirë ndaj tyre e as mos t'u dhimbsen. All-llahu do t'u ndihmojë dhe do t'ua shtojë vullnetin besimtarëve!" Mirëpo, sulmet amerikane ishin më të forta e më gjithëpërfshirëse, pra me forcën e tyre ia tejkalonin ushtrisë irakiane.

Saddami e kuptoi se s'i mbeti tjetër, o të dorëzohej që do të ishte më lehtë për të dhe për pushtetin e tij, o të bënte vetvrasje. Më në fund e zgjodhi të parën dhe u dorëzua. Por kryetari amerikan, Xhorxh Bush, nuk mjaftoi me kaq. Nga Shtëpia e Bardhë deklaroi se vetë Saddami duhet të dalë me komunikatë për tërheqje dhe dorëzim, nëse dëshiron të ndalë hovin e Aleancës. Saddami ashtu edhe veproi, ndërkaq Bushi me këtë e nënshtroi dhe e nënçmoi. Turp ky që nuk do t'i hiqet atij kurrë për jetë.

Më 3 mars të vitit 1991 filluan në Safvan negociata për ndërprerjen e zjarrit.

Si pjesëmarrës në këto negociata Saddami e dërgoi Hashim Ahmedin, zëvendës ministrin e mbrojtjes dhe Salah Abud Muhamedin, komandant i korparmatës të tretë, duke i porositur që t'i pranojnë të gjitha kushtet e marrëveshjes pa ndonjë kundërshtim, gjë që tregon se sa i hëngri fjalët dhe sa iu dhimbtë karikja e vet.

KRYENGRITJA E POPULLIT

Me të përfunduarit e luftës, pushteti filloi të brengoset edhe më tepër. Ky pushtet humbi krenarinë e vet dhe ndjehej i nënçmuar përpara popullit e ushtrisë; brigadat që erdhën nga jugu filluan të përçahen. Ushtria shprehu revoltë kundër sistemit, ashtu që ushtarë e oficerë që e urrenin sistemin, filluan me plotë guxim t'i copëtojnë fotografitë e Saddamit duke i hequr ato nga muret e Basrës dhe duke i shkelur me këmbë. Këta ishin të mbrojtur edhe nga ushtria edhe nga populli. I kërkonin njerëzit e aparatit të sigurimit të cilët, më pastaj, i thernin në mes të rrugës. I thyen burgjet e Basrës dhe i liruan të burgosurit. Kjo, pra, ishte kryengritja.

Zjarri i kryengritjes u shtrijë edhe në qytetet e tjera afër Basrës si En-Nasirije, El-Imaret dhe Ed-Divanije, ndërkaq kryengritësit kurdë, tani kontrollonin tërë Kurdistanin. Qeverisë i mbeti vetëm qendra, Bagdadi dhe Er-Rumadi dhe disa brigada të gardës republikane të llogoruara në Bagdad.

Sistemi e thirri në luftë pjesën e mbetur të njerëzve të tij që t'i bëjnë ballë kryengritjes e cila e përfshiu tërë Irakun, ku morën pjesë i gjithë populli, burra e gra, pleq e të rinj.

Saddami i mblodhi njerëzit e tij të afërm, si djemt e vet, Adijun dhe Kusajin, dhëndrin e tij, Husein Kamilin, Saddam Kamilin, njëherit Hasan el-Mexhid el-Kimavijun dhe shefin e sigurimit privat.

Vetë Saddami dhe suita e tij mbetën si komandë supreme kundër këtyre kryengritësve. U ndanë detyrat, ashtu që Kusajit të Saddam Huseinit dhe Beshshar

Seb'aviјut iu besua komanda e aparatit të sigurimit privat, ndërsa Adiju u caktua kryetar i unionit të gazetarëve për t'i mbikqyrë mjetet e informacionit.

Hapi i parë që ndërmori Adiju ishte rritja e pagave mujore të gazetarëve dhe atë për 25%, madje u dha lokacione dhe u mundësoi të ngrenë kredi nga banka për ndërtimin e këtyre lokacioneve.

Husein Kamili dhe Saddam Kamili i udhëhoqën aradhat që nuk kishin hyrë në luftë, ndërsa tetë aradhat e gardës republikane iu besuan Ali Hasan el-Mexhid el-Kimavijut.

Të tre këta u morën me përgatitjen e këtyre aradhave që mirë i ushtruan për t'i bërë ballë kryengritjes së fuqishme e cila shkatërroi gjithëçka. Kryengritësit arritën gjer te dyert e Bagdadit por nga rezistenca e fortë e pushtetit, nuk arritën të hynë brenda.

Forcat e gardës republikane marshuan drejt pozicioneve të kryengritësve në mënyrë që të ndeshen me ta, kurse keyengritësit treguan një heroizëm të pakrah-sueshëm përballë këtyre forcave të ushtruara dhe të ngjeshura mirë me armë, në momentin kur kryengritësve u mungonin armë të rënda. Ata në duart e veta kishin vetëm kallashnikovë dhe ndonjë bombë. Mirëpo, edhe përkundër kësaj, ata arritën të bëjnë rezistencë disa ditë e javë me radhë gjersa harxhuan forcën dhe pajisjet e tyre. Pas kësaj arriti garda republikane t'i kontrollojë të gjitha pozicionet e kryengritësve, njërin pas tjetrit.

Këta tre persona, pasi arritën të kontrollojnë territorin e kryengritësve, ushtruan mbi ta krimet më të shëmtuara. Cilido nga kryengritësit që u binte në dorë, e digjnin në zjarr. Këtë e bënin edhe masovikisht, krahas vrasjeve kolektive që i përfshinin të gjitha viset e kryengritjes. grave ua çanin barkun, thernin fëmijë në sy të nënave të tyre, haptazi grabitnin gra pa fije turpi, ua nxirrnin sytë. I përdorën të gjitha format e masakrimeve që nuk mund të merren me mend. U bënë egërsira copëtuese, të etshëm për gjak. Sa kriminelë...!

Kërkoj nga të gjitha organizatat për të drejtat njerëzore, nga organet që kanë të bëjnë me kriminalistikën, të shkojnë në Irak dhe të shohin se ç'ndodh me njeriun atje. Le të shkojnë këto qarqe në burgjet më të thjeshta të shohin se sa krime ka bërë ky regjim i egër.

Burgjet janë përplotë gra e burra, bile edhe fëmijët u nështrohen torturave më mizore. Grupe e grupe fëmijësh vriten për çdo ditë vetëm e vetëm që prindërit ose vëllezërit e tyre të pranojnë fajin (për të cilin ngarkohen - shën. i përk.)

Ç'faj kanë fëmijët? Po i drejtohem secilit që ka ndërgjegje dhe çdo irakiani po i them: "Çohu, vëlla dhe vepro, me aq sa mundesh që të shpëtosh moralin, t'i shpëtosh ata që po torturohen nëpër burgje. Për këtë je përgjegjës përpara All-llahut dhe historisë!" Fëmijët dhe gratë e Irakut për çdo ditë po vdesin nga këto mundime e tortura. Vetë me sy e kam parë se si këta fëmijë rrihen e vriten në mënyrë shumë të egër. Kam parë se si gratë grabiten e burrat vriten pa fije mëshire. I bëj apel çdo irakiani të veprojë me aq sa mundet në përmbysjen e këtij sistemi, qoftë bile edhe me një fjalë apo me diç tjetër, përndryshe do të japë llogari në Ditën e Gjykimit.

RËNIA E XHANDARËVE

Siç është e njohur, Saddami i frikësohet çdo njerit që merr post po edhe sikur ai të jetë edhe nga më të afërmit e tij.

Kur Adnan Hajrullahu, djali i tezes së tij u forcua dhe konsiderohej si një lloj patrioti në mesin e oficerëve të lartë në ushtri, Saddami i përgatiti një atentat, i kurdisi

një aksident me helikopter. I thirri Saddami të gjithë të afërmit e familjes së vet në shëtitje për në veri të Irakut: bashkëshorten e tij Saxhiden, djalin, Kusajin, tri bijat e tij, djalin e madh, Adijun, dhëndurët e tij, bashkëshorten e Kusajit dhe Adnan Hajrullahun. Të gjithë vendosën të shëtisin me helikopterë, ashtu që Saddami me bijat e veta dhe bashkëshorten e tij shëtiti me helikopterin e tij të posaçëm, edhe Kusaji me bashkëshorten e tij me helikopterin e tij të posaçëm, edhe Adiju me helikopterin e tij të posaçëm, po edhe Adnan Hajrullahu me një helikopter tjetër.

Të gjithë arritën atje dhe televizioni paraqiste në ekran pamje nga ky piknik i kësaj familje "mbretërore". Të nesërmen televizioni dha lajmin e papritur për mbytjen e ministrit të mbrojtjes në të kthyer për në Bagdad. Kthimi u bë për shkaqe të panjohura gjer më sot.

Sipas variantit zyrtar, rënia e helikopterit të ministrit të mbrojtjes ndodhi për shkat të fortunës së shkretëtirës plot rërë, ku ai dhe truproja e tij gjetën vdekjen. Gjatë kësaj kohe qielli irakian ishte i kthjellët e nuk vërehej diç që do të kishte turbulluar kohën.

U kthye e gjithë familja për të përcjellë trupin e pajetë të Adnan Hajrullahut. Të gjithë qanin me lotë, me ata edhe Saddami. I rridhnin lotët për faqe thua se ai nuk e kishte përgatitur aksidentin. Dëshpërim artificial. Shoku i tij i jetës po derdhte lotë krokodili.

Ceremoniali i vorrimit përfundoi e më pas Hajrullahu ia përplasë në fytyrë Saddamit duke i thënë: "Ti ma shkatërrove familjen. Me bijën time je sjellë sikur ta kishe pasur shërbetore. Ma mbyte djalin. Të betohem se do të të hakmerrrem!"

Pas disa ditësh, Hajrullah Tulfahu, tregon për realitetin e ngjarjes para opinionit të Bagdadit, duke hedhur poshtë atë që tha Saddami rreth kësaj ngjarje. Ai tha se për këtë që tregon ka argumente dhe filloi:

"Në momentin kur Adnani fluturoi me helikopter për t'u kthyer në Bagdad, mbi qiellin e Irakut nuk u vërejtë ndonjë fortunë rëre, madje nuk kishte asnjë shkak për çka Adnani duheshte të kthehet, papritmas, në Bagdad". Pastaj vazhdoi: "Helikopteri i Adnanit, në një vend të fshehur, katër herë eksplodoi. Eksplozivin ia kishte montuar shërbetori i Saddamit i quajtur Kerim, i cili e bëri këtë drejtëpërsëdrejti me urdhërin e Husein Kamilit". Vazhdon të rrëfejë: "Ali Hasan el-Mexhidi ishte përgjegjës për kryerjen e operacionit për të cilin dha urdhër Saddami".

Kerimi, të cilin e akuzon Hajrullah Tulfahu për ngjarjen, po atë ditë ka udhëtuar me aeroplan për në Paris dhe atje u bë azilant politik, po më vonë Saddami e mbyti.

Në asnjë mënyrë Saddami s'reagoi në këto akuza. Tani, Husein Kamilit iu rrit fama, ndërsa posti i lartë i tij në pushtet, filloi ta frikësojë Saddamin.

Husein Kamili u forcua e u bë me "kthetra" që po e rrezikonin Saddamin dhe mu për këtë edhe ia përgatiti kurthën. E dërgoi në Jordani pasi ishte marrë vesh me të që atje, jasht vendit, të takohet me opozitën dhe të mundohet me gjithë sa mundet të dominojë mbi këtë opozitë.

Vërtet Husein Kamili shkon në Jordani dhe atje arrinë të zbulojë disa dokumentacione që kanë të bëjnë me armatimin ushtarak irakian. Këto të dhëna të cilat ia dha Saddami para syve të tij, përputheshin plotësisht. Mirëpo opozita irakiane që në fillim e kuptoi qëndrimin e tij, andaj edhe nuk i kushtoi rëndësi kësaj që po bënte Husein Kamili.

Saddami paraprakisht e dinte se askush nuk do t'i besonte Husein Kamilit dhe mu atëherë do ta thirrte në Bagdad për ta vrarë me pretekst se ka devijuar nga sistemi.

Kështu edhe vërtet ndodhi. E pastroi Saddami një konkurent të fortë të tij dhe të Adijut, sepse Saddami gjithnjë bënte plane që atë ta zëvendësojnë në pushtet bijtë e tij.

Të gjithë këta të cilët i vrau Saddami, si: Saddam Kamilin, Hakim Kamilin dhe babain e tyre, morën dënimin, sepse vrasësi, edhe nëse vonon, një ditë, do ta paguajë dënimin me vrasje.

MULLIRI I SISTEMIT

Vërtet ky sistem nuk kursen askend dhe të gjithë për të janë të barabartë: i afërmi, i largëti, sunni, shiiti, ba'thisti apo joba'thisti, me përjashtim të atij që i nevojitet sistemit.

Njerëzit i përdorin sikur mjete, i marrin ato të cilët u duhen, ndërsa i gjuajnë në mbeturina ato të cilët nuk u duhen. Të gjithë, për hirë të sistemit, s'duhet të pajtohen mes vete, përndryshe janë tradhëtarë. Njeriu detyrohet të shesë shpirtin dhe njerëzinë, sepse përndryshe trajtohet kriminel.

Ky është rregull i një sistemi që obligon secilin t'i respektojë bijtë e Saddamit se përndryshe do të humbin kokën.

Ja një person që i shërbeu Saddamit me sinqeritet dhe i cili tërë jetën e shoqëroi. Është Sabbah Mirza Muhamedi, i cili për hirë të Saddamit kreu shumë krime e vrasje. Ishte instrument i fshehtë dhe shpatë e tij e mprehtë që s'pushonte dhe gjithnjë e mbante të mprehtë.

E emëroi përgjegjës mbi ministrinë dhe ushtrinë duke i dhënë poste të larta ushtarake dhe e mbuloi me dekorata, por të shohim se ç'ndodhi me këtë njeri.

Për atë se çka ndodhi me këtë njeri mora vesh nga truproja e Saddamit. Sabah Mirza shkoi në një aheng i cili gjithnjë organizohej në klubin e gjuetarëve. U mbush klubi përplotë me krerët partiakë, me njerëz të pushtetit dhe me policë të sistemit. Doli në skenë këngëtari irakian Mahmud Enveri. Këndonte këngë me të cilat e lëvdonte Saddamin. Aty përpara skenës rrinte ulur shefi i kabinetit të kryesisë republikane, Ahmed Huseini. Dëshiroi të shprehë kënaqësinë e vet ndaj këngëtarit dhe i gjuan një sasi dinarësh për të cilën gjë s'iu bë qejfi Sabah Mirzës dhe këtë sjellje e quajti si të pahijshme. Sabah Mirza dhe Ahmed Huseini zunë të ofendohen me fjalë. Këngëtari dhe grupi muzikor u ndalën. Erdhi djali i madh i Ahmed Huseinit dhe e sulmoi Sabahun duke e mbrojtur babain e vet. Sabah Mirza humbi durimin dhe duke dashur ta frikësojë Ahmed Huseinin dhe djalin e tij, nga pistoleta e tij disa herë gjuajti në ajër.

Të nesërmen shkoi Ahmed Huseini të ankohet te Saddami. Ai e thirri Sabah Mirzën që të informohet për atë që ndodhi dhe kërkoi nga ai që t'i kërkojë falje Ahmed Huseinit. Por Sabahun e kaploi inati dhe i tha Saddamit se nuk do t'i kërkojë falje, gjë që e hidhëroi Saddamin dhe dha urdhër që Sabah Mirza të dërgohet në llogorin Er-Ridvanije për edukim dhe i tha se atje do të mbetesh gjersa t'i kërkojë falje Ahmed Huseinit. Për një moment u prishën marrëdhëniet mes tyre. Ku shkoi ajo dashuri e ndërsjellë dhe ku shkoi ai sinqeriteti i Sabahut. Të gjitha i mori era. Sabahu në Er-Ridvanije qëndroi dy muaj pastaj e helmuan me thalium. Helm ky që futet në trup dhe e shkatërron atë qelizë pas qelize, bien flokët, fillon të dridhet trupi, e humb imunitetin, e humb drejtpeshimin e trupit dhe ndjenjat pushojnë së ekzistuari. Humb njeriu oreksin për ushqim dhe pastaj fillon t'i kruhet trupi dhe në këtë mënyrë gradualisht vdes. Ky është një helm vdekjeprurës.

Ky, pra, ishte fati i një shërbetori të sinqertë, Sabah Mirza Mahmudit. Shumë njerëz i ka bluar mulliri i sistemit që nuk ndalet së vepruari. Për çdo ditë rrotullohet guri

i këtij mulliri që t'ua marrë jetën "armiqve" të sistemit dhe të shokëve të tyre në mënyrë të barabartë.

Ka shumë emëra të personave të këtillë që po të dëshiroja t'i përmendi të gjithë do të më duhej komplet një libër, por do t'i përmendi vetëm disa që më kujtohen:

- Tarik Ahmed Abdullahu - u vra me plumba para syve të familjes së tij.
- Shefik el-Kemali - u helmua.
- Abdul-Halik es-Samirai - u var.
- Abdullah Selum es-Samirai - u var.
- Adnan Hamdani - u vra me plumba.
- Murteda el-Hadithi - u var.
- Muhamed Aish - u vra me plumba.
- Velid el-Xhinaj - u vra me plumba.
- Ali Xha'feri - u helmua.
- Husein el-Vekili - u helmua.
- Mun'im Hadiu - vdiq nga uria.
- Ahmed Salihu - u torturua me rrahje gjer në vdekje.
- Hamid ed-Dilejmiu - iu thyen eshtrat dhe ua gjuajtën qenve.
- Salih es-Sejdiju - ia nxorën sytë dhe u rrah gjer në vdekje.

Pushtetarët si, ministrat, drejtorët, krerët e partisë që ishin të dhënë pas shërbimit të sistemit, u shpërblyen me vdekje ashtu që i bloi mulliri i sistemit.

- Halid Uthman el-Kebijsi - ministër.
- Rahim Sulejman el-Kebijsi - drejtor gjeneral.
- Abdul-Hanan el-Kebijsi - oficer.
- Kurdi Abdulbaki el-Hadijthi, vëllai i Murteda el-Hadijthit - u vra.
- Abdulaziz el-Hadijthi - komandant ushtarak - u vra me plumb.
- Murteda Abdulbaki el-Hadijthi - ish ministër.
- Muhamed Sabri - zëvendës ministër.
- Nijsan el-Hadijthi - oficer.
- Mexhid el- Enberi - oficer.
- Ibrahim Tikriti - oficer.

Të gjithë këta iu dorëzuan sistemit që t'i therë si dhentë. Përse ky nënshtrim ndaj këtij sistemi kriminel? Pse e gjithë kjo frikë? Ku janë trimat e Irakut? Ku janë ata që asnjë moment në jetën e tyre nuk dijtën ç'është nënshtrimi? A mos, vallë, ata kanë shkuar e kanë mbetur vetëm ata që nuk i posedojnë këto cilësi?

Me mijëra vetë, për çdo ditë, i bluante mulliri i sistemit dhe askush nuk i kundërvuhej. Mos, vallë, frika e irakianëve ka arritur gjer në atë shkallë që të heshtë edhe ndaj nderit të tyre? Assesi dhe në asnjë mënyrë s'do të durohet kështu, bijtë e popullit tim do ta zhdukin këtë dreq, ashtu që do të agojë një ditë e re për Irakun.

PJESA E KATËRT

SADDAMI I FRIKËSOHET MISHEL AFLEKUT

- SADDAMI I FRIKËSOHET MISHEL AFLEKUT
- SADDAMI JOBESNIK EDHE NDAJ PARTISË EL-BA'TH
- SADDAMI DHE IZRAELI
- FRIKA DHE PARAGJYKIMET E SADDAMIT
- LIBRI SEKRET
- VIZITAT

Gjëja që gjatë kohë ka qenë e panjohur për mua ishte që Saddam Huseini i frikësohej Mishel Aflekut. Aq ishte i trembur Saddami sa që kryekëput vepronte në bazë të mësimëve të Aflekut. Në fillim mendoja se ky ishte një nder dhe respekt ndaj themeluesit të partisë të cilës i takonte Saddami dhe ndaj partisë në pushtet që e ndiqte me sinqeritet dhe me përkushtim partiak. Ky ishte mendimi im i mirë ndaj Saddamit, por realiteti ishte që ky Saddam-pushtetmbajtës i fortë e i tmerrshëm në Irak, ndiqte me konsekuencë Mishel Aflekun, e vërtetë kjo që e dinin vetëm disa njerëz shumë të afërt të Saddamit. Praktikisht në krye të shtetit irakian qëndronte Mishel Afleku që e ndërtoi politikën e jashtme irakiane dhe gjithë atë që kishte të bëjë Iraku me zgjidhjen e problemeve të jashtme, ndërkaq çështjet e brendshme ua la Saddamit dhe xhandarëve të tij. Bile edhe në këtë aspekt e obligoi Saddamin që të konsultohet me të kohë pas kohe.

Në një rast Saddami më tha: "Ky plak-axhuz (Mishel Afleku) shumë më ka shqetësuar me këto urdhëra të tij dhe nuk kam mundësi ta largoj, sepse e ka shpinën e forte. "E pyeta se ç'kuptim kishin fjalët: "*e ka shpinën e fortë*" e ai m'u përgjigj: "Pas Aflekut qëndron shërbimi informativ amerikan bile edhe jehudinjtë dhe sionizmi botëror e mbështesin atë. Shumë e çmojnë dhe ia përfillin fjalët. Ai ka mundësi të bëjë gjithçka".

Nuk mundesha ta besoj atë që po dëgjoja, por këtë Saddami e tha me plotë sinqeritet si kurrë më parë. Pashë se Saddami kishte disponim të pranojë disa pyetje andaj edhe e pyeta: "Zotëri kryetar, ç'doni të thoni me këtë, mos vallë doni të thoni se Mishel Afleku ka aq ndikim sa të ketë fjalën e fundit në Irak?" Saddami u përgjigj me keqardhje: "Po, Mihail. Ky pleh dominon në trurin amerikan, andaj i dhanë pushtet mbi Irakun dhe qeverinë e tij. Atë tani, me që është në cilësi të aplikuesit të dëshirave amerikane në Irak, madje edhe pse është i krishterë, i besojnë. Njëherit është shumë i dashur për ta meqë kryen detyrën e një shërbetori besnik. Amerikanët, në këtë apo në atë formë, ma tërhoqën vërejtjen se qëndrimi dhe mbetja ime në këtë post është për hirë të Aflekut. Mu për këtë nuk mund ta pastroj, por do të vijë dita, o Mihail, bile edhe shumë shpejt kur do ta heq qafe. Flas kështu, o Mihail, meqë kam besim në ty që po t'i shpalosi këto fshehtësi të mija dhe as vetë nuk e dij se pse". Kjo befasi më frikësoi. Nuk ma merrte mendja se Afleku do të kishte kaq ndikim në Irak sa që do të mund t'i trembej atij Saddami. Sikur të dëshironte ai të bënte diçka kundër Saddamit do të mund ta bënte atë, me vetë faktin që ishte i lidhur ngushtë me politikën amerikane dhe çifute e cila politikë po dominon mbi pjesën më të madhe të botës duke pasur parasysh faktin se kjo politikë po sundon pjesën më të madhe të vendeve të botës. Në Irak aplikues i kësaj politike është vetë Saddami, ndërkaq Mishel Afleku përcjell direktivat dhe kontrollon jetësimin e tyre dhe, natyrisht, këto direktiva kanë të bëjnë me interese të rëndësishme dhe të mëdha, ndërsa gjitha të tjerat i lehen në disponim aplikuesit të bëjë ç'të dojë me çështjet e brendshme të shtetit.

Saddami shpreson se një ditë prej ditësh do të pavarësohet në qëndrimet e veta, por fuqia është shumë më e madhe se vetë ai dhe, sipas mendimit tim, ai nuk do të mund ta bëjë këtë gjer në fund të jetës së vet, sepse ata nuk e lënë të pavarësohet më tepër se disa muaj. Ata i krijojnë probleme që mund t'i dinte apo mos i dinte që gjithnjë të varej prej tyre. Një herë i krijojnë armik të brendshëm dhe atë në forma të ndryshme, si: probleme brenda përbrenda partisë, probleme brenda pushtetit apo familjes ose me kundërshtarët shiitë, herën tjetër i krijojnë armik të jashtëm, gjithashtu në forma të ndryshme ashtu që i krijojnë probleme lufte ose kërcënime përmes opozitës pastaj kërcënime ekonomike e të ngjashme. Afleku s'arriti në këtë post pa ndonjë plan, por

arriti pasi i dhanë një eksperiencë të madhe informative që në kohën kur mësonte në Francë. Gjatë studimeve të tija universitare mësoi nga orientalisti i njohur francez, i njohur si Papa Masnjon i cili e edukoi dhe e përgatiti për kohën që vinte. Ai në një takim tha: "Mishel Afleku është nxënësi im më i dashur gjatë jetës sime". Këto fjalë arritën nga goja e një orientalisti që zinte një pozitë në lëvizjen e kryqzatave okupuese, ku ishte si mbikqyrës dhe udhëheqës shpirtëror i kishave protestane franceze dhe atashe pranë ministrisë për vendet nën okupimin francez, gjë që tregon se Afleku kishte një rëndësi të madhe në këtë lëvizje të kryqzatave. Pra, Afleku nuk kishte mundësi që një ditë të mos e përfillë ideologjinë krishtere e të mësimave të tija kishtare dhe të bindjeve të tij shpirtërore dhe të filosofisë politeiste. Bile Afleku i shërbeu kësaj feje në shtetin arab ashtu që nuk do të kishte mundur të shërbejë asnjë misionar gjatë tërë jetës së vet. Këtë e bëri përmes ideve të tij që i futi në partinë El-Ba'th nën maskën e kombtares në të cilën ai thirrte.

Afleku, në asnjë mënyrë, nuk i takonte kombit arab, por i takonte vetëm *treshit të shenjtë*. Kombtarja ishte vetëm një mbulesë për të ecur idetë e zotërinjve të tij kryqtarë, ndërsa partia El-Ba'th ishte forma më e mirë e më e qëlluar që arriti shkolla orientaliste misionare ta shpikë me qëllim të shtrirjes kolonialiste dhe të ndikimit në mesin e popullit arab. Kjo është partia El-Ba'th dhe ky është themeluesi i saj. Ky themelues, përmes partisë së tij të krijuar, luajti një rol të madh për futjen e ideologjisë kolonialiste dhe mbështetjen e ndikimit politik të saj, njëherit edhe në vënien e themelit të okupimit hebre të Palestinës.

U mundua Afleku që përmes kësaj partie të bëjë izolimin e popullit arab nga Islami dhe kur kjo parti do të arrinte të marrë pushtetin në ndonjë shtet arab, ashtu siç ndodhi, në realitet, me Sirinë e Irakun, atëherë doemos do të duhej që kjo parti të bëjë evitimin e barikadës më të madhe - **Islamin** - që i pengonte gjatë rrugës, në mënyrë që të mbijetonte realisht. Shiko se ç'bënë ba'thistët në luftën e tyre të fliqhtë kundër organizatave fetare, kundër dijetarëve të fesë dhe atyre që shkonin nën komandën e tyre, e sipas këshillave të tyre fetare. Kështu i munduan me të madhe dijetarët dhe ithtarët e tyre dhe i dëbuan në vendet më të largëta, ku shumicën e tyre e vranë, një herë nën parullën e reacionares, herën tjetër nën atë të spiunimit. Kështu ndodhi me Essejjid Muhamed Bakir es-Sadrin dhe me ndihmësit e tij. Por nuk mjaftuan me kaq, ata e munduan çdo nxënës të shkollave fetare i cili, një ditë, mund të bëhej dijetar dhe udhërrëfyes i mësimave të larta islame.

Njashtu Afleku u mundua të përhapë idetë kryqtare në ato vende ku dominonte partia e tij e veçanërisht në Irak. Kjo u bë me lejen e kryqtarëve që hapën qendra kulturore, shkolla dhe kisha misionare me program edukativ dhe me vendim zyrtar që kishin për qëllim përhapjen e ideve kryqtare, futjen e traditave kishtare në radhët e të krishterëve dhe të muslimanëve të cilëve nuk u interesonin parimet, porse vetëm kënaqja e epsheve dhe dëfrimet. Kjo ndodhi duke pasur parasysh faktin se ideologjia kryqtare është më e përshtatshme për përhapjen e degjenerimit dhe të ideologjisë kolonialiste të Perëndimit.

Shkolla orientaliste e cila e krijoi këtë parti dhe i ndihmoi me gjitha forcat e saja, vendoi disa rregulla që nuk mund t'u ikte kjo parti. Njëri prej principeve dhe rregullave kryesore të kësaj partie ishte që udhëheqësit partiakë dhe ata më me ndikim të kenë prejardhje krishtere që është vënë në shërbim të ideologjisë krishtere. Të tillë ishin: themeluesi i partisë, Afleku, ideologu Iljas Ferh krahas Shibli el-Ajsemij, ndërsa Tarik Hanna Azizi emrin e vërtetë e ka Tubija Aziz Hanna, i cili arriti të marrë poste të larta

në parti dhe pozita udhëheqëse në sistemin ba'thist. Tani ai është personi më me ndikim në politikën irakiane.

Për sa i përket Saddamit dhe të tjerëve sikur ai që me emër i takonin Islamit, shpirtërisht dhe ideologjikisht dallojnë nga të krishterët. Këta besojnë në fenë dhe në thirrjen e vet, ku thërrasin nën parullat e "shkëlqyeshme" si: "Liri e drejtësi", "Patriotizëm e socializëm". Por, mjatoi që me anë të këtyre parullave të ndryshme të tubojnë rreth vetes për këtë parti kuadro nga njerëzit e huaj, nga grupet e vogla dhe nga banditët, mbi të cilët udhëheqësit partiakë ushtruan disa operacione dënimesh politike, terroriste e plaçkitjeje. Kjo, siç dihet, ndodhte para se t'u dorëzohej pushteti dha pasi ta dorëzonin atë.

Me vdekjen e Mishel Aflekut, roli i të cilit kaloi në duar të Tarik Azizit, por nuk e di nëse ky i fundit do të kishte pasur fuqi ndikimi apo jo në vendosjen e gjërave në Irak sikur që kishte Afleku para tij.

SADDAMI JOBESNIK EDHE NDAJ PARTISË EL-BA'TH

Edhe pse Saddami ideologjikisht dhe me besim dallon nga Afleku dhe krerët e krishterë të partisë El-Ba'th, ai nuk di gjë tjetër përpos interesit personal dhe familjar.

Inkuadrimi i tij në këtë parti u bë për qëllime të caktuara ngase ai në të shihte se kjo ishte partia e vetme që i kënaqte ambicjet e tij për të arritur qëllimet e veta dhe se kjo ishte partia që i tuboi rreth vetes kriminelët e të gjitha ngjyrave.

Atëherë, pra, kur ndodhi përmbysja, më 8 shkurt, Saddami ishte vetëm një anëtar i degës së fshatarëve. Mirëpo, nga shkaku që i përmendej emri në operacionin e vrasjes së Abdulkerim Kasimit në tetor të vitit 1959 dhe për shkak se banonte afër El-Bekrit dhe Reshid Muslihut i cili në atë kohë ishte oficer ushtarak, madje edhe afër Tahir Jahjasë i cili ishte komandant i gjeneralshtabit, që të gjithë nga Tikriti, i ndihmuan Saddamit të krijojë një autoritet brenda partisë.

Në përmbysjen që e udhëhoqi Abdusselam Arifi në pajtueshmëri me disa oficerë të krishterë kundër partisë El-Ba'th në nëntor të vitit 1963, Saddami kaloi në anën e njerëzve të sigurimit dhe të disa personave tjerë, të cilët përkrahnin Abdusselam Arifin. I sulmojnë selitë e partisë El-Ba'th dhe i largojnë kuadrot e saj.

Saddami në atë kohë aq trimërisht luftoi sa që partia El-Ba'th lëshoi një informatë që ai ku të gjindej të vritej.

Reshid Muslihu, oficer i lartë ushtarak, e ngarkoi me një detyrë të veçantë për zbulimin e organizatave ba'thiste.

Saddami nuk ishte besnik ndaj partisë El-Ba'th që nga momenti i marrjes së pushtetit sepse, siç është e njohur, filloi t'i zhdukë të gjithë njerëzit e lartë të partisë.

Saddami gjithnjë më thoshte: "Partia e vjetër El-Ba'th mori fund së bashku me njerëzit e saj. Në realitet, që atëherë nuk mund të bashkëpunoja me ata përgjegjës partiakë. Gjithnjë i trajtoja si frikacakë e tradhëtarë dhe se haptas kanë patur lidhje me të huajt. Ata nuk kishin aftësi të jenë të lirë në kryerjen e obligimeve të veta. As vetë nuk e di si arritën të bëhen udhëheqës partiakë me këtë shkallë të injorancës. Çfarë partie do të ishte ajo me këta udhëheqës. Unë formova partinë time të re El-Ba'th në bazë të ideve të Mishel Aflekut që plotësonte ambicjet e tij e të mijat".

Një here unë i thash: "Pse nuk e emërove me emër tjetër që të dihej se është një parti e re?" Saddami m'u përgjigj: "Desha ta bëj një gjë të tillë, por shoku Mishel Afleku më bindi ndryshe, ndërsa unë nuk i kundërvihem mendimit të Aflekut, veçanërisht në këto çështje".

Dihet fare mirë që Saddami i mbyti dhe i zhdukuri të gjithë udhëheqësit partiakë të përmbysjes së 14 Ramazanit të cilët e sollën në pushtet partinë El-Ba'th.

I mbyti të gjithë duke filluar prej:

1. Mid-hat El-Haxh Siri, vëllai i Rifat El-Haxh Siriut cili udhëhoqi operacionin e dështuar të përmbysjes kundër Abdulkerim Kasimit dhe u vra me rastin e dështimit.

2. Gjeneralmajori Abdulkerim Mustafa Nusret, komandant i sulmit ushtarak kundër ministrisë së mbrojtjes. Për vrasjen e këtij Saddami e akuzoi një djalosh me gjenezë të papastër i cili kishte pasur lidhje me gjeneralmajorin Nusret. Saddami, vazhdimisht zhduk dhe vret e pret udhëheqës të partisë El-Ba'th dhe i ngarkon me akuza morale e të thjeshta, ndërkaq vetë ai është një nxënës i vogël në këtë parti.

Qëndrimi i Saddamit ndaj njerëzve të partisë nuk ka ndryshuar që nga momenti kur e mori pushtetin e gjer më sot. Shumë herë më është shprehur se kurrë nuk dëshiron të shohë gjallë ndonjë prej këtyre dhe se ka vepruar e vepron me sa mundet t'i pastrojë ata që kanë mbetur.

Ai nuk i është besnik kësaj partie, bile i urren të gjithë udhëheqësit e vjetër, andaj do t'i zhdukë të gjithë, pra nga ata që kanë mbetur. Këtë që po e them unë, koha do ta dëshmojë.

SADDAMI DHE IZRAELI

U betova që do t'i zbuloj të gjitha të vërtetat që nga momenti kur do të mund të pastrohet ky regjim i keq.

Regjimi, për armiqësinë e tij kundër Izraelit dhe hebrenjve, për çdo ditë trumpetonte nëpër gazetat ditore, në radio dhe televizion, madje edhe nëpër tekstet e shkollave fillore e të mesme si dhe në instancat më të larta të pushtetit. Saddami me theks të veçantë thoshte: "Armiku ynë numër një është Izraeli" dhe assesi nuk mund ta merrja me mend se ky armik numër një është vetëm se një mik i regjimit numër një. Paramendo, vëllai im irakian se 20% e karburanteve të Irakut shkon falas në Izrael dhe atë që nga bareli i parë që është nxjerrë nga karburantet e Irakut pas unjisimit të kompanive të naftës si shpërblim që i ndihmoi regjimit në këtë plan. Të gjitha kuadrot e këshillit informativ të Irakut janë ushtruar nga Musadi izraelit. Mjetet që shërbenin për torturime e mundime vinin nga Izraeli. Që është më e çuditshme, një ditë lexova një tekst mbi ngulitjen e popullit irakian, por nuk vura re se kush ishte autori i tekstit. Pasi i lexova disa rreshta, e kuptova se autori nuk ishte irakian dhe që të jetë habia edhe më e madhe ky tekst ishte shkruar nga Forumi për përgatitjen e studimeve mbi popujt në Këshillin informativ izraelit. Nga kjo kuptova se ky forum kishte për detyrë të njihet me veçoritë e popujve dhe me pikat e dobësisë apo të fuqisë së tyre, madje edhe me studimin e individëve të këtyre popujve se cilit grup i takojnë; a janë principiellë, çka u bën përshtypje më tepër ana materiale apo besimi e të ngjashme me to. Ky tekst, pra, ishte i këtij lloji. Rezimeja e këtij teksti ishte se populli irakian është një popull antik dhe një popull që ka principe që i ruan me sinqeritet dhe fuqimisht dhe kurrë nuk do të heqë dorë nga ato principe. Te një popull si ky regjimet nuk mund të kenë jetë të gjatë, kushedi sa të jenë ata të aftë e të zgjuar, prandaj gjëja e vetme që do të kishte ndikim në këtë popull është forca - hekuri dhe zjarri.

Ai që do ta përdorë forcën në Irak, do të jetë i respektuar dhe sa më i madh të jetë përdorimi i forcës aq më tepër do t'i zgjatet jeta pushtetit, ndërsa aspekti material në këtë popull mund të ndihmojë 30 %.

Ky raport ishte përgatitur me kërkesë të shërbimit informativ irakian. Dhe, natyrisht, ky raport përmbante edhe shumë gjëra tjera, por mua kjo mu ngulit në tru.

Regjimi kriminel kërkon ndihmë nga Izraeli për studimin e situatës së shoqërisë irakiane dhe çka duhet përdorur në këtë popull për hirë të mbetjes në pushtet. Mendoj se mu kjo ishte enigma e mbetjes në pushtet. Ky regjim dijtë në ç'mënyrë të silltet për çdo situatë të krijuar.

Pas kësaj e mora vesh se Saddami kërkonte ndihmë nga agjentët izraelitë për ushtrinë dhe shërbimin informativ. Madje dhe në pallatin e tij gjenden izraelitë.

Autoritetet izraelite vazhdimisht e vizitonin Bagdadin, ndërkaq Saddami i pritte vetëm autoritetet më të larta. Në cilësi të kryeministrit dy-tri herë e vizitoi Irakun Menahim Beginin dhe në një rast unë dola në pritje të tij meqë Saddami, në atë kohë, ishte i nxënë me disa kaprica e nuk i kushtoi kësaj ndonjë rëndësi.

Gjithë çka dëshironte Izraeli, Saddami e nënshkruante. Pranimi i Izraelit dhe vënia e marrëdhënieve me të ka qenë shumë më herët nga vizita e Sadatit që ia bëri Izraelit. Saddami ua pranoi izraelitëve Kudsën si kryeqytet të tyre, ndërkaq ata, si kundërshtpërblim, nuk kursyen gjë për të.

Në një rast Saddami më tha: "Përderisa jemi të lidhur me Izraelin do të mbetemi në pushtet, gjë që është me rëndësi. Hebrenjtë i njoh mirë e kur ata dëshirojnë të bëjnë

diçka, sado e rëndë që të jetë ajo dhe sado që të marrë kohë për t'u realizuar, e bëjnë. Amerika, bile edhe e tërë bota është në duart e tyre. Pra kemi të bëjmë me një fuqi".

Në një moment si në shaka, i thash: "Zotëri kryetar, ku është motoja e partisë, ku mbet Kudsia e ku mbet Palestina?". Saddami u përgjigj: "Këto janë vetëm disa parulla, sepse s'ka kush që mund t'u bëjë ballë hebrenjve e Amerikës. Unë e këshillova Jaser Arafatin të bëjë negociata me hebrenjtë dhe Amerikën në mënyrë që të arrijë diçka se përndryshe nuk mund të arrijë asgjë. Ti Mihail a nuk je i kënaqur me këtë bisedë?" - ishte kjo një pyetje si nëpër dhëmbë, por së shpejti iu përgjigja: "Si jo, zotëri, ç'dobi ka të qëndrosh përballë një fortune të ashpër". Saddami vazhdoi: "Ti je njeri i urtë, o Mihail dhe gjithnjë e thua atë që unë e bluaj në kokë".

Sa turp! E them atë që nuk e mendoj. Edhe në këtë moment mendoj se të qëndrosh përballë armikut është obligim po edhe sikur për këtë të shkante koka. Ç'vlerë ka jeta pa nderë? Kjo është një jetë e nënçmuar që po e jeton Saddami. Pra, ky është i nënçmuar dhe një kuisling i hebrenjve dhe amerikanëve, megjithatë, del dhe me gojëplotë i shanë hebrenjtë. Tradhëtia e kontradikta për të po bëhet krejtësisht e natyrshme ashu që jeton ndryshe, flet ndryshe.

Ky s'është pushtetmbajtës në kuptimin si e njeh ti. Direktivat i merr nga jashtë. Një rast, në cilësi të kryetarit - Saddamit - e prita një përgjegjës izraelit i cili më dha disa urdhëra që unë "Saddami" nuk dija si të veprojmë me problemin që u shtrua para nesh; ma parashtroi një program të plotë pune. Një moment tjetër takova një përgjegjës amerikan i cili foli me po të njëjtën gjuhë.

I thash, një herë, Saddamit: "Pse ata me ne flasin në këtë mënyrë?" e ai u përgjigj: "Kjo s'është puna yte. E ytja është të dëgjosh e të mos përgjigjesh". Hera e parë ishte kjo që Saddami me mua të fliste në këtë mënyrë, mbase do ta kisha kaluar vijën e kuqe.

Ambasada izraelite gjendet në Bagdad me komplet garniturën e saj, por kjo ambasadë nuk është publike. Ndërtesa e saj ekziston, nëpunësit gjenden brenda ambasadës, por në muret e saj nuk qëndron amblema e ambasadës që të tregojë se është ambasada e Izraelit. Disa herë kam shkuar ta vizitojë këtë ambasadë për disa marrëveshje me hebrenjtë izraelitë. Shumica e këtyre bisedimeve përfundonin në dobi të tyre, ngase ata ishin në pozitë të të fuqishmit, ndërkaq unë "Saddami" në pozitë të të dobitit. Kam mundësi t'i përmendi disa prej këtyre detyrave që kryeja, por nuk ka farë dobie prej tyre.

Disa herë, nga disa përgjegjës amerikanë, lëshoheshin disa kumtesa në të cilat kumtoheshin marrëdhëniet e ngushta mes Izraelit dhe Irakut, njëherit edhe në mes Amerikës dhe Irakut.

Më 14 qershor të vitit 1984 një zëdhënës zyrtar i qeverisë amerikane deklaroi se vija e naftës së Akabës (vija e gypave irakiane që shtriheshin përgjatë tokës së Jordanisë gjer në limanin e Akabës që e ndërtoan sipërmarrjet amerikane dhe izraelite) është e dobishme për qeverinë e SHBA-së nga aspekti strategjik, politik e ekonomik. Pastaj vazhdoi: "Ekzistimi i interesave irakiane në Akabë, në bazë të marrëveshjes së mëhershme me Izraelin, ofron shanse të bollshme për një marrëveshje të përbashkët mes dy vendeve, Irakut dhe Izraelit". Në fund të kumtesës dha signal se projekti irakian i Akabës, sipërmarrjes amerikane Bakstel, do t'i sjellë fitim prej 500 milionë dollarësh". E, në anën tjetër, sipas bisedimeve të mëparshme, Iraku kërkoi nga Izraeli të shtojë mbrojtjen dhe sigurinë e gypave të Akabës".

Me këtë punë Saddami i dha Izraelit një rol të ri në rajon. Sikur një shtet arab të mendonte për themelimin e një projekti, së pari do të duhej t'i merrte leje Izraelit, ashtu si vepron edhe vetë Iraku.

Saddami disa herë e ka vizituar Tel Avivin, ndërsa unë mundohesha t'i fshehi këto vizita. Kur Saddami zhvillonte biseda të ngrohta, natyrisht, me përgjegjësit izraelitë në Tel Aviv, unë bëja vizitën e disa qyteteve dhe mbaja disa fjalime, e kush do të besonte, pas krejt kësaj, se Saddami është në Izrael, bile edhe sikur dikush të sillte kasetë të videos ku do të shihej Saddami së bashku me përgjegjësit hebrej. Isha unë ai që merresha me veprime speciale, siç i quante Saddami. Kjo ide për dytëshor ishte si koncentrim i përforsimit të regjimit, andaj edhe gjithnjë mendoja si të iki.

TRISHTIMET E SADDAMIT

Frika nga populli, nga opozita, natyrisht te Saddam Huseini krijoi një rregull të veçantë jete dhe një metodë të veçantë pune, ashtu që kryetari i shtetit u shndërrua në një person të akuzuar e të kërkuar. Dy netë nuk mund t'i bënte në një vend. As të afërmit e tij nuk e dinin vendin dhe lëvizjet e tij ditore e lëre më ministrat dhe anëtarët e kryesisë.

Mbase frika dhe trishtimi nga populli çdo ithtar të Saddamit e përcillte gjer te dyert e dhomave të gjumit, madje edhe deri te xhamat e veturave të blinduara. Të gjithë përgjegjësit e shtetit të Saddamit, i madh e i vogël, ndijshin frikë njësoj. Opozita ishte ngulitur në shpirtin e çdo përgjegjësi sikur të ishte ajo ndonjë thikë e cila një ditë prej ditëve do ta godiste. Kjo ditë mund të ishte afër. Ishte një trishtim vdekjeprurës.

Saddami jetonte i trishtuar ashtu sikur edhe unë. Asgjë nuk më kënaqte që nga momenti kur hyra në jetën e Saddamit gjer në atë ditë kur ika nga dora e tij.

Opozita kishte mundësi t'ia mbysë përgjegjësit e shtetit, t'ia minojë organizatat apo t'ia vrasë ambasadorët jasht vendit. Në bazë të këtij trishtimi, Saddami e përdori Saddamin e "antillojit" që do të thotë "zhdukje e llojit nga i njëjti". Për shembull nëse opozita ishte shiite duheshte që kjo opozitë të sulmohej nga shiitët apo nëse banorët e Basrës organizojnë ndonjë demonstratë kundër regjimit, duhet që ushtria e popullit ose anëtarët e partisë nga Basra të jenë ata që do ta shuajnë këtë demonstratë. Këtë e bënte për të krijuar armiqësi në vetë mesin e atij grupi ose të atij qyteti, ndërsa vetë ai të qëndronte larg atyre armiqve.

Gjithashtu Saddam Huseini përdori ndaj opozitarit metodën e autoritetit. Kudo në botë, siç dihet, opozita është ajo që sulmon, meqë ajo s'është e lidhur me shtet, pra ajo sulmon e regjimi veht në pozitë të mbrojtësit, por te Saddam Huseini çështja ndryshon krejtësisht. Këtu Saddami dhe regjimi i tij janë ata që sulmojnë. Për shembull ambasadat e tij jasht vendit përbëhen prej një grup xhandarësh, detyra kryesore e të cilëve është t'i heshtin opozitarët që gjenden në atë vend, përndryshe nuk kanë pse të jenë atje.

Nuk ishin ambasadat caqe të opozitës, por selitë e opozitës ishin caqe te sulmeve që i bënin pjesëtarët e ambasadave që ishin të mbrojtur me librezë diplomatike. Kjo mënyrë e veprimit e lehtësonte diçka Sddamin dhe ithtarët e tij nga ndonjë presion, por frika e trishtimi kishin zënë vend brenda përbrenda tyre dhe nuk u hiqej për asnjë moment.

Saddamit gjithnjë i rrinte ndërmend të heshtë zërin e ndonjë opozitari dhe e vriste atë, kurse pastaj kërkonte hakmarrje, në vend që të kënaqej. Kudo në botë është e njohur se vrasësi kërkohet nga familja e të vrarit, ndërsa te Saddami nuk është kjo traditë. Te ky kërkohet familja e të vrarit e cila obligohet t'i paguaj çmim vrasësit, kështu që të afërmit e të vrarit, mundohen ta bëjnë të kënaqur Saddamin me të gjitha mënyrat.

Fëmijës të cilit ia ka vrarë Saddami babën, nëna e tij duhet t'i tregojë në vesh se Saddami është babai i tij dhe mu për këtë familja e të vrarit duhet që fotografië e Saddamit t'i ngjesë në çdo skutë të shtëpisë, njëherit edhe në ballë të shtëpisë së tij. Për t'u çuditur është se Saddami thotë që armikun e njuh në sy, pra ligj i Saddamit është vetëm ta shikojë tjetrin në sy, e kupton se e ka armik dhe ai duhet të vritet. Kështu veproi me një ish ministrin e tij, të cilin e vrau vetëm pse në sytë e tij kishte vërejtur se ai është tradhëtar. Këtë procedurë e quan procedurë preventive, pra në fjalorin e Saddamit fjala dredhi do të thotë procedurë preventive. Madje poshtërsinë e konsideron si qëndrim revolucionar kurse nënçmimin si qëndrim heroik dhe në këtë mënyrë shumë fjalëve Saddami ua ndërroi domethënien.

Saddami në Irak krijoi skenar të përgjakshëm në mes opzites dhe pushtetit, por kjo nuk ishte gjithnjë gjuhë e opozitës. Disa degë të opozitës ende kërkojnë rënien e Saddamit përmes pamfletesh ose shtyllash gazetareske, njëherit bëjnë ankesa në organizatën botërore që mirret me këto çështje

LIBRI SEKRET I SADDAM HUSEINIT

Pasi Saddami fitoi besimin në mua si dhe në dashamirët e tij e të shtetit të tij, filloi të më afrojë sa më tepër, meqë në mua ai shihte një Saddam tjetër, por natyrisht se kjo ishte nga forma e jashtme. Edhe pse kjo ishte kështu, në sy të Saddamit, kjo ishte një gjë e madhe, andaj nisi të m'i zbulojë disa fshehtësi të tij, si ato të mëdhatë ashtu edhe ato voglat. Sa mirë do të bënte sikur mos m'i kishte treguar ato, sepse asnjë njeri nuk do të mundeshte ta duronte realitetin e Saddamit. Vërtet ai është njeri por jo sikur gjithë njerëzit: është një përbërje e çuditshme; ka do veti të mbrendshme që kush ia di, trembet, dëshpërohet e gëzohet po në të njëjtin moment, kënaqet dhe urren po në të njëjtën kohë, nuk bën dallim mes errësirës e dritës. Janë këto do cilësi që nuk mund të paramendohen. Si u bë kështu, nuk e di. Mos të gjitha këto veti i ka trashëguar apo se i ka fituar. Një nga vetitë e tij trishtuese është ajo që ishte mësuar të pijë gjak dhe kjo për të ishte bërë shumë normale. Urdhëron truprojen e tij të cilës, kohë pas kohe, i është bërë e natyrshme kjo, të therë fëmijë. Shpesh herë ndodhte që fëmija i therur të ishte i ndonjë opozitari shiit, sepse shiitët i urrente aq sa nuk mund të paramendohet. Këtë Saddami e bënte shpesh herë sa që kjo çështje u bë e natyrshme për mua dhe nuk e urreja ashtu siç e urreja më parë. Më ndryshoi ky i mallkuar diç nga njerëzoria ime dhe më bëri që veprën e ligë mos ta konsideroj të ligë, bile e liga u bë shumë e natyrshme për mua.

Njëra prej vetive të tij negative ishte edhe **mbytja e ngadalësuar**. Kjo formë e mbytjes i shkaktonte shumë kënaqësi të madhe. Një ditë prej ditësh atij ia sollën xhandarët e tij një fatkeq që u kishte rënë në dorë, për të cilin kishte dhënë urdhër vetë Saddami. Urdhëroi t'ia zhveshin teshat, pastaj ia masakruan trupin me zhiletë, që të merrte trishtimi, ndërkaq ai vetë u kënaq duke shikuar e duke qeshur. Sollën një materie kimike që ua shtonte dhembjen plagëve dhe ia hodhën mbi trup. Njeriu bërtet e pisket nga dhembjet e mëdha pastaj dalëngadalë filloi t'i humbasë zëri gjersa edhe e humbi krejt atë, pra vdiq, nga ndikimi i kësaj materie. Kjo skenë i shkaktoi shumë kënaqësi Saddamit sa që filloi të qeshet nga loçka e zemrës. Pasi u bind se ka vdekur, urdhëroi ta largojnë trupin e pajetë, pastaj kërkoi t'ia sjellin ushqimin, që ia sollën në moment. Hante me oreks dhe thua se vrasja e këtij personi në këtë mënyrë ia kishte shtuar oreksin edhe më tepër. Ai është i pashpirt dhe nuk posedon asnjë veti njerëzore.

Ka momente kur Saddami është i qetë dhe në ato momente bisedon me ne. Në një moment më tha: "A e di ti Mihail se unë shkruaj mirë?" "Po, zotëri kryetar, i thash, të gjitha shkrimet tua janë të mira". Filloi të qeshet e pastaj tha: "Nuk e kam fjalën për shkrimet e mia që dihen, unë kam shkruar vetëm një libër dhe ky libër nuk është prej atyre që mund të publikohet, atë do ta ketë ai që do të vijë pas meje në pushtet (kishte për qëllim Adijun ose Kusajin)". Për këtë kohë më parë kishte bërë përgatitje. E kuptoi këtë dhe tha: "Fëmijëve të mi u duhet një libër si ky sepse shpesh herë nuk janë të vetëdijshëm se ç'ndodh rrethepërqark tyre". Unë i thash: "Zotëri kryetar, Adiju është shumë i zgjuar", ndërkaq ai më tha: "Edhe në çështjet më të thjeshta s'mund të mbështetem në të, e ç'do të ndodhë kur do ta marrë pushtetin nesër. Mbështetja dhe shpresa ime është në birin tim më të vogël, Kusajin. Ai i posedon të gjitha vetitë e mia dhe këtë libër e kam shkruar për të.

DIÇ NGA PËRMBAJTJA E LIBRIT

Ma dha Saddami këtë libër dhe më tha: "Lexoje këtë sikur Saddam Husein dhe tregomë për dobësitë që do t'i hasish!"

Libri përmbam disa këshilla të shpjeguara, në detaje që nuk ka nevojë t'i përmendi në përpikmëni, por do t'i përmendi vetëm disa që mu ngulitën në tru.

E para: Mos u beso të gjithëve, bile edhe më të afërmve. Mos i beso as fëmijës tënd. Esenca është të menduarit keq!

E dyta: Vra gjer sa të të thonë gjakpirës, sepse njerëzit u frikësohen gjakpirësve!

E treta: Mos i lejo të jetojë personit në të cilin dyshon se është kundër teje!

E katërta: Mos tolero që dikush të marrë guxim kundër teje, në mënyrë që të mos marrë edhe tjetri!

E pesta: Mos u merr me çështjet që mbajnë emrin vlera e principe!

E gjashta: Kundër armikut tënd përdori të gjitha metodat po edhe sikur ato të jenë të papranueshme për dikend tjetër!

E shtata: Mos lejo që dikush tjetër të përzihet në punët tua, që don të thotë askush mos ta ketë fjalën e fundit, përveç teje!

E teta: Mos e kurse armikun që të ka luftuar, kështu thuhet në ushtri. Nëse arrish të marrish ndonjë qytet, vra nga ky qytet gra e fëmijë!

E nënta: Mbaje forcën gjithnjë në dorë (pasuri, armë e të ngjashme)!

E dhjeta: Mos i lejo këtij populli të jetojë në gjendje sigurie e veçanërisht në aspektin material, sepse kur ky popull ngihet është bukëshkelë dhe përzihet në politikë dhe me këtë të rezikohet pozita!

E njëmbëdhjeta: Fute tmerrin në shpirt të këtij populli se përndryshe të sulmon!

E dymbëdhjeta: Përdore propagandën si armë tënden, sepse ajo për mua ka qenë arma më e mirë!

E trembëdhjeta: Bjeru shiitëve kudo që t'i takosh ashtu që mos të futen në rregjistrim, sepse ata i ke armiq të parë!

E katërbëdhjeta: Shkatërroji kurdët nga të gjitha anët, sepse ata i ke armiq më të rrezikshëm. Ata nuk meritojnë të jetojnë!

E pesëmbëdhjeta: Afroi tradicionalistët - ehli sunnetin në përgjithësi dhe tikritasit në veçanti, por duke mos i besuar asnjërit, sepse ka prej tyre që po t'i jepet rasti mund të të tradhëtojnë!

E gjashtëmbëdhjeta: Secilin që zë poste të larta, mbyte, po edhe sikur ai të ishte rezultati yt!

E shtatëmbëdhjeta: Mos lejo të të kalojë ndonjë çështje, e madhe apo e vogël qoftë, dhe jij i informuar se ç'veprojnë njerëzit, sepse këto janë çështjet më të rëndësishme!

E tetëmbëdhjeta: Shkatërroji familjet, ndërkaq kryefamiljarët e familjeve përvetësoi e mos lejo që ata t'u mbeten familjeve të veta. Këtë së pari do ta bësh përmes terrorit pastaj shpenzo do para për disa kryefamiljarë. Bën që çdo anëtar të jetojë vetë e të mos mendojë një ditë për t'i ndihmuar familjes së vet. Në mes pjestarëve të familjes mundohu të mbjellësh armiqësi. Për shembull gjykoje me vdekje ndonjë anëtar familjeje dhe urdhëroje ndonjë person të po të njëjtës familje ta kryejë ekzekutimin e tij.

E nëntëmbëdhjeta: Zgjeri burgjet si dhe shtoji punëtorët në to që mirë i ke zgjedhur.

E njëzeta: Njerëzve blejau shpirtin me para dhe shfrytëzoji, pastaj ruaju prej tyre e në fund ata që ta kanë shitur shpirtin, zhduki!

E njëzetënjëta: Sundimtar i vërtetë në Irak është Amerika. Mos të të revoltojë kjo ndonjëherë, sepse askush nuk ka mundësi të hidhërohet me Amerikën.

E njëzetedyta: Për çdo moment kërko ndihmë nga hebrenjtë, sepse i kemi miq të fortë.

VIZITA

Me urdhër të Saddamit mora përsipër të bëj vizitën e disa burgjeve të tmerrshme që vetë Saddami i kishte ndërtuar. Me këto vizita, Saddami kishte për qëllim t'i frikësoj njerëzit që punonin nëpër burgje dhe përgjegjësit e tyre t'i nxitë për t'i kryer punët ashtu siç dëshironte ai. Me rastin e vizitës së këtyre burgjeve, më jepte sugjerime të cilat përqëndroheshin në nxitjen e përgjegjësve të këtyre burgjeve që sa më shumë ta shtojnë terrorin ndaj të internuarve. Do t'ju tregoj për disa skena që kam parë nga këto internime trishtuese, internime këto që nuk kanë shembull në asnjë vend në botë. Shumë herë nuk mund t'u besoja syve të mi në atë që shihja, në anën tjetër isha i obliguar të jap instrukcione se si duhet shtuar torturat e likuidimet. Ishin do burgje plotë skena tmerrri e trishtimi. Aty nderi dhe autoriteti i njeriut merrej nëpër këmbë si askund tjetër. Writej njeriu në mënyrë të ngadalësuar. Njerëzit e burgut regjimi i kishte zgjedhur sipas porosive të Saddamit. Çdo person që merrej me këtë punë të ndytë duheshte t'i ketë gjitha vetitë e këqija, nga të cilat e para ishte që ky person të mos kishte asnjë fije nderi, apo me nderë të përbaltur e i larguar nga shoqëria ose të ishte kriminel i profesionalizuar për vrasje e shumë krime tjera. Kur i vizitova këto burgje, në to pashë lloj-lloj punëtorësh që më mirë të mos kisha lindur e mos i kisha parë ata kriminelë. Pashë fytyra të ngrysur, puna e përditshme e të cilëve ishte krimi dhe vrasja. Sjellja dhe morali për ta s'kishin asnjë kuptim. E mundonin fizikisht njeriun sikur kishin të bëjnë me ndonjë qen që kafshon. Kushedi sa të shkruaj, nuk do të mund t'i përshkruaj e t'i them të gjitha të zezat e tyre. Ç'të them, pas krejt kësaj, të them se janë të pamëshirshëm, sepse ata nuk dinë ç'është mëshira, apo të them se janë të panjerëzishëm, sepse ata nuk janë njerëz, por kafshë të egra me fizionomi njerëzish. Nuk mund të përshkruhet me fjalë. I lumtur është ai që nuk i ka parë, por ç'të bëj që deshti fati e u takova me ata pislleqe që në çdo moment ndjejsa një turp të madh. Të gjendem në mesin e tyre e të shoh ç'flasin e ç'veprojnë, heu, në çfarë kurthe kam rënë e në çfarë ndytësie jam zhytur. Vetëm t'i shikosh ata, konsideroj se është turp. Çka të them, pashë trupa të masakruar, pashë gjak të derdhur, pashë çnderim, pashë... pashë... Si të kisha pasur mundësi t'i harroj të gjitha këto e të mos më paraqiteshin pamjet e tyre para syve të mi. Jam i gatshëm të bëj çmos në mënyrë që t'i harroj ato që kam parë po edhe sikur ta paguaja atë me jetë. Çfarë kuptimi më ka jeta ku unë plotë 19 vjet që isha me Saddamin konsideroj se nuk kam qenë njeri. Ç'është ajo që do të mund ta lante këtë turp që më është ngjitur. Çka t'i them popullit tim, a do të mjaftonte t'i kërkoj falje. Assesi dhe në asnjë mënyrë. Jam i gatshëm ta bëj atë që do të vendosë populli. Atëherë kur populli im do t'i marrë në dorë të veta punët, do të dal para gjyqit të popullit. Po u prezentoj diçka nga ajo që kam parë e dëgjuar nga xhelatët.

- Një dhomë e madhe nën tokë e mbushur me dyqind gra të zhveshura, si kishin lindur prej nëne, dhe ashtu rrijnë verë e dimër. Nderi i tyre për çdo ditë merret nëpër këmbë. Shumica e tyre nga këto lindin fëmijë jasht kurore dhe nëse fëmija është

mashkull, vritet në moment e nëse është femër, urdhërohet e ëma që ta risë atë fëmijë. Qëllimi i kësaj ishte që t'i shfrytëzojnë ato në amoralitet dhe shërbime tjera.

- Disa dhoma të vogla nën tokë, ku vendoseshin të internuarit, burra e gra. Aty futeshin shumë më tepër se sa nxenin dhomat, në mënyrë që të sëmuheshin nga presioni psikik. Meqë gjatë kohë rrinin në këtë gjendje, shumica prej tyre çmendeshin.

- Një qeli shumë e vogël në të cilën vendoset një i burgosur me njëren prej të afërmëve të tij, nëna ose motra, të gjithë të zhveshur dhe ballë për ballë.

- Fëmijë të moshës prej tre gjer më dhjetë vjet me prindër të vvarë a të vdekur, për çdo ditë i ekspozohen torturës dhe më në fund fati i tyre përfundonte me vdekje. Kjo ndodhte sepse po të mbeteshin në jetë do të ishin rrezik për regjimin.

- Një karigë elektrike ku vendosej i dënuari me vdekje.

- Më futën, një herë, në një dhomë ku pashë pesë persona me duar dhe këmbë të prera dhe me trup të gërvishtur. Vuanin por askush nuk ua vinte veshin. Siç u informova, ata i lenin në atë gjendje gjer në vdekje, pa kujdesje e pa bukë e ujë.

- Katër gra të reja të lëna në një dhomë plotë akrepa, me duar dhe këmbë të lidhura dhe me trup të zhveshur. Këmbët, ashtu të hapura, ua kishin lidhur për muri.

- Një i burgosur nga Nexhefi prej të cilit kërkohet të pranojë fajin por ai qëndronte stabil e nuk pranonte. Ia sjellin njërin prej fëmijëve të tij të moshës katërbëdhjetë vjeçare dhe dalëngadalë e lëshojnë në një rezervar uji. Fëmija pisket, ndërsa i ati i tij nuk shqipton asnjë fjalë pos ***Inna lil-lahi ve in-na ilejhi raxhiun*** (Të All-llahut jemi dhe tek Ai do të kthehemi). U fundos fëmija dhe i humbën gjurmët, por babai qëndronte i pathyeshëm. Ishte një skenë shumë e dhimbshme, ndërsa fotografia e atij fëmije kurrë nuk do të më hiqet nga kujtesa.

- Pesë burra dhe pesë gra. Secili mashkull kishte para vetes së tij një femër të zhveshur. Meshkujt ishin bashkëshortët e grave dhe para çdo mashkulli të zhveshur vendohet bashkëshortja e shokut. Torturë e padurueshme psikike.

- Burra dhe gra të nëpërkëmbur i shqetësonin me mjete të ndryshme që mos mund të flenin gjersa të cfiliteshin.

- Nyje të thyera gjatë rrugës për në furë. Ua thenin nyjet të burgosurve, për së gjalli.

- Mijëra vetëve u nxirreshin sytë me vegla elektrike dhe fati i tyre përfundonte me vdekje.

- Hyra në një dhomë ku kishte një aparat të madh që përbëhej prej dy hekurave të mëdhenj e të gjerë që ishin të lidhur në korentin elektrik. I vendoheshin njeriut në trup gjersa e bënte atë si një gjeth i kalbur nga shtypja e madhe dhe nga nxehtësia e lartë.

- Një të burgosur e frynë me pompë elektrike dhe prej fryrjes së madhe sa që nuk i plasën damarët e qafës dhe përpak do të vdiste, po të mos e kishin ndalur aparatën.

- Përmes ekranit televiziv, i cili gjendej në një dhomë të posaçme të mbikqyrësve të burgut, vërejta se si në çdo qeli kishte nga një kamerë. Pashë se detyroheshin të hanë pisllekun dhe të pijnë shurrën e vet.

- Pishina me vaj të nxehtë në të cilat i gjuanin të burgosurit kur të dëshironin.

- Një dhomë e posaçme për nxjerrjen e thonjve e syve dhe për djegie me hekur (aparat për hekurosje) dhe me cigare.

- Gjithashtu përmes ekranit pashë se si një grup të burgosurish ishin mbledhur në formë të rrethit. Në ndërkohë xhandarët sollën një të internuar dhe e therën para syve të tyre. Me turjelë elektronike ia shpuan kokën dhe trupin.

- Pashë grupe njerëzish me trup të thatë sepse ua kishin nxjerrë edhe pikën e fundit të gjakut.

- Pashë se si i detyronin të burgosurit të luajnë e këndojnë lakuriq.

- Pashë si i detyronin gratë të marshojnë lakuriq përpara burrave.

Pamjen më të shëmtuar të torturimit psiko-fizik e kam parë në sektorin e pestë apo në atë për propagandë e agjitacion reacionar fetar. Ky sektor përbëhej prej një pavioni të gjatë që ishte në katin e tretë të drejtorisë së përgjithshme të sigurimit. Anë e mbanë pavionit gjenden dhoma në të cilat shihen mjete për tortura vdekjeprurëse, zinxhirë të lidhur në rymë elektrike, kanta të mëdhaja me gaz dhe mjete tjera hekuri me anë të të cilave ua lidhnin këmbët të burgosurve, shishe, boshe me grykë të thyer, të cilat përdreshin për t'i ulur mbi to të burgosurit.

Ka rrëfime të çuditshme që kurrë s'mund t'i besoja. Më treguan se i kanë trokitur në derë një gruaje të cilës ia kërkonin burrin, mirëpo ai nuk ishte në shtëpi. I thanë: "Atëherë eja ti me ne!" Ajo i pyti se deri ku, kurse ata iu përgjigjën: "Deri te drejtoria e sigurimit e pas pak kohe do të kthehesh". Shkoi e gjora dhe pas pak kohe u gjend para drejtorisë së përgjithshme të sigurimit. Kriminelët e grabitën dhe pastaj keq e torturuan. E zhveshin lakuriq dhe e zbresin në një podrum shumë të gjerë ku kishte katër mijë gra të zhveshura lakuriq. E gjora kur e pa këtë situatë, u alivanos.

- Xhandarët kanë rrethuar një plak të moshës gjashtëdhjetë vjeçare dhe i lëshojnë rebesh të rrahurash mbi trupin e tij. Alivanoset. Ata i gjuajnë ujë të ftohtë dhe e bien në vete. Kështu veprojnë disa herë me radhë. Pastaj e therin, e kokën e tij ia dërgojnë bashkëshortes plakë të tij. Ajo, kur e pa, e humbi kontrollin e u çmend.

- Një i internuar nuk pranon fajësinë, ndërsa këta përdorin metodën më të egër që ta detyrojnë të pranojë. Ia sollën bashkëshorten dhe fëmijën e tij dyvjeçar, i venduan në një skaj të dhomës, i lidhën me litar dhe në sy të burrit lëshuan rebesh plumbash nga pistoletat e tyre, po edhe para kësaj pamje makabre ai qëndroi.

Saddami është një kriminel krejt ndryshe nga kriminelët e rëndomtë; nuk u përngjet as kriminelëve të luftës, as atyre që i njeh historia. Ky është një kriminel i një tipi të veçantë që nuk mund t'i afrohet kush. Krimet e tij nuk i ka arritur as që do të mund t'i arrijë ndokush. Krimet e tij nuk kanë qenë ndaj një etniteti apo ndaj një populli, por ndaj çdo etniteti, ndaj çdo populli e ndaj çdo feje. Të qenit e Saddamit është e keqja e mbarë njerëzimit. Është një njollë e turpshme në sytë e botës. Të ekzistuarit e tij është një tregues i mosekzistimit të humanizmit.

Mbarë bota, me gjithë etnitetet e popujt, duhet të veprojnë në likuidimin e këtij krimineli të njerëzimit. Unë po u jap një kritikë të gjitha organizatave ndërkombëtare për indolencën e treguar, madje edhe fuqisë botërore për një zvaritje të veprimit të tyre që Saddami ende vazhdon së ekzistuari. Si mund të ekzistojë gjer në këtë moment personi të dhënat mbi krimet e të cilit kanë depërtuar në çdo vend të rruzullit tokësor. Kërkoj që të vetëdijësohet njerëzimi për eliminimin e kësaj mortaje. Nëse s'luftohet ky kriminel, do të lindin të tjerë në viset e tjera të botës.

Ky është ai i cili e sulmoi qytetin e vet irakian, Halebçën, që e kishte brenda suazave të pushtetit të vet, ashtu që i dha urdhër djalit të axhës së tij, zullumqarit Ali Hasan el-Mexhid, e ky, sipas rolit që kishte, urdhëroi të sulmohet Halebçeja me gaz kimik dhe për një kohë të shkurtër Saddami i mbyti 5000 veta kurdë irakianë, pleq e të rinj, gra e burra. Vetëm brenda disa minutash u shua jeta e tyre. Mbetën vetëm disa gërmadha rrënimesh. Brenda disa minutave e shndërroi Halebçën prej një qytetit të banuar e plotë jetë në një qytet të shkatërruar gjer në themel. Pamjet e qytetit dukeshin sikur vorre me gojë të hapura. Kufoma kudo; anë e mbanë qytetit, nëpër shtëpia e nëpër

rrugë, sikur të ishin të ballsamuara, sikur të ishin pamje nga mesjeta e hershme. Aeroplanët e Saddamit lëshuan vdekje të papritur mbi kokat e kurdëve muslimanë. Kjo ishte masakra më e madhe kolektive që mban mend njerëzimi.

PJESA E PESTË

SADDAMI DHE SHITËT

- **SADDAMI DHE SHITËT**
- **VITET E FSHEHTËSISË**
- **PREJ CILËVE NJERËZ PËRBËHEJ REGJIMI I HEKURT**
- **APARATI I REGJIMIT-APARAT I SHËRBIMIT SEKRET**
- **SADDAMI DHE NDRYSHIMI I NATYRËS SË POPULLIT IRAKIAN**
- **VDEKJA-SUNDIMTAR I VËRTETË NË IRAK**
- **SADDAMI DHE MAGJISTARËT**

Saddami u edukua me urrejtjen më të verbër ndaj shiitëve. Këtë ai e fitoi nga daja i tij famkeq, Hajrullah Tulfahu. Ky i fundit ishte i ngarkuar me një urrejtje shumë të madhe ndaj shiitëve dhe shiizmit. Ishte kjo një urrejtje fanatike dhe asgjë tjetër. Urrejtje kjo që kolonializmi e mbolli në shpirtin e tij. Dhe, siç dihet, ky njeri që nga rinia ishte i lidhur ngusht me shërbimin informativ britanik. Kjo urrejtje kaloi prej zemrës së dajës në zemrën e Saddamit që ishte përplotë urrejtje kundër çdo individi të ndershëm e me autoritet.

Në një rast Saddami më tha: "Me shiitët bën çka të duash, vra sa të duash, kundër tyre përdori të gjitha metodat gjersa të heqin dorë nga medh'hebi i tyre, vazhdo t'i vrasësh përderisa shiitët mbajnë veten shiitë". Një herë tjetër tha: "Për t'i likuiduar shiitët, nëse lyp nevoja, edhe prej shejtanit do të kërkojmë përkrahje", dhe: "Shiitët janë armiq të mi më të mëdhenj".

Kur e pyetën për luftën me Iranin dhe për humbjet e mëdha në njerëz nga ushtria irakiane, tha: "Kjo nuk na intereson, sepse ata që luftojnë në radhët e ushtrisë irakiane janë shiitë, por edhe ata që luftojnë në radhët e ushtrisë iraniane janë shiitë, ashtu që të dy anët i kemi armiq. Pra, shkofshin në Xhehennem!"

Me rastin e një bisede të veçantë, më tha: "Shumë po më pëlqen Haxhxhaxhi, sepse ai arriti ta shpartallojë çetën e Maridës (aludon në shiizmin)". Pastaj vazhdoi: "Çdo shiit është armik të cilin duhet ndjekur dhe vrasë". Madje: "Do të mundohem sa më shpejt që të më jepet rasti, t'i likuidoje shiitët, po edhe sikur këtë ta paguaj me jetë". Për herë të parë, duke pranuar vlerat shiite, tha: "Ata kanë një besim të pathyeshëm, i cili nuk mund të ndryshojë brenda disa vitesh, por unë do ta bëj të pamundshmen, që këtë besim ta ndryshoj apo ta fshij shiizmin nga kujtesa në Irak".

Në bazë të kësaj Saddami pa ndërprerë ka vepruar për ta fshirë emrin "shiizëm" në Irak. Formoi shoqata sunnite emevite që t'i lëvdojnë emevitët dhe ta ngrenë lartë Muaviun dhe Jezidin, njëherit edhe t'i mbrojnë ata. Për këtë qëllim u shkruan një numër veprash. Saddami u mundua t'i luftojë shiitët në Irak në të gjitha aspektet, një ndër to ishte edhe aspekti ekonomik, ashtu që tregtarët shiitë i luftoi me të gjitha mjetet e mundshme. Një herë, disa i akuzonte si bashkëpunëtorë të Izraelit, herën tjetër, disa të tjerë i akuzonte si lakmues të mëdhenj të pasurisë dhe ua merrte taksat. Me këto argumente të thjeshta i zhduku shumë tregtarë shiitë. E bënte këtë me qëllim të dobësimit të shiitëve dhe në qoftë se aspekti ekonomik dobësohej te pala shiite, do të mundej lehtë t'i sundonte dhe të sillej me ta si të donte. Likuidoi afro dhjetë mijë tregtarë të mëdhenj shiitë. Veprimi për likuidim ose së paku për dobësim të tregtarit shiit është që "me një gurë të vrasish dy vetë". I pari është dobësimi i shiitëve dhe marrja e tregtisë prej duarve të tyre dhe, e dyta, është dobësimi i dijetarëve shiitë dhe i organizatave shiite fetare, sepse ndihmat vullnetare e obligative do të pakoheshin dhe me këtë do të dobësoheshin dijetarët shiitë.

Për ta realizuar këtë, ai shpiku disa metoda, si: marrjen e lejes për importim nga tregtarët shiitë, me argument se shteti është ai që importon mallëra, madje, marrja e mallrave me dhunë nga tregtarët, siç vepruan në Kerbela, ku nga çdo tregtar morën gjysmën e kapitalit të tij. Vijnë njerëzit e sigurimit të tregtari dhe i thonë të paguajsh një shumë prej kaq parashë, përndryshe të rrezikohet jeta. Vërtet njerëzit i frikësoheshin shuplakës së tyre, andaj u paguanin krejt çka ata dëshironin. Më kujtohet që një tregtar nuk pranoi të paguajë shumën që ia kërkuan, andaj e akuzuan për bashkëpunim me Izraelin dhe Amerikën kështu e varën në një shesh të Qerbelasë, kufomën e të cilit e lanë varët aty plotë tri ditë, ndërsa aty pranë kufomës e venduan një parollë, ku

shkruante: "Ky është fati i trdhëtarëve". Njeriu shpallet tradhëtar po edhe likuidohet nëse nuk paguan atë që dëshirojnë xhandarët. Kjo ishte një komedi të cilën kurrë nuk e kam besuar në jetën time, por njëmend ndodhte.

Një ditë prej ditësh Saddami më tha: "Sa herë që i ndëshkoj këto mikrobe (shiitët), ndjej prehje dhe rehati". Tërë kohën ishte i nxënë dhe merrej me zhdukjen e medh'hebit shiit, jo pse ai ishte sunnij, meqë Saddami kurrë nuk e ka njohur Islamin si fe, por pse shiitët ishin besimtarë dhe kishte frikë mos t'ia merrnin karrigën. Një rast i thash se pse krejt këtë sulm ndaj shiitëve e ai m'u përgjigj: "Ata janë rrezik për ne dhe pse eliminoj rrezikun". Shiitët për të paraqitnin rrezik dhe ishin si një vullkan i heshtur i cili një ditë patjetër të shpërthejë. Mu për këtë Saddami bënte përgatitje që ky vullkan të qëndrojë ashtu i heshtur, duke ushtruar forcë kundër kryengritjes. Frika që kishte prej shiitëve e bëri që të bëjë ç'mos për t'i eliminuar ata.

Po u tregoj shiitëve të Irakut se Saddami do ta zhdukë çdo gjë që mban emrin shiit apo shiizëm, këtë do ta bëjë me të gjitha metodat e mundshme. Pra, ju shiit të Irakut, shikoni se ç' do të duhet të bëni".

Shkoi Saddami, një herë, të vizitojë një burg dhe atje dha urdhër të vritet çdo shiit, pa marrë parasysh akuzën. Kjo vërtet ngjau në etapa: kishte prej atyre që u likuiduan në atë burg, dikush u helmua dhe u lëshua që të vdiste pas disa ditësh, kurse dikush tjetër u torturua gjer në vdekje.

Në një rast Saddami më tha: "Secili shiit duhet të vritet vetëm pse është shiit".

Fjalë trishtuese dilnin nga goja e këtij kriminel, i cili atë që e thoshte e bënte. Saddami i porositi kryetarët dhe përgjegjësit e komunave shiite që këto qytete të mos banohen dhe t'u ndërpritet çdo shërbim, i cilitdo lloj qoftë ai, por në të kundërtën, dha urdhër që të këqinj të shpërndahen nëpër këto qytete. Një ditë prej ditësh erdhi një vendim për udhëheqësit e Nexhefit dhe të Qerbelasë, të cilët u aktivizuan këto ditë dhe vranë një numër nga përgjegjësit dhe bashkëpunëtorët e regjimit atje. Kështu që u hidhërua Saddami dhe dha një urdhër të tmerrshëm që nuk mund të besohet, ashtu që u bërtiti truprojeve të tij duke u thënë se duhet vrarë të gjithë banorët e Nexhefit dhe Qerbelasë. Pastaj tha: "Vendoni helm nëpër rezervoaret kryesore të ujit dhe mbytni të gjithë". Njëri nga këshilltarët e Saddamit e kuptoi se situata ishte serioze andaj i tha Saddamit se kjo nuk shkon në interes të zotëri kryetarit dhe e bindi të mos e bëjë këtë. Pra, po të mos ishte ky njeri, Saddami do ta bënte atë që kishte nisur. Por nuk e la pa ndonjë ndëshkim, kështu që dha urdhër që mos filtrohet si duhet uji i pijshëm i këtyre dy qyteteve dhe të mos gjuhet klor në këtë ujë që pijnë banorët e Nexhefit dhe Qerbelasë. Krahas kësaj, u dha urdhër njerëzve të regjimit në këto dy qytete që të vriten të gjithë ata që mendohet të jenë kundër regjimit apo ngjashëm me ta. Me këtë Saddami u dha leje xhandarëve të vet të derdhnin gjakun e banorëve të këtyre dy qyteteve që ende vazhdon, sot e kësaj dite.

VITET E FSHEHTËSISË

Fjalët e mija vendosën gjithsesi të shpërthejnë nga goja, fshetësitë të dalin në shesh, kurse lapsi të shkruajë gjithë atë që më mundonte.

Në rreshtat në vijim do të shkruaj për fshehtësitë e disa viteve në jetën e Saddamit që nuk e kanë parë dritën. Janë ato katër vite që Saddami i kaloi në hijen e shërbimit informativ britanik gjatë të cilave vite thuhet se ka jetuar në Egjipt dhe në Liban. Ndërkaq ky në Egjipt e në Liban ka shkuar vetëm si vizitor dhe për një kohëzgjatje jo më tepër se gjashtë muaj. Këtë e bënte për të humbur gjurmët e shkuarjes së tij në Londër për t'i ushtruar të gjitha format e veprimit për çdo kohë e vend. Brenda katër viteve u ushtrua Saddami për gjithëçka, u ushtrua për komandim me të gjitha mjetet ushtarake si për tankse ashtu edhe për aeroplanë, u ushtrua për të gjitha mënyrat e spiunimit dhe të shfrytëzimit të agjentëve, madje u ushtrua edhe për vrasje të pamëshirshme.

Në një takim për këtë më tregoi Saddami por jo qartë, ndërsa më vonë, haptas, tha: "Më kanë ushtruar në gjithëçka, pastaj më futën në shumë provime të cilat i kalova me sukses".

Saddami tregon se si është takuar me shërbimin informativ britanik dhe se si ata i ndihmuan materialisht në momentin kur ky kishte nevojë, se si është transferuar prej Kajros në Liban e prej aty në Londër. Atij i pëlqeu mënyra e veprimit të anglezve dhe thoshte se ata janë njerëz punëtorë që nuk i lodh asgjë dhe janë ideologë të vërtetë. Saddami vazhdimish i adhuron anglezët dhe tenton t'iu ngjajë atyre në punë. Tregon për kohën kur është trajnuar në Londër: "Trajneri im më dha një pushim prej tri ditësh, ku ma përgatitën një shtëpi luksoze në një paralgje të Londrës për të pushuar gjatë atyre ditëve. Natyrisht, në këtë shtëpi, ma dhanë një përcjellës dhe një vajzë të re që do të më shërbente aty. Ditën e dytë të pushimit ra zilja e telefonit. Kur shoqëruesi im e ngriti dëgjuesen, nga fytyra e tij e kuptova se ka ndodhur diç me rëndësi. Lëshoi dëgjuesen dhe më tha se menjëherë më kërkojnë të shkoj atje. Kur shkova, trajneri (e folte rrjedhshëm arabishten) më tha: "Na ka rënë në dorë një armik të cilin e kemi dënuar me vdekje, ndërsa detyrë jotja është ta ekzekutosh". "Me plotë dëshirë" - iu përgjigja. Kur arrita te vendi ku duhej kryer ekzekutimi, pashë një njeri që e njihja mirë e që ishte daja im, Hajrullah Tulfahu. Në fillim u befasova, madje edhe daja më njohi dhe më kërkoi ndihmë, por trajneri im këmbënguli që ta gjuaj me plumba e ta vras. Në ato momente s'mendoja në asgjë tjetër përveçse në ekzekutimin që nga unë e kërkonte ushtruesi dhe as që dëgjova që daja im lypte mëshirë. Trajneri ma dha pushkën dhe më urdhëroi të gjuaj. E gjuajta por për çudi nuk e goditi dajën gjë. Atëherë trajneri dhe daja im, që në të vërtetë s'ishte daja im, por e kishin maskuar sikur ai që unë nuk e dallova, ia filluan të qeshin dhe më thanë: "Ti e kalove provimin më të rëndësishëm dhe shumë dhunti ke që nuk i ka kush. Je trim dhe praktik, i meriton të gjitha postet. Që prej këtij momenti anglezët vepruan që unë të marr pushtetin në Irak. Dhe, vërtet, unë gjendem në këtë post falë vendosmërisë sime dhe vendosmërisë së anglezve". Nisi Saddami të qeshet me gjithë shpirt dhe tha: - E gjithë kjo është prej teje, o Ebu Naxhi - kështu thirreshin irakianët nga anglezët. U mundua Saddami të korigjohet: "Por anglezët sot nuk mund të marrin nga unë gjithë atë që dëshirojnë sepse janë dobësuar ndërsa unë nuk jam i dobët si më parë, pra nuk jam lodër në duart e tyre".

Anglezët i bënë Saddamit shumë sprova, por të gjitha i kaloi me sukses. Ai më tregoi për këto dhe më tha se me të vërtetë kishin qenë të rënda por lehtë i kishte kaluar,

pastaj vazhdoi: "Më erdhën një ditë ende pa e kryer ushtrimin dhe kërkuan që unë të kryeja ekzekutimin e një grupi të madh njerëzish që ishin të dënuar me vdekje. Grupi përbëhej prej njëqind vetëve. Unë nuk u luhata aspak për ekzekutimin e tyre, ashtu që e krevia atë për pesë minuta. Shumë u pëlqeu anglezve ky veprim dhe prej këtij momenti filluan të tregojnë interesim ndaj meje më shumë se më parë".

Çfarë krimineli! Mburret se ka vlarë e se vret e nuk e di se pse. Ishte i gatshëm të vrasë edhe dajën e vet që e rriti. Saddami tregon për atë kohë të jetës së vet duke thënë: "Ishin ato do ditë shumë të mira, kur për kurgjë nuk kisha nevojë. Gjithëçka më përgatitej dhe më vehej në disponim. Mësova gjithçka që do të më duhej gjatë jetës. Mësova natyrën e shoqërisë irakiane dhe se si të sillim me ata kur të vij në pushtet, pastaj mësova për tipin e njerëzve që do të shërbenin për vënien e pushtetit si dhe metodat për të bërë kurthe kundër njerëzve dhe për t'i vënë ata nën pushtetin tim. Kur e mora pushtetin në dorë, të gjitha ato që i mësova, i zbatova. Anglezët më thanë se në pushtet do të vijë dikush tjetër, jo unë. Atë do ta keshë si mbulesë për vendosjen dhe përforcimin e pushtetit dhe për gjithë çka do të bëjsh fshehurazi, ai do të jetë në ballë të topit. Kur do të shohish se ai, në të vërtetë, nuk do të duhet, likuidoje. Ky person ishte El-Bekri".

Pas grushtshtetit më 17 korrik të vitit 1968, trajneri im më tha një fjalë që nuk e kam harruar as do ta harroj kurrë për jetë: "Në fushën e popullit mbjell vdekje, do të korrësh jetë. Gjysmën e popullit bëri kujdestarë tuaj ndërsa gjysmën tjetër fute nën pushtetin tënd që ti dhe regjimi yt të jetoni të qetë. Gjysma e popullit e gëlltit gjysmën tjetër, vetëm që të jetë e siguruar dhe t'i kryejë detyrat që do ta ngarkojnë zotërinjtë".

Çfarë ideje kriminele, për të cilën as shejtani nuk do t'i shkonte mendja. Mbysin popullin në përgjithësi për shkak se toka e tij është e pasur dhe brenda përbrenda përmban minerale të shtrenjta që kolonialistëve për këtë u rrjedhin jargët.

I dhanë pushtet këtij krimineli mbi këtë popull në mënyrë që kolonialistët vazhdimisht t'i sigurojnë interesat e veta në këtë vend, për hirë të të cilave interesa vritet populli i ngratë që është dashamirës dhe i mirëkuptimitë. Përmes gjuhës së këtij populli po i them secilit që ka pushtet mbi Irakun po edhe vetë Saddamit: "Merrni gjithë çka dëshironi, por lenie këtë popull të gjorë të jetojë i lirë, hiqni ato duar të rënda nga gjoksi i këtij populli të nëpërkëmbur, largoni agjentin tuaj nga pushteti i Irakut dhe merrni gjithçka vetëm lënie këtë popull të marrë frymë shpirshëm e të jetojë në liri. Ky është apeli i gjithë popullit në Irak. Hiqni prangat nga duart e tij. Ju, për çdo ditë po e vritni këtë popull e pastaj derdhni lotë krokodili për të.

Le të marrë fund teatri juaj, sepse i ka ardhur koha të marrë fund. Me ty është All-llahu, o populli im. Secili ka marrë në dorë thikën dhe dëshiron të të therë pa fijen e fajit, vetëm e vetëm pse toka yte ka shumë të mira, që ua kënda xhelatëve tuaj.

PREJ CILËVE NJERËZ PËRBËHEJ REGJIMI I HEKURT

Siç e dinë të gjithë, regjimi i egër irakian është vetë Saddami dhe anasjelltas. Saddami është vetë regjimi. Mu për këtë sheh se të gjitha këto mekanizma dhe trupa mbrojtëse formojnë gardën e Saddamit që përbëhet prej tri brigadave.

Brigada e parë përbëhet prej të afërmëve të Saddamit dhe prej dashamirëve të tij. Në këtë brigadë, gjithashtu, kishte edhe disa miq të vjetër e të sinqertë të Saddamit, të cilët u ndoqën hap pas hapi derisa u vërtetua lojaliteti i tyre ndaj Saddamit. Kjo brigadë kishte për detyrë ta përcillte atë kudo, bile edhe kur shkonte për të kryer nevojën fiziologjike, i qëndronin pranë për ta mbrojtur. Kjo brigadë përbëhet prej më se dy mijë vetësh. Të gjithë ishin të përkryer për vrasje të fëlliqta dhe ishin të armatosur me të gjitha llojet e armëve të lehta. Saddami kësaj brigade i kushtonte rëndësi të madhe ashtu që anëtarët e saj i shpërblente me dhurata të mëdha, duke u dhënë vetura luksoze, shtëpia të shtrenjta, madje atyre dhe familjeve të tyre u shpërndante toka në mënyrë që ta përfitonte simpatinë e tyre, ndërsa ata ishin në gjendje të sakrifikojnë veten në shërbim të mbrojtjes së tij dhe të regjimit të tij.

Anëtarët e të gjitha brigadave ishin oficerë të lartë dhe grada më e vogël e tyre, përsëri, ishte oficeri.

Oficerët më të lartë bartnin pistoleta, ndërsa më të vegjlit, gjithashtu bartnin pistoleta por të kalibrit të madh dhe automatikë me dy karikatorë plumbash, ata njëherit bartnin në brez edhe bomba dore. Visheshin me uniformma ushtarake dhe me pancire të bëra special për ata. Ata kishin edhe radioaparate për lidhje urgjente.

Me urdhër të Saddamit ata hynin kudo, edhe në qendrat e shërbimit informativ dhe të sigurimit. Ata ishin më të privilegjuar se sa ministrat dhe se, të ashtuquajturit anëtarë të këshillit të komandës së revolucionit. Oficeri i kësaj brigade kishte të drejtë të hyjë bile edhe nëpër kabinetat e ministrave dhe t'u japë direktiva atyre.

Brigada e dytë numëronte aq sa edhe e para. Anëtarët e kësaj brigade ishin vetëm nga Tikriti dhe nga ata që Saddami besonte në dashamirësinë e tyre e të prindërve të tyre.

Armatimi i kësaj brigade ishte si i të parës, me përjashtim të disa armëve të rënda. Kjo ishte si brigadë rezervë e të parës. Nëse dikush nga brigada e parë plagosej ose vritej, menjëherë plotësohej nga e dyta, ashtu që brigada e parë të mbetej gjithnjë e kompletuar. Kjo brigadë kishte edhe një detyrë tjetër e ajo ishte t'i spiunojë brigadës së dytë. Njerëzit e kësaj brigade pritnin rastin të bjerë ndonjë i brigadës së parë dhe t'ia zinin vendin. Mu për këtë ua regjistronin të gjitha lëvizjet, gjë që i pëlqente Saddamit. Pra, secili ishte përcjellës i tjetrit dhe këtë e dinte, andaj të gjithë i frikësoheshin Saddamit.

Kjo brigadë merrte pjesë në ceremonialin e dënimit me vdekje për të cilën gjë, kohë pas kohe, jepte urdhër Saddami. Veçanërisht kur në të ishin të përfshirë njerëzit e partisë dhe të komandës. Vetëm për një rast Saddami urdhëroi të vriten më se 50 anëtarë të partisë dhe mbi 300 oficerë të cilët i akuzoi për komplot kundër tij.

Paramendo që të gjitha këto masakra i shikonin të gjithë anëtarët e partisë dhe të komandës si dhe oficerë të lartë. Kjo bëhet në mënyrë që t'iu shërbejë si shembull. Edhe unë vetë e kam parë këtë masakër. Njerëzit ishin me sy të mbyllur e me duar të lidhura për disa shtylla të forta, ndërsa ushtarakët me armë në dorë rrinin të gatshëm të gjuajnë. Oficeri i lartë jep urdhër për gjuajtje dhe rebeshi i plumbave lëshohet mbi trupat e gjorë të të gjykuarve për vdekje, plot akuza të rrejshme. Njerëzit bien në tokë dhe jeta e tyre merr fund në mënyrë shumë të thjeshtë dhe me këtë përfundon edhe drama.

Kjo ishte një bandë që shpejt mund ta zhdukte cilindo qoftë. Bandë kjo që kishte lëshuar rrënjë të thella. Ishte një degë e mafisë ndërkombëtare dhe e mazonizmit hebre, nga të cilat kjo bandë merrte përforcime.

Brigada e tretë. Kjo ishte një brigadë speciale republikane, anëtarët e së cilës ishin prej Tikriti dhe prej komunave sunnite si nga Mosuli dhe Remadi. Ishin të pranuar nga lojalët e tyre dhe rridhshin nga familjet e njohura për lojalitet ndaj Saddamit. Ata zgjidheshin pasi aparati special i sigurimit t'i kishte marrë në pyetje dhe pas një konsultimi me njerëzit e partisë së rajoneve nga vinin ata.

Garda speciale republikane përbëhej prej tetëmbëdhjetë batalionesh të cilët dinin mirë të përdornin shumë lloje armësh, krahas asaj që ishin të aftë për të gjitha llojet e luftimeve pa armë. Kjo gardë shërbente si mbrojtje e fortë e regjimit saddamian. Mu për këtë, anëtarëve të saj Saddami u dha shumë benificione, si paga të larta mujore, vetura, tokë dhe ua mundësoi të veprojnë në të gjitha qarqet shtetërore. Detyrë e kësaj garde ishte të bënte sigurimin e të gjitha vendeve që do t'i vizitonte Saddami dhe atë një ose dy ditë para se ta bënte vizitën ai.

Në të shumtën e rasteve Saddami i paraqiste për vizitë tre vende dhe atë për çështje sigurie. Në fillim i jepte urdhër kryetarit të brigadës së parë, ndërsa ky i fundit me rolin që kishte i paraqiste urdhërin kryetarit të gardës speciale republikane dhe në momentin kur do të caktonte Saddami njërin prej tre vendeve të paraqitura, hyrjet në atë vend mbylleshin, ndërsa garda speciale republikane do t'i merrte pozicionet e veta në të gjitha anët e vendit. Nëse vizita organizohej afër Bagdadit, Saddami e vizitonte atë vend me veturë, ndërkaq kolona përcjellëse e tij përbëhej prej më se 40 veturave të tipit mercedes. Prej tyre 11 sosh ishin me ngjyrë të zezë dhe plotësisht të ngjashme, ndërsa njëra prej tyre drejtohej nga vetë Saddami. Assesi nuk mund të dihej se cila ishte ajo që e drejtonte Saddami. Veturat e tjera kishin ngjyra të ndryshme. Kolonën e ndiqnin edhe disa vetura të ndihmës së shpejtë që ishin shumë moderne. Këto regjimi i kishte importuar nga Gjermania. Ishin të pajisura me mjete më moderne medicinale, saqë brenda tyre mund të bëhej edhe ndonjë operacion i madh kirurgjik.

Nëse vendsynimi për vizitë ishte larg nga Bagdadi, Saddami shkonte me helikopter të përgatitur special për të. Udhëtimin e Saddamit e përcillnin 10 helikopterë të pajisur me armë më moderne. Helikopterët përcilleshin nga tre aeroplanë ushtarakë të tipit MIG që vazhdonin të qarkullonin mbi qiellin e atij vendi. Pilotët e aeroplanëve ushtarakë apo të helikopterëve ishin nga brigada e pare. Ata ishin oficerë të ushtruar për të komanduar edhe nga aeroplani.

Saddami as këtyre nuk u tregonte saktësisht për vendin e vizitës, përveç se në momentet e fundit. Një herë u tha: "Përgatituni për të vizituar një qytet evropian", dhe kur ata u përgatitën, urdhëroi për ta vizituar një vend afër Bagdadit. Këtë ai e bënte për t'i mashtruar edhe anëtarët e gardës së tij.

Kur dëshiroi ta vizitojë frontin ushtarak gjatë luftës me Iranin, vizitoi një kazermë ushtarake, pasi garda speciale republikane të kishte mënjanuar nga kazerma të gjitha pajisjet luftarake ku nuk mbeti asnjë plumb i vetëm. Mu për këtë isha i sigurtë në momentin kur Saddami më dërgonte në vizita të këtilla, ndërsa krejtësisht ndryshe mendoja kur bëja vizitën e qyteteve. Brenga dhe frika ishin prezente tek unë sepse nuk ishte e mundur që krejt qyteti të shprazej nga armët e veçanërisht kur dihej se këto armë ishin në duart e opozitës.

SISTEMI INFORMATIV I REGJIMIT SADDAMIAN

1. Aparati i shërbimit të përgjithshëm informativ

Ky aparat u formua që nga ditët e para të grushtshtetit, më 17 korrik të vitit 1968. Në atë kohë u quajt "Zyra e marrëdhënieve të përgjithshme". Drejtpërsëdrejti ishte i lidhur me "Këshillin e komandës së revolucionit". Pas kësaj u quajt "Zyra e përgjithshme informative".

Regjimi mbështetej plotësisht në këtë aparat, e oficerët e të cilit ishin nga Tikriti dhe nga rajonet sunnite, por kishte edhe nga rajonet shiite. Zgjedhja e oficerëve të këtij aparati bëhej me një metodë shumë speciale. Ishte e njëjtë sikur ajo që shërbimi informativ britanik e përdori për zgjedhjen e Saddamit.

Mënyra e zgjedhjes së oficerëve të shërbimit të përgjithshëm informativ bëhej në një apo më shumë forma dhe me këtë gjest arriti Saddami t'i tubojë të gjithë njerëzit më të këqinj të shoqërisë, të gjithë ata të cilët kishin bërë më shumë vrasje, të gjithë ata që ishin të evidentuar, shpesh herë si plaçkitës dhe hajdutë dhe si fëmijë jolegjitimë. I merrnin këta dhe i bënin oficerë të shërbimit informativ. Tipat e këtillë nuk nguronin të bënin diçka, sido që të ishte ajo. Me anë të këtyre e me të tjerë Saddami e forcoi regjimin e pushtetit të vet. I mblodhi nga të gjitha anët e Irakut, ndërsa këtij tipi njerëzish nuk u interesonte as fe e as medh'heb.

Në njërën nga vizitat e mija që ia bëra zyrës së shërbimit informativ, pashë aty një oficer që ishte nga vendlindja ime, Kerbelaja. Ishte ky një person i njohur në vendlindjen tonë si njeri i keq, i cili shiste nderin e veten edhe për një shumë të vogël parash, kurse tani po e shoh në mesin e oficerëve të aparatit të shërbimit informativ. Ai mua, natyrisht, nuk më njohi nga shkaku se unë luaja rolin e personalitetit të Saddamit.

2. Drejtoria e përgjithshme e sigurimit

Kjo drejtori përbëhej prej shumë drejtorëve, ashtu që në çdo qytet gjendej një degë e saj. Pjesëtarët e këtyre drejtorive zgjedheshin në të njëjtën mënyrë si shërbimi i përgjithshëm informativ. Nga të gjitha viset e Irakut zgjedheshin njerëzit më të dobët. Ai që pranonte t'i takojë kësaj drejtorie famëkeqe i jepeshin shpërblime të mëdha.

T'i takojsh kësaj drejtorie, në sy të popullit të Irakut konsiderohej një degjenerim fatal, sepse të gjithë ata që i takonin kësaj drejtorie ishin armiq të popullit dhe të atdheut.

3. Aparati i sigurimit popullor

Njëri nga aparatet terroriste në Irak ishte edhe ky aparat shumë i ndjeshëm. Kështu që pjesëtarët e këtij aparati zgjedheshin pasi të ishin marrë në pyetje nga njerëzit e shërbimit informativ si dhe nga ana e partisë. Në fakultetin e sigurimit popullor pranoheshin ata që kishin kryer ciklin e dytë të shkollës fillore, gjegjësisht shkollën e mesme. Pranoheshin vetëm sunnitë, ndërkaq përparësi kishin ata të Tikritit, Rumadit dhe Mosulit. Nga ky fakultet delnin oficerë të diplomuar për aparatet e sigurimit popullor, pasi të ishin trajnuar në të gjitha llojet e spiunimit, torturave dhe vrasjeve.

Këso lloj sistemesh të sigurimit më tepër zbatohen jashtë Irakut. Oficerët e këtij sistemi shkojnë jashtë si diplomatë nëpër ambasadat irakiane, edhe pse nuk janë asgjë

tjetër përveç njerëz të sigurimit që më tepër merren me operacione vrastare dhe të përndjekjes së opozitarve që gjenden jashtë vendit.

4. Aparati i sigurimit special

Ky aparat drejtpërdrejtë është i lidhur ngusht me Saddamin. Njerëzit e këtij aparatit janë njerëzit e lartë të partisë, anëtarët e komandës, oficerët e lartë ushtarakë, kryetarët e komunave, madje edhe njerëzit e shërbimit informativ dhe të sigurimit. Këta ishin njerëzit e dalluar të Saddamit.

Aparati në fjalë depërtoi edhe nëpër shtëpi private të njerëzve të rëndësishëm të aparatit. Ata i spiunonin përmes kamerave të fshehta, të cilat i vendonin brenda shtëpive të tyre pa mos e hetuar ata. Dikush prej tyre i hetoi por nuk kishte mundësi t'i heqë.

Brenda këtij aparatit kishte edhe një aparat tjetër që kishte për detyrë të bëjë spiunimin e anëtarëve të këtij aparatit special të sigurimit dhe të përcjellë aktivitetet e tyre dhe sa ata i aplikojnë direktivat.

5. Aparati i shërbimit informativ ushtarak

Ky ishte një aparat i sigurimit si dhe i shërbimeve informative, i cili vepronte vetëm brenda ushtrisë. U qëndronte mbi krye ushtarakëve dhe i spiunonte ata. I takonte aparatit të sigurimit special. Këto aparate të sigurimit vepronin në mënyrë sekrete dhe nuk vepronin me ndonjë emër të posaçëm.

SADDAMI DHE NDRYSHIMI I NATYRËS SË POPULLIT IRAKIAN

Nga rolet më të rëndësishme, të cilat i janë besuar Saddamit ishte roli i ndryshimit të fizionomisë së popullit irakian që ishte besimtar, principiell dhe me traditë që nuk vijnë ndesh me Islamin. Popull që nuk iu përkul asnjë lloj torture, popull që kurrë nuk do t'i harrojë traditat e zakonet që kishin lëshuar rrënjë me qindra vite, popull që principet e veta i ka kultivuar brez pas brezi. Pema e Islamit kishte lëshuar rrënjë në tokën e tij dhe mbarë botës islame i dha fruta.

Edhe përkundër faktit që kolonialistët u munduan të ngulitin në jetë të gjitha elementet që çonin drejt i injorancës, fundamentet e ndritshme të Islamit e bënë atë bazament nur dhe hidajet (dritë dhe udhëzim).

Kolonialistët u frikësuan nga fuqia e fshehtë e Islamit që gjendej te bijtë e këtij populli, andaj i duheshte patjetër t'i ndryshojnë. Kjo nuk ishte punë e lehtë dhe kërkonte kohë me vite të tëra dhe patjetër të gjendeshin disa persona nga bijtë e këtij populli që do të mund t'ua shitnin shpirtin të huajve dhe vullnetarisht do të vepronin sipas planeve afatgjate të këtij të huaji në ndryshimin e fizionomisë së popullit irakian.

Zgjedhja e Saddamit dhe e partisë El-Ba'th ishte përcaktuar pikërisht për këtë qëllim. Grushtshteti që bëri Saddami dhe ba'thistët ishte përmbysje e besimit të popullit irakian, qëllimi i së cilës ishte shndërrimi i natyrës së këtij populli në një natyrë tjetër që do të mund të pranonte gjitha dëshirat e kolonialistëve.

Sipas mendimit tim, diç e ngjashme si kjo edhe ndodhi. Grushtshteti nuk kishte për qëllim Abdulkerim Kasimin, por qytetërimin irakian, mendjemprehtësinë, madhështinë dhe imanin e irakianëve, madje bile edhe përkatësinë irakiane. Me një fjalë, synonin gjithë atë që ishte origjinale, autoktone në shoqërinë irakiane.

Në një rast tjetër Saddami më foli për këtë temë dhe, shkurtimisht, tha: "Ne nuk do të kishim mbetur kaq gjatë në pushtet sikur të mos i kishim përdorur të gjitha metodat moderne për vdekjen e shpirtit revolucionar të individit irakian. Popullit irakian tani ia kemi ndryshuar të gjitha besimet dhe gjithë miqtë e tij dhe i marginalizuar që t'u përgjigjeshin të gjitha dëshirave tona. Kjo nuk ishte punë e lehtë, por ishte sipas programit që e përgatitëm më herët në konsultim me ekspertët e huaj. Tani, siç e sheh, bëjmë ç'të duam pa ndonjë kundërvënie. Kështu e ka pushteti se nuk bën ndryshe. Merre, për shembull, Abdulkerim Kasimin. Pjesa dërmuese e popullit e kanë simpatizuar, por ishte i dobët dhe nuk diji të mbrohet ashtu sikur që vepruam ne. Irakiani nuk e ka me butësi, vetëm forca është ajo që mund të ndikojë në këtë popull. Irakun tani e kam në duar dhe e çoj kah të dua, por kjo është një barrë që rëndon vite të tëra".

Por, e vërteta ishte që sado të vepronte Saddami dhe sado klika e tij e degjeneruar të përdorte metoda barbare dhe të fëlliqta raciste, s'mund ta preknin shpirtin e pastër irakian dhe ishin të pafuqishëm t'i përçajjnë radhët e bijve të këtij populli. Pranoj që diç nga lidhjet shoqërore, familjare e farafisnore filluan dalëngadalë të dobësohen - si rezultat i ekspozimit të tyre ndaj dridhjeve të forta dhe shkatërruese. Prandaj them: "Cilido popull që do t'u ekspozohet dridhjeve si këto, vetëm mbrenda një muaji do ta humbaste identitetin e vet, por qëndrueshmëria e popullit irakian e bëri atë si një mal i patundshëm përballë fortunave shkatërruese.

Duheshte të kalojnë vite të tëra që të bindej Saddami se s'ka fuqi të ndryshojë besimin e popullit irakian, pas gjitha atyre metodave që i përdori, andaj e pranoi një gjë të tillë duke thënë: "Sa herë që mendova se ky popull ka vdekur, pas disa ditësh shihja se ai bëhej më i fortë se më parë. Zgjidhja e vetme për këtë popull të rebeluar ndaj

udhëheqësve të vet është vdekja. Asnjërit nuk do t'i lejojë që të mendojë për patriotizëm. Do të vijë një ditë që patriotizmi i tyre të jetë vetëm një ëndërr trishtuese, që ta frikësojë secilin që do ta mendojë atë. Jam në gjendje lufte me këtë popull dhe më ka lodhur kjo, por patjetër më duhet ta zbus.

VDEKJA QEVERIS ME IRAKUN

Fjala “Saddam” për irakianët ka shumë kuptime. Është shembull tipik i çdo ndytësie, vrazhdësie e egërsie që ka bota. Por ka edhe një kuptim tjetër që kur irakiani dëgjon emrin “Saddam” ai me të nënkupton nocionin vrasje, vdekje e mbytje, kurse Saddami me këtë ndjenë mburrje. Për Saddamin fjala “vdekje” nënkupton një teori pune dhe strategjie nga e cila asnjëherë nuk mund të heqë dorë. Ai dhe xhandarët e tij kanë vrarë një numër të madh nga bijtë e këtij populli dhe në të shumtën e rasteve kjo atij i shkaktonte kënaqësi. Natyrë e Saddamit ishte që nuk e merrte gjumi pa e bërë njërën prej dy ligave: o të vrasë më së paku dy a tre persona nga opozita e tij, o të bëjë marrëdhënie intime me dy a tri gra. Për çudi, Saddami gëzohej kur shihte gjak, madje kënaqej kur dëgjonte zë pistolete dhe pushke saqë kërcente nga gëzimi.

Shumë u mundova që ta gjej se ku qëndronte fshehtësia e kësaj dukurie dhe më në fund kuptova diçka nga kjo e vërtetë që Saddami ishte i sëmurë nga një sëmundje psikike, shërimi i së cilës ishte ngjyra dhe aroma e gjakut. Ai e lente prehtë e tij të shtrirë para syve të vet duke kulluar shikimin në të. Sa më gjatë ta shikonte kufomën e të vrarit aq më tepër kënaqej dhe gëzohej. Shumë herë kam parë duke ia sjellë një pjatë me gjak që i merrte erë mu sikur dikush që kalon pranë ndonjë thertoreje kafshësh.

Aroma e gjakut e qetësonte, andaj edhe i merrte erë afro çerek ore dhe këtë e bënte, përafërsisht, për çdo ditë. U mundua të shërohej nga kjo sëmundje, por nuk arriti dot, bile ajo iu shtua. Sa më shumë që plakej aq më tepër e rëndonte. Këtë gjë e dinin vetëm njerëzit shumë të afërt dhe truprojet e tij.

Për çudi, Saddami u mundua që edhe mua të më infektojë me këtë sëmundje, ashtu që një ditë më çoi të prezentoj me rastin e vrasjeve duke më urdhëruar t'i marrë erë gjakut të vënduar në një pjatë.

U shtira kinse u bëra sikur ai me sëmundjen e tij. Ai kishte dëshirë të bëhesha një kopje origjinale e natyrës dhe fizionomisë së tij. Shumë kohë u mundova ta bindi dhe më në fund e binda se jam bërë ashtu si dëshiron ai.

Natyrën e tij nuk e pëlqente as kafsha e ku më ta pëlqejë njeriu. Me plotë kuptimin e fjalës: ishte njeri i gërditshëm. Gjithnjë mendoja se ky Saddam nuk është krijuar njeri sikur gjithë njerëzit e tjerë, por do të kishte gjenezë kafshe të egër. U godit nga një sëmundje që nuk e kishte patur askush para tij po as që do ta ketë kush pas tij. Ai nuk mund të përshkruhet se sa i keq ishte.

SADDAMI DHE MAGJISTARËT

Për shkak të natyrës fshatare të Saddamit dhe të ndikimit të dretpërdrejtë të nënës së tij në të, ai ishte njëri nga ata që i besonin magjisë-fallit, bile edhe mësoi diç nga ajo që po bënin fallxhorët.

Nëna e Saddamit, Subha Tulfahu, ishte njëra ndër fallxhoret më të mëdha dhe me këtë u bë e njohur në mesin e grave të fshatit të saj.

Meqë Saddami e pa nënën e tij duke vepruar në këtë lëmi, falli për të u bë gjë e natyrshme, bile edhe një veprim simpatik. Mu për këtë Saddami mbledhi një grup fallxhorësh, magjistarësh, astrologësh dhe prej atyre që ndikonin përmes gurëve të unazave.

Duke biseduar me Saddamin për këtë çështje i thash se ata janë dexhallë dhe se nuk posedojnë asnjë fuqi të jashtëzakonshme, siç pohojnë. Ai vuri buzën në gaz dhe tha: "Ti nuk i ke parë veprimet e tyre. Do ta tregoj njërin nga ata se ç'vepron". E thirri një magjistar e i tha: "Kërkoj prej teje që të na tregosh fuqinë e gurëve (të unazës) që i ke".

Ky njeri nxori një gur me ngjyrë si në të verdhë dhe e vëndoi mbi trupin e vet dhe pastaj iu drejtua Saddamit: "Gjuaj, zotëri kryetar!" Hoqi Saddami pistoletën, e ktheu drejt tij dhe gjuajti dy herë, por gjë nuk i ndodhi. M'u drejtua Saddami mua: "Gjuaj ti tani!" Mendova se kjo ishte vetëm një lojë e asgjë tjetër, andaj i thash: "Gjuajte ti, zotëri kryetar dhe mjafton me kaq". Por Saddami me plotë seriozitet më urdhëroi të veproj sipas urdhërit. Nxora pistoletën dhe ia drejtova personit që ishte vetëm tre metra larg meje dhe gjuajta disa here. Plumbat e goditën por s'e plagosën, përveç një gërvishtje shumë të lehtë edhe sipas veprimit duheshte jeta e tij të kishte përfunduar. Nga habia e madhe, bërtita me zë: "E pa mundshme. Kjo është një punë e çuditshme!" Saddami filloi të qeshet duke i dhënë urdhër njeriut të largohet.

Nuk e besoja këtë skenë, por Saddami që të më bind e thirri një ministër e një magjistar tjetër të cilit i tha diçka që nuk e kuptova. I bëri me isharet kah ministri. Magjistari ia drejtoi shikimin ministrit plotë pesë minuta, ndërkaq ministri filloi t'i bëjë disa lëvizje pa dëshirën e vet. Pastaj e urdhëroi të vallëzojë, vallzoi, e urdhëroi të këndojë, këndoi. Vallëzonte e këndonte ministri sikur të ishte profesionist. Urdhërat i pranonte me precizitet dhe plotë seriozitet. Më habiti kur e urdhëroi të këndojë në gjuhën angleze dhe ky këndoi, urdhëroi të kthehet në vendin e vet, dhe ai u kthye, pastaj gradualisht erdhi në gjendjen e tij të natyrshme.

Kur ministri u kthye në gjendjen e tij normale e pyeta nëse e njeh gjuhën angleze, u përgjigj se nuk e njihete, e pyeta nëse kishte ushtruar vallëzimin, u përgjigj se jo, por pyetjet e mia e nervikosnin. I thash: "Ti tani vallëzove dhe këndove mu sikur anglez". Kjo edhe më tepër e hidhëroi ministrin andaj për këtë u ankua te Saddami.

Tani e kuptova se ministri nuk ishte i vetëdijshëm për veprimet e veta dhe për atë që bëri me të magjistari gjë që edhe më tepër më habiti. Kurrë nuk e kisha marrë me mend një gjë të tillë. Saddami më tha: "Kam magjistarë shumë më të fortë se këta, do t'i shohish më vonë".

Kisha dëshirë të madhe të dija për shumicën e atyre magjistarëve të cilëve Saddami u kishte dhënë pasuri të majme dhe e kuptova se ata nuk ishin vetëm irakianë, kishte edhe nga vendet e tjera arabe bile edhe evropianë. S'kam besuar se do të ketë magjistarë edhe nga vendet evropiane dhe ato amerikane, duke menduar se këto punë janë vendore, lokale, çka më tepër nga disa vende arabe.

Vërtet këta kishin mundësi të bëjnë një gjë që nuk mund ta bënte askush tjetër. Saddami nga këta përfitoi shumë, sa që ai përmes magjisë arriti të zbulojë disa fshehtësi mendimesh të ministrave të tij.

Kur Saddami dyshonte në ndonjërin nga të afërmit, e thirrte atë edhe një magjistar. Magjistari e hipnotizonte duke e vënë në gjumë pastaj fillonte ta pyes për atë që i intersonte e ky tregonte gjithë çka fshihte në zemër, dhe atë pa u luhatur dhe rrjedhshëm. Me këtë Saddami i zbulonte fshehtësitë e personit dhe, mu për këtë, shumë vetë i ka gjykuar me vdekje, gjë që dihej për Saddamin.

Një ditë Saddami e thirri një magjistar dhe i tha: "Çka thua për të ardhmen time të afërt?", magjistari u përgjigj: "Do të shikoj, zotëri kryetar", dhe nxori nga xhepi një grumbull gurësh mdhësish të ndryshme dhe i hodhi në tokë ashtu si e kishte ushtruar zanatin, pastaj filloi të fliste me vetvete diçka që unë nuk e kuptoja dot, sepse fjalët nuk ishin të qarta. Më pastaj tha: "Dëgjo Saddam, pasuria e Irakut..." dhe nuk vazhdoi më tej edhe pse Saddami i tha të vazhdojë. Kur Saddami disa herë e përsëriti, ai iu përgjigj me do fjalë që nuk i kuptova dot e Saddami-po. Këtë e vërejta nga fytyra e Saddamit që, kur i foli magjistari, shumë u prek, ashtu që në fytyrën e tij dukeshin shenja dëshpërimi. Takimi mori fund.

Saddami e thirri kryeshefin e truprojes së tij dhe i dha urdhër t'ia sjellë drejtorin e shërbimit informativ, Fadil el-Berrakun që në të njëjtën kohë ishte edhe kryetar i shërbimit informativ irakian. Kur arriti ai, Saddami i tha: "Kërkoj prej teje që irakianëve që janë brenda dhe jasht vendit, t'ua futish frikën në shpirt. Këtë bëre, në ç'mënyrë të duash! Vepro në atë mënyrë që frika të jetë mjet për ruajtjen e pushtetit. Ajo është e vetmja që mund të na mbrojë nga ndonjë kryengritje eventuale kundër shtetit. Bën ç'mos për ta përhapur atë në mesin e popullit.

Ashtu edhe, me të vërtetë, ngjau. Filluan dënimet me vdekje, filluan kërcënimet ndaj familjeve se do t'ua rrënojnë shtëpitë mbi kokat e njerëzve; nëpërkëmbja e moralit dhe shumë metoda tjera që bënë të përhapet frika dhe trishtimi në mes njerëzve. Të rriturit i porositnin më të rinjtë që në asnjë mënyrë mos t'i kundërvihen pushtetit.

Direktivën që ia dha Saddami drejtorit të shërbimit informativ ishte në bazë të porosisë së magjistarit.

Le të dëgjojë bota e qytetëruar, e cila thirret në të drejta njerëzore se Iraku ka një sundimtar që popullin e gjykon me vdekje me porosinë e një fallxhori.

Organizatat për të drejtat njerëzore duhet patjetër të merren seriozisht me këtë të vërtetë dhe të sjellin qëndrime kundër këtij sundimtari zullumqar.

Këta magjistarë kishin një vend të posaçëm në pallatin special të Saddamit, të cilin ai e quajti "Projekti 2000". Ky pallat tetë kilometra ishte i gjatë ndërsa tre kilometra i gjerë.

Magjistarët prej Saddamit merrnin paga mujore fantastike. Ai ishte shumë i dhënë pas tyre, ashtu që gjithë çka që vinte nga ata, realizohej pa u hamendur. Saddami besonte se ata mund ta mbronin nga shumë rreziqe.

DYTËSHORI TJETËR

Në njërën prej vizitave të mia që ia bëra frontit të luftës irako-iraniane iu nënshtrova një tentimi për vrasje nga një person i gjeneralshtabit irakian. Ai që i dha urdhër këtij personi-gjeneralmajori ishte vetë ai që e bëri këtë plan. Ky tentim përpak do të ma merrte jetën, sepse mora shumë plagë të rënda. Kur mori vesh Saddami për këtë, erdhi të më vizitojë në spital dhe ishte informuar nga mjekët se kjo goditje mund të jetë

vdekjeprurëse. Nga ky moment Saddami filloi të mendojë për ndonjë dytëshor tjetër, i cili do të më ndihmonte, nëse do të mbetesh gjallë e në rast të vdekjes sime, do të më zëvendësonte mua.

Ashtu edhe ndodhi, kur Saddami e mobilizoi një dytëshor tjetër i quajtur Mehdi Mahmud eth-Thekefij nga Ja'kuba që bie afro 70 km. në veri të Bagdadit.

Edhe përkundër operacionit plastik që iu bë atij, përsëri, dukshëm dallonte nga Saddami dhe njihej se ishte fallso. Ky vinte në shprehje në rast të paraqitjes të ndonjë armiku të mundshëm dhe të afërt. Dikush e cilëson si fëmijë të shortuar. Nga shkak që kishte punuar si bujk, kishte një lëkurë të thatë tamam sikur ajo e Saddamit. Përkundër lodhjes që kishte përjetuar, ishte njeri i butë dhe komik. Shpesh herë më tregonte për katastrofat e tij që kishte përjetuar.

Xhandarët e regjimit e tërhoqën nga jeta e tij e thjeshtë, të cilën Mehdiu e donte dhe e sollën në një situatë pasigurie. Shumë vuante nga një fat i paqartë. Përkujtonte fëmijët, bashkëshorten dhe jetën e tij private për të cilët ndjente dhembje. Me çdo kusht mendohej të adaptohej në këtë mes të ri dhe kur ishte në gjendje të mirë mundoheshte të më zbusë duke thënë se unë isha tamam Saddami i vërtetë duke parë se unë i ngjasoja Saddamit më shumë se ai dhe konsiderohesha më i ngjashmi.

Saddami ishte i dhënë shumë pas dytëshorëve e veçanërisht ndaj meje, ndërsa ministrat i vente në lojë.

Një ditë më thirri Saddami në dhomën e tij speciale. Kur arrita atje e gjeta në dhomë të disponuar e të gëzuar. Saddami m'u drejtua: "Jam i kënaqur që erdhe shpejt, o Mihail". Para se t'i përgjigjesha, u afua afër dritares dhe më tregoi me dorë kah kopshti, pastaj më tregoi se në kopsht gjendet një gropë e mbushur me pluhur e gjak. "Shko atje, më tha, dhe qëndro përballë asaj grope që është e mbuluar me najllon e pluhur. Në ndërkohë, vazhdoi Saddami, unë kontaktova me Izzet Ibrahim dhe me Taha Xhezravin dhe ata do të vijnë tani. Ti duhet të dalish menjëherë në kopsht dhe të paraqitesh sikur po të pëlqen ndonjë lule dhe kur do ta shohish se Izeti dhe Taha po vijnë drejt teje, qëndro afër gropës që të bien të dy në të".

Ashtu, vërtetë ndodhi, ndërkaq Saddami i shikonte si ishin qullosur me gjak e pluhur dhe qeshi me ta me loçkën e zemrës.

E pyeta ushtruesin tim, Muhamed el-Xhenabin se çka do t'i duhej dytëshori tjetër, Mehdiu, ai në mënyrë tallëse, u përgjigj: "Saddami dëshiron ta shumëzojë veten përmes copëzimit".

Pas këtij dytëshori, Saddami u shërbye edhe me dy të tjerë por asnjëri prej këtyre dyve nuk i përngjante Saddamit sikur që i përngjaja unë dhe mu për këtë edhe isha më i çmuari te Saddami, saqë nuk ndahej prej meje. Ai mua më dërgonte vetëm nëpër vizita të rëndësishme.

DYTËSHORI MË I MADH

Kohëve të fundit, gjatë qëndrimit tim me Saddamin, më tregoi për një dytëshor tjetër, i cili ishte tamam një kopje origjinale e tij. Ky ishte Xhasim Muhamed Aliu që nuk e dija nga cili qytet ishte. Xhasimi shumë i përngjante Saddamit e veçanërisht pas kryerjes së operacionit plastik, kur këtë më nuk mund ta dallonin as fëmijët e Saddamit. Xhasimi e kishte të ndaluar të takohet me ne, përveç me leje të Saddamit. Ishte i ngritur në aspektin kulturor meqë kishte kryer fakultetin. Këtë emër e kishte të rrejshëm ashtu që askush nuk e dinte emrin e tij të vërtetë dhe nga cili vend ishte.

Ky dytëshor veprimet i bënte krejtësisht njësoj sikur Saddami, si nga lëvizjet, heshtja, dhënia e urdhërave dhe gjithçka tjetër. Me të Vërtetë i përngjante në gjithçka Saddamit.

Ai pranonte delegacionet, mbante fjalime me rastin e ndonjë ceremonie publike siç ishte gjashtë janari - dita e ushtrisë irakiane, 17 korriku e shumë e shumë raste tjera. Ishte si kryetar i dytë i Irakut. Këtij Saddami i dha fushëveprim të gjerë lidhur me sjelljet e tij me shtetin.

DYTËSHORI QEVERTAR

Kohëve të fundit e kaploi Saddamin një sëmundje e rrezikshme që nuk i gjendej ilaçi. Kjo sëmundje mund të lehtësohej me disa barëra sa për të mbetur i sëmuri pak më gjatë në jetë. Gjatë kësaj kohe udhëheqës i vërtetë i Irakut dhe ai që merrej me çështje të shtetit ishte Xhasimi. Gjatë kësaj kohe Saddami shumë pak bënte lëvizje sepse mjekët ia kishin ndaluar ta mundonte veten.

Unë ika nga Iraku duke e lënë Saddamin në atë gjendje dhe mendoj se Saddami i vërtetë tani nuk është gjallë, ashtu që me Irakun tani sundon ky dytëshor që u bë kopje origjinale e përgatitur nga forcat e mëdha që sundojnë me Irakun. Me kaq e përfundoj.

Ky është libri i parë dhe së shpejti, inshaall-llah, do ta botoj edhe librin e dytë.

TITULLI NË GJUHËN ARABE

شبيهه صدام

قصة الرجل الذي بقي تسعة عشر عاما شبيها لصدام

تأليف: ميخائيل رمضان

ترجمة: حميد البغدادي

Përktheu nga arabishtja:

Prof. Mahir HASANI

Redaktor:

Hamdi ILAZI

Recenzent:

Prof. Nuredin AHMEDI

Lektor:

Mr. Elez ISMAILI

Për botuesin:

Mahir Hasani

Tirazhi: 1000